

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ 5^{ΟΝ} - ΑΡΙΘ. 50.
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1908.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗ	<i>Δύο ποιήματα: Τὸ ξύπνημα τῆς Ὠμορφιάς, Ἡ Ἑλλά.</i>
ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑ	<i>Ὁ Μαέστρος, διήγημα (συνέχεια).</i>
Π. ΜΑΓΝΗ	<i>Ἀπὸ τὶς ἄρρωστες πνοές: Ὁ Ρημαγμένος Πύργος, ποίημα.</i>
ΠΗΛΙΟΥ ΖΑΓΡΑ	<i>Νυχτοφαντάσματα, ὄνειροδιήγημα.</i>
ΑΓΓ. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗ	<i>Ὁ Ποιητής, ποίημα.</i>
ΔΗΜ. ΒΙΚΕΛΑ	<i>Φίλιππος Μάρθας, διήγημα (τέλος).</i>
OSCAR WILDE	<i>Ἡ μπαλλάντα τῆς φυλακῆς τοῦ Ρίντιγκ, μετάφρασις Χρύσιου Ζεβοῦ.</i>
M. MAITERLINK	<i>Lamento, ποίημα, μετάφρασις Μ. Δευτέου.</i>
TH. CARLYLE	<i>Ἀπὸ τὸ Sartor Resartus, μετάφρασις Α. Γ. Χ.</i>

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

*Δίγα λόγια ἀκόμα.
Θέατρον, ἐπὶ Μάνου Ἀριάκη.
Με μιά ματιά, Ἑλληνικά καὶ ξένα γράμματα.
Διάφορα.
Βιβλιοθήκη "Νέας Ζωῆς"
Σημειώσεις.*

ΔΙΑ ΠΑΝ ΑΦΟΡΩΝ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΩΝ:

"ΝΕΑ ΖΟΪ"

Rue Sésostris No. 10.

ALEXANDRIE.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ, Γρ. Δ. 40.

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ, . . . Φρ. Χ. ΙΙ.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ Γρ. Δ. 4

ΔΙΑ ΠΑΝ ΑΦΟΡΩΝ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΩΝ:

ΣΥΝΤΑΞΙΝ "ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ"

Rue Sésostris No. 10.

ALEXANDRIE.

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ * * * * *

* * * * * ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Ε' - ΑΡΙΘ. 50.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1908.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ * *

ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΞΥΠΝΗΜΑ ΤΗΣ ΩΜΟΡΦΙΑΣ

Στῆς κόρης τ' ὄμορφο κορμί, σὺν σ' ἀπαλὸ κρεββάτι,
γλυκοκοιμῶταν ἢ Ὁμορφιά, ροδόκρῖνη, δροσάτη·
κι' οὔτε τὰ μάτια ποῦ ἀνοιγαν καὶ τὴν ἐλαχταροῦσαν,
οὔτε οἱ καθρέφτες ποῦ συχνὰ τὴν ὄψι της θωροῦσαν,
οὔτε τὰ γέλια τῶν πουλιῶν, οὔτε τὸ φῶς τριγύρου
ἐσκόρπιζαν στὸν ὕπνο της τὴν καταχνιὰ τοῦ ὀνείρου...
Κ' ἡ κόρη ὄλο μεγάλωνε κ' ἐκείνη ὄλο κοιμῶταν.

Κι' ὅταν τὰ στήθη ἐμέστωσαν ἀγάλια-ἀγάλια, κι' ὅταν
λυμένα ἐκατηφόρησαν στὴ ράχη τὰ μαλλιά της
καὶ ξάστερα ἀσημώθησαν τὸ γέλιο κ' ἡ λαλιά της,
ἦρθε ἡ Ἀγάπη ἢ μάγισσα κρατῶντας σιῶνα χέρι
ἀπὸ λευκὰ τριαντάφυλλα γεμάτο ἓνα πανέρι.

— Ξύπνα ἀπ' τὸν ὕπνο σου, Ὁμορφιά, ξύπνα νὰ μ' ἀγκαλιώσης,
τὴ ζηλεμένη χάρι σου νὰ δῆς ν' ἀναγαλλιώσης,
νὰ δῆς ὄλα τὰ ρόδα μου μὲ τί χαρὰ σοῦ νεύουν!
Εἶνε τ' ἀχνὰ σου ὀνείρατα ποῦ τώρα ζωντανεύουν.

Εἶπε, καὶ τὴν ἐφίλησε τόσο γλυκὰ στὸ στόμα
ποῦ ἡ Ὁμορφιά ἀνατρίχιασε, καὶ ποῖν, ἄχ! ποῖν ἀκόμα
ἢ ζάλη τοῦ ὕπνου σκορπισθῆ στῆς χαρῶν γῆς τ' ἀγέρι,
ἀνοιξε τὰ ματάκια της κι' ἄπλωσε στὸ πανέρι
τὰ χέρια της ἀκράτητα...

Ἀλλοίμονο κι' ὄϊμένα!

μὲς' στὰ πυκνὰ κλαδόφυλλα τ' ἀγκάθια ἦταν κρυμμένα,
κ' ἐνῶ τὰ ρόδα ἀνάδενε γιὰ νὰ τὰ πλέξῃ στέμμα
τὰ ράντιζε μὲ δάκρυα, τᾶβαφεν ὄλα μὲ αἷμα.

Εὐλογημένο νᾶνε, ἐλλά, τὸ χῶμα ποῦ σὲ τρέφει
 κ' εὐλογημένο τὸ νερὸ ποῦ πίνεις ἀπ' τὰ νέφη
 κ' εὐλογημένος τρεῖς φορές Αὐτὸς ποῦ σ' ἔχει στείλει
 γιὰ τὸ λυχνάρι τοῦ φτωχοῦ, γιὰ τ' ἄγιον τὸ καντήλι!
 Δὲν εἶσαι σὺ περήφανη σὰν τ' ἄλλα καρποφόρα
 ποῦ βιαστικά, ἀνυπόμονα δὲν βλέπουνε τὴν ὥρα
 πότε μὲ τ' ἀνθολούλουδα τοὺς κλώνους νὰ σκεπάσουν
 καὶ μὲ μιὰ πρόσκαιρη ὠμορφιά τὰ μάτια νὰ ξεπιάσουν.
 Ἐσὺ εἶσαι πάντα ταπεινή, πάντα δουλεῦτρα σκύβεις
 μ' ὄλα τὰ πλούτη ποῦ κρατεῖς, μ' ὄλο τὸ βιὸς ποῦ κρύβεις·
 γι' αὐτὸ ἀπ' τὰ πρῶτα νειᾶτα σου ποῦ τὰ φιλοῦν οἱ ἀνέμοι
 ὡς τὰ βαθειὰ γεράματα ποῦ τὸ κορμί σου τρέμει
 καὶ γέρνει κάθε σου κλαδί καὶ κάθε παρακλάδι,
 μέσα στὸν κούφιο σου κορμὸ δὲν σοῦλειψε τὸ λάδι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Ο ΜΑΕΣΤΡΟΣ

(Συνέχεια)

Ὁ σιὸρ Μᾶρκος, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας, εἶχε μάθη τελευταῖος ἀπ' ὄλους τὰ διατρέχοντα, διότι, μαθημένος, ὡς φιλόμουσος Κορυφιάτης, νὰ φεύγη ἀπὸ τὸ θέατρο τὰ μεσάνυχτα καὶ νὰ συζητῆ ἔπειτα μία-δύο ὥρες σοβαρότατα εἰς τὴν Σπανιάδα του κατὰ πόσον ἢ πρῶμα, ὁ τερόρος καὶ τὰ κόρα ἐτραγοῦδησαν καλὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ, συνήθιζε νὰ κοιμᾶται ἕως τὰς δέκα τὸ πρωῖ ἐπάνω-κάτω καὶ ἀκολούθως νὰ πηγαίνη εἰς τὴν Ἀστυνομίαν του, ὅχι διότι δὲν ἦτον ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος—ὁ Κερκυραῖος εἶναι ὁ περισσότερο εὐσυνειδήτος καὶ ὁ ἀκριβέστερος ὑπάλληλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους—ἀλλὰ διότι ἐκεῖνα τὰ χρόνια εἰς τὴν Κέρκυραν φόνοι, κλοπαί, ἀκόμη καὶ μικροκαγαθὲς ἦσαν σπάνιο πρᾶγμα. Ἐκτάκτως λοιπὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν ἐξύπνησε κάποιος κλητήρας κατὰ μίαν ὥραν ἐνωρίτερα εἰδοποιήσας αὐτὸν ὅτι μεγάλο συλλαλητήριον γίνεται εἰς τὴν Σπανιάδα καὶ ὅλοι φωνάζουν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ σιὸρ

Τζώρτζη. «Τοῦ σιὸρ Τζώρτζη!» Αὐταὶ αἱ τρεῖς λέξεις κυρίως οἰστορηλάτισαν τὸν σιὸρ Μᾶρκον, καὶ πρῶτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του ἔφυγε τρεχάτος ἀπὸ τὸ σπίτι του χωρὶς νὰ θυσιάσῃ τρία τέταρτα διὰ νὰ ρουφήσῃ μακάρια τὸν καφέ του καὶ καπνίσῃ τὸ μυρωδάτο ποῦρό του, ὅπως συνήθιζε. Ὅταν λοιπὸν τὸν ἐμάτιασε ὁ Ἄλμπινης, ὁ Λιναρᾶς καὶ οἱ περὶ αὐτούς, ὅλοι ἔτρεξαν κατ' ἐπάνω του. Ὁ σιὸρ Μᾶρκος ἀτάραχος ἀλλὰ δύσθυμος διὰ τὸν ὕπνον ποῦ ἔχασε, ἐκύτταξε ἀσθηρὰ τὸν Ἄλμπινη καὶ τοῦ ἐκίνησε τὸ κεφάλι ἐρωτῶν συνθηματικῶς τί τρέχει, ὁ δὲ ὑπαστυνόμος, ξεχάσας νὰ δώσῃ ἀναφορὰν τῶν συμβαινόντων, τοῦ ἐφώνησε: «*Impossibile!* δὲν εἶν' ἀλήθεια, σιὸρ Μᾶρκέ μου;»

— Τί πρᾶμα, μορὲ Ἄλμπινη;

— Μὲ πάφανε, Μᾶρκέ μου! ἐπρόλαβε νὰ παντήσῃ σχεδὸν κλαίων ἀντὶ τοῦ ὑπαστυνόμου ὁ Λιναρᾶς.

— *Impossibile*, μαέστρο μου! Ἔχει δίκιο

ὁ Ἄλμπινης! *Impossibile*, σοῦ λέω, ξαναεἶπε παραφερόμενος ὁ διευθυντὴς χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, αὐτὸς ὁ ψυχρότατος Κερκυραῖων ἀπάντων. Σὲ πάφανε; *Impossibile*, μὰ τὸν Ἅγιο! ἐξηκολούθησε ἀγριώτερος ἀκόμη καὶ τινάζων δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ κεφάλι του σὰν νὰ τὸν ἐπείραζε ἐπίμονη ἀλογόμυγα. Καὶ τί θὰ γίνῃ ἡ στρατιωτικὴ μας μουσικὴ χωρὶς ἐσένα;

— Τὴν διαλύσανε κι αὐτῆνε! ἐφώνησαν τότε ὅλοι ἐν χορῷ.

— Χά! χά! χά! ἐγέλασε εἰρωνικὰ ὁ σιὸρ Μᾶρκος. Χά! χά! χά! Ἐτρελλαθήκατε χωρὶς ἄλλο! Ὁ σιὸρ Τζώρτζης μου θάδινε τὴν παραίτησί του καλύτερα ἀπὸ ὑπουργὸς κι ἀπὸ βουλευτῆς κι ἀπὸ Ἑλληνας παρὰ νὰ τοῦ διαλύσουνε τὴ μουσικὴ τῆσπατρίδας του. *Impossibile*, καλέ, μαέστρο μου... Σὲ γελάσανε! Κάποιος ἐχθρὸς ἀπὸ τὸ κόμμα μας θὰ σοῦ τό'πε γιὰ νὰ πολεμήσῃ τὸ σιὸρ Τζώρτζη μας... *Impossibile*, μὰ τὸν Ἅγιο...

— Μορὲ μοῦ τό'πε ὁ καπετὰν Φρούραρχος, Μᾶρκέ μου, καὶ μὲ διάταξε κι ὄλα, ὁ Ταμπούρ-λονιάκαρας, νὰ διαλυθῶ κ' ἐγώ...

— Ὡ νὰ πάρη ὁ διάλογος τὴν οἰκουμένη ὄλη! Μορὲ στᾶλήθεια τὸ λές, μαέστρο; *Impossibile*, μάτια μου! *Impossibile*, σοῦ λέ-ῶ! Πάμετε ὅλοι στὸ τηλεγραφεῖο νὰ τηλεγραφήσουμε στὸ σιὸρ Τζώρτζη νὰ μᾶς πῆ τὴν ἀλήθεια! Νὰ δῆς πὼς εἶναι ψέμματα!... *Impossibile*, καλέ!... Πάμετε, μορὲς παιδιά!...

— Πάμετε! πάμετε! ἐφώνησαν ὅλοι.

Καὶ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο ἔχον ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπειλητικὸς τὸν μαέστρον καὶ τὸν Ἄλμπινην, ἤρχισαν νὰ διευθύνωνται πρὸς τὸ τηλεγραφεῖο κατασυχισμένοι, χειρονομούντες, συζητοῦντες, φωνάζοντες καὶ διαμαρτυρούμενοι ὡς βιοπαλαισταὶ προβαίνοντες εἰς θορυβώδη διαδήλωσιν κατὰ τῶν προϋσταμένων των, διότι ἄδικα καὶ παράλογα τοὺς ἔπαισαν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των καὶ τοὺς ἄφησαν, αὐτοὺς καὶ τὰ παιδιὰ των καὶ τὰς γυναῖκάς των, εἰς τοὺς δρόμους. Ἐπήγαναν λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, ὅταν, λίγο πρὶν νὰ φθάσουν, ἕνας ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος καταἄδρωμένος ἐπλησίασε τὸν διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοῦ ἐφώνησε:

— Σιὸρ-Μᾶρκε! σιὸρ Μᾶρκε! στὸ τελωνεῖο ἕνας Τοῦρκος πλοίαρχος ἀπὸ τὴν Πρέβεζα σκότωσε κάποιον ναῦτη του καὶ τοὺς ἔφεραν καὶ τοὺς δύο στὴν Ἀστυνομία καὶ καρτεροῦν τὴν ἀφεντιά σου νὰ κοιπάσῃ!

— Ἄς καρτεροῦν, διάλογος μέσα τους! ἐμμορμούρισε ἀφηρημένος καθ' ὀλοκληρίαν ὁ σιὸρ Μᾶρκος. Δὲν βλέπεις, μορὲ, ποῦ μᾶς διαλύσανε τὴ στρατιωτικὴ μουσικὴ καὶ πάφανε καὶ τὸ μαέστρο μας;

Καὶ ἡ ἐρώτησις αὕτη τόσον ἐξέπληξε καὶ τὸν ἀστυνομικὸν ἐκεῖνον ὑπάλληλον, ὥστε ἀφήσας καὶ αὐτὸς νὰ τὸν περιμένουν καὶ ὁ κακοῦργος πλοίαρχος καὶ ὁ σκοτωμένος ναῦτης, παρηκολούθησε σοβαρότατος τὴν διαδήλωσιν. Ὅταν τέλος ἐφθάσαν εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, ἐσύνταξε ὁ σιὸρ Μᾶρκος τὸ τηλεγράφημα ἰταλιστί, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τὸ καταλάβῃ καλύτερα ὁ σιὸρ Τζώρτζης ὡς βαθὺς γνώστης τῆς γλώσσης τοῦ Δάντη καὶ τοῦ Βέρδη. Τὸ τηλεγράφημα ὅμως ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας δὲν τὸ ἐξαπέστειλε κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Θεοτόκην του, ἀλλὰ εἰς ἕνα Κερκυραῖον ἀριστοκράτην, τὸν Λαμιάμοραν, διαμένοντα εἰς Ἀθήνας τότε καὶ θεομὸν φίλον καὶ θαυμαστήν καὶ τῆς πολιτικῆς δεινότητος τοῦ σιὸρ Τζώρτζη καὶ τῆς μουσικῆς τέχνης τοῦ μαέστρου Λιναρᾶ. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Λαμιάμοραν ἐπεφόρτισε ὁ σιὸρ Μᾶρκος νὰ δεῖξῃ ἀμέσως τὸ τηλεγράφημα εἰς τὸν ἔσοχον συμπολίτην του. Τὰς προφυλάξεις δὲ αὐτὰς ἔλαβε ὁ Ἀρχιστυνόμος μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ προξενήσῃ μεγαλτέραν ἐντύπωσιν ἢ εἰδήσις εἰς τὸν Θεοτόκην του, ὅταν θὰ τοῦ τὴν ἀνήγγελλε μὲ πίκραν καὶ μὲ πάθος φλογερὸν ὁ Λαμιάμορας, διότι ὁ σιὸρ Μᾶρκος ἐφοβεῖτο πολὺ μήπως ὁ σιὸρ Τζώρτζης του μὲ τὰ βάσανα τῆς πολιτικῆς ποῦ τραβοῦσε λάβῃ τὸ τηλεγράφημα εἰς στιγμὴν ἀκατάλληλην καὶ δὲν χαλάσῃ τὸν κόσμον ἀμέσως—ὅπως ἦτο καθήκον του βέβαια ὡς φιλομούσου Κερκυραίου, καὶ τί Κερκυραίου!—διὰ τὸ ζήτημα τῆς μουσικῆς τῆς πατρίδος του. Τὸ περίφημο λοιπὸν τηλεγράφημα εἶχε ὡς ἐξῆς ἐπάνω-κάτω μεταφραζόμενον: «Φρούραρχος ἐδιάνυσε στρατιωτικὴ μουσικὴ κ' ἔπαψε ἔσοχο μαέστρο μας. Ἔχει τέτοια διαταγὴ ἢ τό'καμε γιὰ νὰ ἐκανοποιήσῃ παναπῆ τὰ τζομπάνικα αἰσθημάτων του; Λαὸς θηρίο, ἀπάντησις πληροφομένη.» Δυ-

στην ἡ πληρωμένη ἀπάντησις ἐδικαίωσε τὸ διάβημα τοῦ Φρουράρχου, ἐβεβαίωσε ὅμως ὅτι θὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια πρὸς ἀναστάσι τῆς μουσικῆς τῆς Κερκύρας τουλάχιστον. Ἐννοεῖται ὅτι, ἕως νὰ φθάσῃ τηλεγραφικῶς ἡ ἀπάντησις, ὅλη ἡ Κέρκυρα ἐγνώριζε πλέον τὸ πρᾶξι-κόπημα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς ὅλα τὰ κέντρα καὶ εἰς ὅλας τὰς γωνίας τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας ἦτον ἡ διάλυσις τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς, ἡ ὁποία, παιανίζουσα ὅλο τὸ ἔτος σχεδὸν τρεῖς τῆς ἑβδομάδος εἰς τὴν Σπανιάδα, ἐν ᾧ ἦτον ἡ μόνη διασκέδασις τοῦ πτωχοῦ λαοῦ, ἦτο καὶ μία ἀπὸ τὰς πρώτας διασκέδασεις καὶ αὐτῶν τῶν πλουσίων ἀκόμη. Ὄταν λοιπὸν ἐμαθητεύθῃ ἡ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπάντησις, μαύρη καὶ γενικὴ κατήφεια ἐκυρίευσεν τοὺς ἐκ φύσεως εὐθύμους Κερκυραίους. Καὶ ναὶ μὲν δὲν προέβησαν εἰς διαδήλωσιν ἀντιθεοτοκικὴν διὰ τὴν ἀπαισίαν εἰδήσιν, ἤρχισαν ὅμως νὰ σατυρίζουν πικρὰ τὸ νεώτερον Ἑλληνικὸ Κράτος, διότι ὁ Κερκυραῖος ἤμπορεῖ νὰ ἦναι κομμάτι νωθρός, ἀλλὰ τὸ σατυρικό του πνεῦμα εἶναι ὀξύτατο καὶ εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὸν ὄχλον. Οἱ ἀριστοκρατικοὶ λοιπὸν, οἱ βενετσιάνοι, ὅπως τοὺς ὀνομάζει ὁ φτωχὸς λαός, συζητοῦντες καθ' ὁμίλους τὴν ὀριστικὴν διάλυσιν τῆς μουσικῆς των, ἔδειχναν δῆθεν ἀνέκφραστον χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν: «Δόξα σοι ὁ Θεός, μάτια μου, ἔλεγαν, τί καλὰ πού κάμαμε νὰ ζητήσουμε τὴν ἔνωσιν μετὰ τὴν Ἑλλάδα μας! Γιὰ νὰ μὲνόνουμε πάντα σκλάβοι, ἢ πονηρὴ καὶ ἀφιλόμονη Ἀγγλία εἶχε στή διάθεσί μας δύο μουσικὰς κάθε μέρα καὶ μᾶς ἔστειλε ταχτικά καὶ τὰ ψωροπολεμικά της γιὰ νὰ βγαίνουν οἱ ναυτικές της μουσικὰς στὴ Σπανιάδα μας νὰ παίζουν καὶ νὰ μᾶς ἀποκοιμίζουν τὸν πατριωτισμὸν μας. Ἰσα-ἴσια ὅμως ἐμεῖς ἠθέλαμε τὴν ἔνωσιν μετὰ τὴν συμφωνία νὰ μᾶς διαλύσουν καὶ κάθε μουσικὴ τοῦ τόπου μας, καὶ καλὰ θὰ κάμουμε νὰ ὑπογράψουμε ἀναφορὰ στὴ σεβαστὴ καὶ φιλόμονη Ἑλληνικὴ Κυβέρνησι —μπούχον! μπούχον!— νὰ μᾶς διαλύσῃ καὶ τὴ Φιλαρμονικὴν καὶ τὴ Μαντσαρόν, γιατί, ἀντὶ νὰ μᾶς κάνουν καλοὺς πατριώτες μετὰ τὰς ὅπρεις πού μᾶς παίζουν, μᾶς κάνουν, ἀδελφὲ, κατσικοκλέφτες, καὶ θὰ μᾶς ἀναγκάσουν στὸ ὕστερον νὰ ξαναζητήσουμε τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν, καὶ τότες ἀλλοίμονό μας! θὰ ξαναγίνουμε βάρβαροι ὅπως ἤμαστε προτοῦ ἀπὸ τὴν ἔνωσιν...

Δὲν βλέπεις τὸ σιὸρ Τζώρτζη μας πόσο πολιτισμένος γίνηκε τώρα πού ζῆ στὴν Ἀθήνα του! Οἱ ἀμανέδες καὶ τὰ ταμπούρα τὸν ἔκαμαν ἀρχαῖον Ἕλληνα παναπῆ!... Τὶ λέτε, μωρές, τοῦ κάνουμε τᾶγάμα με φουστάνελλες καὶ με φέσι εὐζωνικὸ στραβὰ βαλμένο καὶ νὰ παίζῃ τὸν ταμπούρα καὶ νὰ γράψουμε ἀποκάτω: «Ὁ σιὸρ Κόντες μας πού τὸν ἐξεβαρβάρωσε ὁ Τρικουπῆς του;...»

Ἀλλὰ καὶ ὁ Κερκυραῖκός λαός — τὸν ὁποῖον οἱ βενετσιάνοι ἄρχοντες ὀνομαζοῦν περιφρονητικὰ *χλεμπάγια* — δὲν ἔμενε ὀπίσω εἰς τὰ πικρὰ σχόλια κατὰ τοῦ πραξικοπήματος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως: «Ἄγ! θεέ μου, πότε νὰ ξανάθουνε βουλευτικὰς ἐκλογές! Καὶ τὴν τιμὴ τῶν γυναικῶν μας παναπῆ θὰ πουλήσουμε γιὰ νὰγοράσουμε χρυσὰ σφαιρίδια νὰ ψηφίσουμε τὸ σιὸρ Τζώρτζη μας μετὰ τὸ συνδυασμὸν τοῦ κορόνι. Ἀπὸ τὸ ἐξῆντα τρία πού ἀξιοθήκαμε νὰ φύγῃ ἡ Ἀγγλία ἀπὸ τὸν τόπον μας καὶ ἡ βρωμιολογία τῆς ἔκαμε φτερά μιά γιὰ πάντα ἀπὸ τὰς τσέπες μας, ἢ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔπεσε πάνω μας καὶ κοντεύει καὶ νὰ μᾶς πλακώσῃ στὸ ὕστερον! Πρῶτα τρώγαμε ὅλο παλιοκοτόπουλα καὶ εἶχαμε χάρισμα μουσικὴ καὶ θέατρα πού μᾶς χαλούσανε τὸ στομάχι μας καὶ τὰ χορηγία μας ἦθη, καὶ ἂν δὲν μᾶς ἀξίωσαν ὁ Ὑψιστος νὰ ἐνωθοῦμε μετὰ τὸν Ρωμέϊκο, θὰ πηγαίναμε ὅλοι στὴν Κόλασιν! Τώρα — ἅγιος ὁ Θεός! — μετὰ τὴν χάριτην δραχμὴν πού βγάξουμε δουλεύοντας μιά βδομάδα μαθαίνουμε στὴ σκληραγωγία γιὰ νὰ γίνουμε καὶ πρώτης τάξεως πολεμιστὰδες καὶ δοξάζουμε τὸ ἔθνος μας καὶ ἡ ἀφεντεῖά μας! Τώρα μάλιστα μᾶς πάφανε — ἦταν καιρὸς μὰ τὴν κάσσα τ' Ἀγιοῦ! — καὶ τὴν στρατιωτικὴν μουσικὴν πού μᾶς ἀποκοιμίζει τὸν πατριωτισμὸν μας καὶ μᾶς ἔκανε νὰ μᾶς πιστεύουν δευτέρους καὶ ἀπὸ τοὺς λαγούς οἱ ἄλλοι ἀληθινοὶ Ρωμιοὶ — ἐμεῖς οἱ Κορφιᾶτες μονάχα, βλέπεις, ἐμεῖναμε πεντακόσια χρόνια σκλάβοι τῆς Τουρκίας! Τώρα μετὰ τὰ τούμπανα πού μᾶς ἀφήσανε θὰ παίζῃ γοργότερα Καραϊσκάκη ἢ κοιλιά μας, καὶ γιὰ νὰ συνηθίσουμε καὶ ἐμεῖς νὰ γίνουμε Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες θὰ τὸ ρήξουμε στὸ λαθρεμπόριο, καὶ γιὰ νὰ μάθουμε καὶ σκοποβολὴ καὶ ξιφομαχίαν θὰ φοροῦμε ἐπιδειχτικά τὰ κοντούρια μας καὶ τὰ στιλέτα μας καὶ θὰ κρεμάμε καὶ τὸ ζωνάρι μας γιὰ κανγᾶ, καὶ ἔτσι θὰ πάρομε

καὶ τὴν Πόλιν!... Ἀμὴν, μάτια μου!... Ζήτω ἡ πατρίδα, παναπῆ!»

Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως, παρ' ὅλην τὴν κοιλιάζουσαν ἀγανάκτησιν τῶν Κερκυραίων, οἱ περισσότεροι ἔχον ἐλπίδας μεγάλας ὅτι ὁ σιὸρ Τζώρτζης θὰ κατορθώσῃ νὰ μὴ διαλυθῇ ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ, ἂν ὄχι διὰ τὰ πασιγνώστα καλλιτεχνικά του γούστα, ἀλλὰ τοῦλάχιστον χάριν αὐτοῦ τοῦ πολιτικοῦ του συμφέροντος. Αἱ ἐλπίδες των ὅμως δυστυχῶς διεψεύσθησαν, καὶ ἔκτοτε μέχρι σήμερον στρατιωτικὴ μουσικὴ δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὴν Κέρκυραν.

Ὁ Λιναρᾶς λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εὐρέθη εἰς τοὺς πέντε δρόμους μετὰ οἰκογένειαν πολυμελῆ. Ἀπὸ τὸ κακὸν τοῦ ὁ ἀπαρηγόρητος μαέστρος εἶχε καταντήσῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀγνώριστος. Ἰσχυρῶς, ἐξάρωσε, ἐμελαγγολοῦσε καὶ ἀπέφυγε ἄγριος ὅλον τὸν κόσμον. Εὐτυχῶς ὅμως οἱ φιλόμουσοι Κερκυραῖοι μετὰ κάθε μέσον εἶχαν φροντίσει νὰ ἐλαφρώσουν τὰς οικονομικὰς στενοχωρίας τοῦ μαέστρου των. Οἱ πλουσιώτεροι τὸν συνέδραμον μετὰ τρόπον εὐγενέστατον καὶ γενναιότητα πολὺν καιρὸν, καὶ τέλος εἶχαν κατορθώσῃ νὰ τὰ χαλάσουν μετὰ τὸν ἀρχιμουσικὸν τῆς Μαντσαρόν καὶ νὰ διορίσουν τὸν Λιναρᾶν εἰς τὴν θέσιν του. Τότε ἤρχισαν πάλιν νὰνατέλλουν καλὰ ἡμέραι διὰ τὸν μαέστρον, καὶ ὁ ζῆλος του ἐπολλαπλασιάσθη, καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Σωματείου ἐκείνου εἰς ὀλίγον διάστημα εἶχε κάμῃ τόσας προσόδους, ὥστε νὰ ἦναι ἰσοτίμη, ἂν ὄχι καλύτερη, καὶ αὐτῆς τῆς παλαιᾶς καὶ δοξασμένης Φιλαρμονικῆς. Ἀλλὰ ὁ Λιναρᾶς ἐν ᾧ, ὅταν διηύθυνε τὴν στρατιωτικὴν μουσικὴν, ἀδιαφοροῦσ' ἐντελῶς διὰ κάθε κοινωνικοπολιτικὸν ζήτημα τοῦ ἔθνους του, τώρα, μετὰ τὴν διάλυσίν της, εἶχε καταντήσῃ φανατικός, μανιακὸς ἐχθρὸς τοῦ Θεοτόκη, καὶ ἦτον ἱκανὸς ὄχι τὴν θέσιν του, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωὴν του νὰ θυσιάσῃ διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν σιὸρ Τζώρτζη. Εἰς τὰς πολιτικὰς συζητήσεις αὐτός, πού τὰς ἀπέφυγε πρῶτα ὡς κατάραν Θεοῦ, πρῶτος τώρα ἐλάμβανε μέρος, πρῶτος τὰς ἐπροκαλοῦσε καὶ τελευταῖος ἔπαυε νὰ ὑβρίζῃ καὶ ἀναθεματίζει τὴν Τρικουπιτικὴν Κυβέρνησιν. Εἰς τὰ σπῆτια, ὅπου τὸν ἐπροσκαλοῦσαν, εἰς τὴν Σπανιάδα, εἰς τὰ γεύματα καὶ τὰ δεῖπνα μετὰ τοὺς φίλους του, εἰς τὰς ἐορτὰς καὶ τὰ πανηγύρια, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς δοκιμὰς τῆς

μουσικῆς του, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς λιτανείας τοῦ Ἁγίου του εὐρισκε ἀφορμὴν καὶ ὅταν ἔπρεπε καὶ ὅταν δὲν ἔπρεπε νὰ χοροιδεῖται, νὰ ἐξευτελίξῃ, νὰ ὑβρίζῃ τὸν Τρικουπῆν καὶ πρὸ πάντων τὸν σιὸρ Τζώρτζη. Τὸν καλύτερον μουσικόν του, ἂν τὸν ἐμυρίζετο ὅτι εἶχε τὴν παραμικρότερην ἐκτίμησιν πρὸς τὸν Θεοτόκην, τὸν ἐστόλιζε μετὰ χυδαῖα λόγια. Ὅλους δὲ τοὺς γνωστοτέρους καὶ ἐπισημοτέρους Θεοτοκικοὺς τοὺς παρωνόμαζε μετὰ στυγερά καὶ πειρακτικώτερα ἐπίθετα. Καὶ ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὸ πάθος του κατὰ τοῦ σιὸρ Τζώρτζη ἀπέβαινε σφοδρότερον, ἀγριώτερον καὶ ἀρχετὰ ἐπικίνδυνον διὰ τὸν Τρικουπικὸν κόμμα τῆς Κερκύρας. Μάτην οἱ κομματάρχοι τοῦ Θεοτόκη ἐπροσπαθοῦσαν νὰ πείσουν τὸν μαέστρον νὰ μετριάσῃ τὸν φανατισμὸν του κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ των, εἰς μάτην μετὰ τὸ ἡμέρον, μετὰ τὸ ἄγριο τοῦ ἐπρόλεγαν ὅτι ὁ σιὸρ Τζώρτζης θὰ τὸν καταστρέψῃ καὶ θὰ τὸν διώξῃ ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν «Μαντσαρόν» ὁ Λιναρᾶς τόσο χυδαῖα ἐμαίνετο κατὰ τοῦ πανισχύρου Κερκυραίου πολιτικοῦ: «Μὴ μοῦ μιλεῖτε γι' αὐτὸ τὸ κινέζικο ὑποζείμενο! ἐφώναζε. Αὐτὸς δὲν εἶναι Κορφιᾶτης, εἶναι Τοῦρκος, εἶναι γανίτσαρος! Κορφιᾶτης εἶναι αὐτὸν καὶ νὰ πολεμήσῃ τὴν μουσικὴν μας εἶναι προδότης σὰς λέω! Δὲν ἔχει ὄνορον! Ἄς με πάψῃ ἀπὸ τὴν Μαντσαρόν! Ἄς με κυνηγήσῃ, ὅπως συνηθίζει, ὡς τὴν κοιλιά τῆς μάνας μου! Ἐγὼ τὸν...». Καὶ ἐξεστόμιζε πολὺν πρόστηχην ὕβριν κατὰ τοῦ σιὸρ Τζώρτζη. Ἀλλ' ὁ σιὸρ Τζώρτζης εἶχε καταντήσῃ ἐπὶ Τρικουπῆν τὸ δεσμεῖν καὶ λυεῖν ὅλης τῆς Κερκύρας καὶ ὁ ἀληθινὸς της κυρίαρχος, ἀλλοίμονο δὲ καὶ τρισυλλοίμονο εἰς τὸν ἔχοντα τὴν γενναιότητα νὰ ἦναι ἀντιθεοτοκικός εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ νὰ τὸ φωνάζῃ μάλιστα. Ὁ Θεοτόκης εἶχε μὲν τὸ καλὸ — τὸ ἔχει δὲ ἀκόμη — νὰ ὑποστηρίξῃ μέχρις αὐτοθυσίας τοὺς ἀφωσιωμένους φίλους του, ἀλλ' εἶχε καὶ τὴν ἀδυναμίαν — τὴν ἔχει δὲ ἀκόμη εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον — νὰ κυνηγῇ διὰ τῶν ὀργάνων του μέχρις ἐξοντώσεως τοὺς ἐχθροὺς του, ὄχι μόνον τοὺς ἐχθροὺς του ὅσοι δὲν ἔλαβαν ρουσφέτια, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, ὅσοι ἀπὸ εὐγενεῖς πολιτικὰς πεποιθήσεις δὲν ἠσπάζοντο τὰς Τρικουπικὰς ἀρχὰς χωρὶς καμμίαν ὑστεροβουλίαν. Δι' αὐτοὺς εἶναι πάντοτε ἀνοικτίμων ὁ μεγαλόφρων αὐτὸς διπλωμάτης. Ὁ Λιναρᾶς λοιπὸν κακὸν δρόμον ἐπῆρε φα-

νατιζόμενος κατά τοῦ τρομεροῦ τούτου πολιτικοῦ ἀνδρός. Καί μολαταῦτα καί οἱ φανατικότεροι Τρικουπικοί τῆς Κερκύρας σχεδόν τοῦ ἐσυγχωροῦσαν τὸ μῖσός του κατά τοῦ σιῶρ Τζώρτζη ἀποβλέποντες εἰς τὸν μαέστρον μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Καί ὁ μαέστρος τώρα ὅσον ἐμισοῦσε τὸν Θεοτόκην, τόσον ἀγαποῦσε παθητικώτερα τὴν μουσικὴν του. Ἡ Μαντζάρου εἶχε καταστήσει ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του θαυμασιό μουσικὸ Σωματεῖον, ὃ δὲ Λιναρᾶς εἶχε συνθέσει μέσα εἰς τοὺς πολιτικούς του οἴστρους καὶ ἔξοχα μουσικὰ τεμάχια, τὰ ὁποῖα ἔπαιζε κατὰ τὰς λιτανείας τοῦ Ἁγίου, κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτὰς καὶ τὰς δοξολογίας, καὶ τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀφήσει βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς φιλομούσους Κερκυραίους. Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως συνέβησαν γεγονότα σπουδαιότατα διὰ τὸν πολιτικὸν ὀρίζοντα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλάς ὅλη τότε εἶχε φανατισθῆ κατὰ τοῦ Τρικουπῆ, αἱ δὲ ἐκλογαί, ἀναδείξασαι μὲ τρομερὰν πλειονοψηφίαν πρωθυπουργὸν τὸν Δηλιγιάννην, εἶχαν καταχαντακώσει τὸ Θεοτοκικὸ κόμμα τῆς Κερκύρας, ὃ ἴδιος δὲ ὁ Θεοτόκης μόλις καὶ μετὰ βίας εἶχε κατορθώσει νὰ ἐκλεγῆ βουλευτὴς τῆς πατρίδος του, αὐτὸς, πὺν ἐνικοῦσε πάντοτε μὲ ὄλον τὸν συνδυασμὸν του ἢ τοῦλάχιστον μὲ τάξει ἑβδομα αὐτοῦ.

Ὁ πολιτικὸς μπάτσος λοιπὸν κατὰ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη ἦτον ἀνυπόφορος διὰ τὴν ἀπερίγραπτην ἀλαζονείαν του, καὶ ἔκτοτε εἶχε λάβῃ μέτρα δρακόντεια κατὰ παντὸς ἐχθροῦ του Κερκυραίου. Ἐξυπνος δὲ ὅπως εἶναι, ἐνόησε ὅτι διὰ νὰ δέσῃ καλὰ τὸ πολιτικὸν του γαῖδοῦρι ἔπρεπε νὰ ἐγκλωπῶθῃ τοὺς χωρικούς τῆς νήσου. Κ' ἔτσι τὰ κατάφερε περίφημα, διότι μὲ πρώτην εὐκαιρίαν αὐτὸς ὁ γαλαζοαίματος, ὁ ὑποστηριζόμενος φανατικὰ ἀπὸ τοὺς Κερκυραίους ἄρχοντας καὶ διὰ τὰ ἔξοχα χαρίσματά του ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πεποίθησιν ὅτι ὁ Κόντες των περιφρονεῖ τὸν ὄχλον σύμφωνα μὲ τὰς ἀριστοκρατικὰς των παραδόσεις, κατόρθωσε νὰ ψηφισθῆ νόμος εἰς τὴν Βουλὴν, ὅστε ὅλα τὰ χωράφια, τὰ ὁποῖα ἀνήκον ἐπάνω-κάτω ὅλα εἰς τοὺς ἄρχοντας κατὰ παλαιὸν φεουδαλικὸν σύστημα, ἐχαρίσθησαν σχεδὸν εἰς τοὺς χωρικούς ἐν μιᾷ νυκτί καὶ μόνη μὲ ἐλαχίστην ἀποζημίωσιν πρὸς τοὺς ἰδιοκτῆτας. Ἡ πράξις αὕτη τοῦ Θεοτόκη-

εὐγενεστάτη καὶ ἱκανὴ νὰ τὸν δοξάζῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ἐν προήρχετο ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὸν δυστυχισμένον λαόν—ἐννοεῖται ὅτι ἐφαντίσε ὅλους τοὺς χωρικούς ὑπὲρ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη, καί, ὅσο καὶ ἂν τοῦ ἔκαμε ἀσπόνδους ἐχθρούς τοὺς ἄρχοντας, τοῦ ἐξησφάλισε ὅμως ἐφ' ὄρου ζωῆς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ καὶ ὅλου σχεδὸν τοῦ συνδυασμοῦ του ὡς βουλευτῶν Κερκύρας, μολοντί εἰς τὴν πόλιν μέσα ἀποτιγγάζονον τακτικὰ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὑποψηφίους του, καὶ καμμίαν φορὰν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἀλλὰ μὲ τοῦτο δὲν ἔπεται ὅτι οἱ κομματάρχαι του δὲν ἐφρόντιζαν νὰ διατηροῦν καὶ αὐξάνουν τὴν πολιτικὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀρχηγοῦ των καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Κερκύρας. Τοῦναντίον μάλιστα, ἀπὸ τώρα εἰργάζοντο μὲ κάθε τρόπον νὰ κερδίζον ὁπαδοὺς διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, διότι δὲν ἦτο διόλου παραξένον, νὰ τεθῆ εἰς χρῆσιν καμμίαν φορὰν ἀπὸ ἄλλην Κυβέρνησιν ὁ παλαιὸς νόμος τῆς στενῆς βουλευτικῆς περιφερείας, καὶ τότε ὁ σιῶρ Τζώρτζης θὰ ἔτρεχε κίνδυνον νὰ μὴ βγῆ βουλευτὴς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀκόμη. Πόλεμος λοιπὸν φανατικὸς ἔχε γεννηθῆ κατὰ παντὸς ἀντιθεοτοκικοῦ, καὶ μεταξύ τῶν προγεγραμμένων τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχε ὁ μαέστρος Λιναρᾶς. Σημειώσατε ὅτι ἡ «Ἐταιρεία Μαντάρου» ἀπετελεῖτο κυρίως ἀπὸ ἐργατικά στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἴδρυσαν τὸ Σωματεῖο καὶ ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπην πρὸς τὴν μουσικὴν ἀλλὰ καὶ ὡς ἀντίπαλον τρόπον τινὰ τῆς Φιλαρμονικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν μέλη ὅλοι οἱ πλούσιοι καὶ ἀριστοκρατικοὶ τοῦ τόπου. Οἱ Θεοτοκικοὶ λοιπὸν εἶχαν κατορθώσει εὐκόλως νὰ πείσουν πολλὰ μέλη τοῦ Συλλόγου «Μαντάρου» ὅτι ὁ μαέστρος Λιναρᾶς ἢ μαέστρος θὰ εἶναι ἢ κομματάρχης τοῦ Δηλιγιάννη καὶ ὅτι, ἂν ἐξακολουθῆσῃ ὁ Λιναρᾶς νὰ πολεμῆ «τὸ μεγάλο πατριώτη μας, πὺν σήμερα, αἴριο, θὰ μᾶς γίνῃ καὶ πρωθυπουργός, αὐτός, πὺν ἔχει νὰ τὴν πάθη, εἶναι τὸ ἴδιο τὸ Σωματεῖο, γιατί θὰ τὸ πολεμήσουν ἄγρια ὅσο νὰ τὸ διαλύσουν, καὶ τότε βέβαια θὰ διαλυθῆ κ' ἡ Μαντζάρου. Δὲν μᾶς φτάνει πὺν διαλύθηκε—τί φταίει ὁ σιῶρ Τζώρτζης γι' αὐτό;—ἢ στρατιωτικὴ μουσικὴ; Ἄν διαλυθῆ κ' ἡ «Μαντζάρου», τότες ἡ Φιλαρμονικὴ θὰ κἀνῃ ὅ,τι θέλει!» Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σιγά-σιγά ἤρχισαν πολλὰ μέλη τοῦ Συλλόγου νὰ μὴ βλέπουν μὲ καλὸ μάτι τὸν μαέστρον, καὶ διὰ

νὰ τὸν περιορίσουν κομματί, διότι τὸν ἐσέβοντο καὶ τὸν ἐθαύμαζαν πάντα, εἶχαν κατορθώσει νὰ ἐκλέξον τοὺς περισσοτέρους συμβούλους Θεοτοκικούς, οἱ δὲ σύμβουλοι πάλαι ἐξέλεξαν πρόεδρον τοῦ Σωματείου ἕνα συγγενῆ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη παντοδύναμον, τὸν κῦρ Κωστογιάννην. Ὁ κῦρ Κωστογιάννης, εὐγενέστατος ἄνθρωπος καὶ φιλόμουσος ὅσον ἤμπορεῖ, ἔκαμε τὰδύνατα δυνατὰ νὰ χαλιναγωγῆσῃ τὸν μαέστρον. Τοῦ ἠῦξεσε τὸν μισθόν, τοῦ εὔρισκε μαθήματα, τοῦ ἔκαμε γεύματα καὶ δεῖπνα καὶ τοῦ ἔδειχνε θαυμασμὸν ἀνυπόκριτον. Ὅλα κὶ ὅλα ὅμως, ἀλλ' ὁ Λιναρᾶς δὲν ἐννοοῦσε νὰ μετριᾷσῃ τὸ πάθος του κατὰ τοῦ σιῶρ Τζώρτζη, καὶ τόσο ἐφλογίζετο ἐναντίον του ὅσον ἐδοκίμαζαν οἱ φίλοι του νὰ τὸν ὑπερασπίσουν. Καὶ μολαταῦτα ἀκόμη δὲν ἐτολμοῦσε κανένας Θεοτοκικὸς ἰσχύων νὰ ζητήσῃ νὰ καταστρέψῃ τὸν μαέστρον. Τὸ ἐθεωροῦσαν ὅλοι ἔγκλημα, κακούργημα, τερατώδες πρᾶγμα. Τοῦ ἐπολεμοῦσαν φανατικὰ τὰ φρονήματα, τὸν ἐνουθετοῦσαν, τὸν ἀπειλοῦσαν, ναί· ἀλλ' ὡς ἐδῶ καὶ μὴ παρέκει, διότι καλὸς μαέστρος εἰς τὴν Κέρκυραν εἶναι—ἦτο τοῦλάχιστον εἰς ἄλλα χρόνια—ἕνα ἀπὸ τὰ ἱερώτερα ὑποκείμενα.

Ἐν τούτοις τὸ μαχαίρι εἶχε φθάσει ὡς τὸ κόκαλο, νέα δὲ σημαντικὰ γεγονότα εἶχαν καταφραμακώσει τὴν εὐαίσθητην καρδίαν τοῦ Λιναρᾶ. Τὸ 1896 δηλαδή, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τρικουπῆ, τὸ κόμμα του εἶχε ἐκλέξῃ ἀρχηγὸν τὸν σιῶρ Τζώρτζη. Ἡ εἰδησις διαδοθεῖσα εἰς τὴν Κέρκυραν εἶχε ξετρελλάνει τοὺς φίλους του καὶ δαιμονίσει κυριολεκτικῶς τὸν μαέστρον καὶ μερικούς ἄρχοντας, ἀλλὰ γενικῶς εἰς τὰ πλήθη εἶχε κάμη ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν, διότι κάθε Κερκυραῖος ἐθεώρησε τιμὴν μεγάλην διὰ τὴν πατρίδα του νὰ εἶναι ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὁ σιῶρ Τζώρτζης «πὺν σήμερα αἴριο δίχως ἄλλο θὰ μᾶς γίνῃ καὶ πρωθυπουργός.» Ὅλος ὁ κόσμος λοιπὸν ἤθελε μὲ πρωτοφανῆ ἐπισημότητα νὰ δοξολογῆσῃ τὸν Ὑψιστον διὰ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν πὺν ἔκαμε εἰς τὸ Ρωμέικο νὰ ἐμπιστευθῆ τὰς τύχας τοῦ περιουσίου λαοῦ του εἰς τέτοιο μεγαλοφυῆς ὑποκείμενο, διότι πράγματι ὁ σιῶρ Τζώρτζης καὶ πολὺ θρησκός εἶναι καὶ ἐγκρατέστατος εἰς τὰς ὁρέξεις του καὶ ἀκατάβλητος φίλος τῆς ἐργασίας καὶ τῆς μελέτης καί, τὸ σπουδαιότερο, φιλόπατρις ὅσον ὀλίγοι

ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι Ἕλληνες καί, ἐπομένως, ἐχθρὸς ἄσπονδος τῆς ὑποκρισίας, τοῦ ρουσφετιοῦ καὶ τοῦ dolce far niente.

Εἰς τὴν δοξολογίαν θὰ ἐλάμβαναν μέρος ὅλα τὰ Σωματεῖα τῶν Κερκυραίων, μὲ τὰς σημαίας των καὶ τὰ Προεδρεῖά των, ἐπίσημοι ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὰ χωριά, τὸ δημοτικὸ Συμβούλιον, ὁ κῦρ Δήμαρχος καὶ αἱ δύο μουσικαί, ἡ Φιλαρμονικὴ καὶ ἡ «Μαντζάρου» μὲ τοὺς μαέστρους ἐπὶ κεφαλῆς, τὸν Καρράβανα καὶ «τὸν Λιναρᾶ μας.» «Τὸν Λιναρᾶ μας!» Ὅταν ὁ Πρόεδρος τοῦ Κωστογιάννης τὸν εἰδοποίησε περὶ τῆς δοξολογίας, ὁ μαέστρος παραδόξως δὲν ἀγρίεψε κ' ἐμυσθμοῦρισε ἀπλῶς: «Πάει καλὰ, σιῶρ Πρόεδρε!» ἀλλὰ τὸ μάτι του ἔχυνε φαρμακερὸς σαΐτιές.

Τὴν ἡμέραν λοιπὸν τῆς δοξολογίας ὅλη ἡ Κέρκυρα ἀργῆ ἔτρεχε πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυριδωνος ὅχι τόσο διὰ νὰ δοξολογήσῃ τὸν Ὑψιστον, ὅσο διὰ νὰκούσῃ τὰς δύο μουσικὰς τῆς. Πρώτη εἶχε καταφθάσῃ ἡ Φιλαρμονικὴ, καὶ εἰσήλθε τροπαιοῦχος εἰς τὴν ἐκκλησίαν παίζουσα ἔξοχον ἐμβατήριον. Ἡ Μαντζάρου ἤρχισε κομματί νὰ ξεκινήσῃ ἀπὸ τὸ κατάστημα τῆς Ἐταιρείας, ἀλλὰ τέλος πάντων «νάτην κὶ αὕτη, πὺν μᾶς ἔρχεται μὲ τὴν ἐπίσημη στολή τῆς καὶ τὸν Λιναρᾶ μας ἐπὶ κεφαλῆς!... Μπά! ποὺς τοῦ πέθανε καὶ φορεῖ κρέπ στὸ δεξιὸ χέρι; Καὶ τί μεγάλο πὺν εἶναι! ὄλο τὸ μπράτσο τοῦ σκεπάζει! Ὁ καῦμένος ὁ μαέστρος! Γιὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῆ, μ' ὄλο του τὸ πένθος, ἔρχεται καὶ παραέρχεται στὴ δοξολογία!... Μπά διάολε! Αὐτὸς εἶναι; Ὁ μισὸς γίνηκε! Πῶ! πῶ! σὰν τὸ φλόρο εἶναι κίτρινος! Μωρὲ μὴν ἔβγαλε τὴν κίτρινη! Ἐτσι θάνα!... Μπά! δὲν εἶναι στὰ καλὰ του! Ἄκου! Τὶ μάρτσια εἶν' αὕτη πὺν παίζει; Ἡ Μαντζάρου τὴν παίζει ἢ καμμία ταμπορολονιάκαρα; Ντούμ! ντούμ! προοοο! Ντούμ! ντούμ! προοοο!... Διάολε! ὄλο τούμπανα καὶ ταμποῦρλά ἀκούονται!... Ἐ! μαέστρε, γιὰ τσομπάνιδες μᾶς πέρνει; Φτάνει, ἀδελφέ! φτάνει! Τὶ ν' αὐτά; Δὲν πᾶς στὴ Ρούμελη, ἀδελφέ!... Ἄκου καὶ τὸ φλάουτο! Φλάουτο εἶναι ἢ φλογερά; Μωρὲ τί φλογερά!—εἶναι νι-άκαρα!... Πᾶνε τέτοια πράγματα σὲ Κορφιάτες; Μαέστρε! ἐδαιμονίστηρες! Πάψε! πάψε!...»

Ὁ μαέστρος ὅμως δὲν ἔπαυε. Τοῦναντίον μᾶ-

λιστα, ὅσον ἔβλεπε τὸν κόσμον νὰ δυσαρεστή-
ται, τὸσον ἐνθουσιασμὸν ἔδειχνε αὐτός, τὸσον
ἐκινούσε τὴν μπακέττα του καὶ τὸ κεφάλι του,
τὸσον ἐσπινθηροβολοῦσαν τὰ μάτια του καὶ
ἄνοιγαν τὰ ρουθούνια του καὶ ἐφαιδρύνετο ἄγρια
τὸ πρόσωπό του. Ἡ μουσική του εἶχε ξεκινή-
σει ἀπὸ τὸ κατὰσθημα τῆς Ἑταιρείας μόνη μὲ
αὐτὸν ἀπόλυτον κυρίαρχόν της, διότι τὸ Συμ-
βούλιο μὲ τὸν πρόεδρον Κωστογιάννην ἐπὶ κε-
φαλῆς εἶχε μεταβῆ ἑνωρίτερα εἰς τὸν ναὸν διὰ
νὰ προκαταλάβῃ ἐγκαίρως τὴν κατάλληλην θέ-
σιν διὰ τοὺς μουσικοὺς. Μόνον λαὸς πολὺς ἐπε-
ρίμενε τὴν «Μαντζάρου» ἔξω τοῦ καταστήμα-
τος διὰ νὰ τὴν συνοδεύσῃ ἕως τὸν ναόν, παι-
νίζουσιν ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει. Ὅταν λοι-
πὸν ἤρχισε νὰ ξεκινή ἡ μουσική, πρῶτα-πρῶτα
ἐπαιζαν, ὅπως συνήθως γίνεται, τὰ δύο ταμ-
πουρλίγια της ὡς εἰσαγωγή εἰς τὸ μέλλον νὰ
παιχθῇ ἐμβατήριον, καὶ ὁ λαὸς δὲν ἔδωκε καμμί-
αν ἐξαιρετικὴν προσοχὴν, μετ' ὀλίγον ὁμοῦ ἀντὶ
νὰ παύσουν τὰ ταμπουρλίγια ἤρχισε καὶ ἡ γρα-
κάσσα νὰ τὰ συνοδεύῃ μὲ μονότονα ντούμ!
ντούμ! πρὸς μεγάλην ἀπορίαν τοῦ φιλομούσου
λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις ἔγινε ὅλος αὐτὰ νο-
μίζων ὅτι ὁ μαέστρος τοῦ ἐπεφύλαττε εὐχαρί-
στους μουσικὰς ἐκπλήξεις μὲ κανένα ἔξοχο καὶ
πρωτότυπον ἐμβατήριον. Ἄλλ' ὅταν μετὰ τινα
δευτερόλεπτα τὰ ταμπουρλίγια καὶ τὴν γρα-
κάσσα ἤρχισαν νὰ συνοδεύουν δύο φλάουτα μὲ
τόνον καὶ στόνον φλογέρας καὶ μὲ μονοτονίαν
ἀηδυστάτην, ὁ λαὸς ἤρχισε νὰ γίνεται ὅλος
νεῦρα καὶ νὰ διαμαρτύρεται ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι
ἐμβατήριον, ἀλλὰ τσάμικο, ἀλλὰ παρῶδία κανε-
νὸς «Κονχοραῖα.» Καὶ ὅταν τέλος μαζὶ μὲ τὰ
ταμπουρλίγια καὶ τὰ τύμπανα καὶ τὰ φλάουτα
ἦλθαν καὶ δύο κλαρινέτα νὰ ξεκουφάνουν τὸν
κόσμον μὲ δαιμονισμένους ἤχους εἰς τὴν διὰ πα-
σῶν, τότε πλέον ἤρχισε νὰ γίνεται τὸ ἀνάστα ὁ
Θεός, καὶ αἱ διαμαρτυρίαι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ
μαέστρου ἐξέσπασαν ἀκατάσχετα. Τὸ πραξικό-
πημα τοῦ Λιναρᾶ ἦτο πρωτοφανές, καὶ ἐν ῥιπῇ
ὀφθαλμοῦ εἰδοποιήθη ὁ πρόεδρος Κωστογιάν-
νης, ὁ ὁποῖος, τρεχάτος ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ, ὤρ-
μησεν ἔξω φρενῶν πρὸς συνάντησιν τοῦ Λιναρᾶ
παρακολουθούμενος καὶ ἀπὸ τὸ Συμβούλιό του.
Ἄλλ' εὐτυχῶς ἡ μουσική εἶχε πλέον φθάσει εἰς τὸ
προαίλιο τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, καὶ τὸ περι-

φημον ἐμβατήριον ἔσβυνε μὲ ἓνα εἶδος κλαυθ-
μηρισμοῦ τῶν φλαούτων καὶ τῶν κλαρινέτων
καὶ μὲ ἓνα τελειωτικὸ «ντούμ!» τῆς γρακᾶς-
σας, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἤκουσε καλὰ ὄλο τὸ
Προεδρεῖο τῆς Μαντζάρου, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον ἀρ-
κοῦσε νὰ τοῦ πληγῶσῃ τὴν φιλόμουσιν καρδίαν
ὡς νὰ τοῦ ἦλθε εἰς τὰ καλὰ καθούμενα μία δυ-
νατὴ γροθιὰ κατὰσθημα. Θηρίο λοιπὸν ὁ Κω-
στογιάννης ὤρμησε κατὰ τοῦ Λιναρᾶ, μόλις τὸν
ἀντίκρουσε, καὶ προβάλλον τοὺς γρόνθους του
κατὰ τοῦ μαέστρου ἤρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Μᾶς ἔχαντάκωσες! Ἐλύσσαίξες! ἔδαιμο-
νίστηρες!...

— Χά! χά! χά! ἀνταπαντοῦσε ἀπαθέστατος
ὁ Λιναρᾶς, χά! χά! χά!...

— Θὰ μοῦ τὸ πλερώσης! ἐμούγκριζε ὁ Κω-
στογιάννης. Θὰ σὲ διώξουμε ἀπὸ τὴ μουσική!
Φεῦγα! φεῦγα! ἀρκετὰ μῆς ἐντρόπιασες!

— Ἐτίμησα τὸ σιῶρ Τζῶρτζη μας, τὸν Ταμ-
πουρλιονάκαρα! εἶπε ψυχρὰ ὁ μαέστρος. Ἄπὸ
τὴ στρατιωτικὴ μου μουσική δὲν ἄφησε μονάχα
τὰ τούμπανα; Μὲ τὰ τούμπανα λοιπὸν κ' ἐγὼ
τὸν ἐτίμησα! Τσάμικα ἦθελε, τσάμικα τοῦ ἴ-
αξα, διάολε!

— Νάφησες ἀμέσως τὴ διεύθυνσι τῆς μου-
σικῆς καὶ νὰ φύγῃς ἀπὸ δῶ!

— Φεύγω, μάτια μου, φεύγω, καὶ μὴν κάνεις
ἔτσι! Ἐξεδικήθηκα ὁμοῦ! ἄ! ἐξεδικήθηκα τὸ
δνὸρε μου! τὴ μουσική μου! τὸν τόπο μου!
τσοῦ Κορφοῦς μου παναπῆ! τὴ μουσική μου!
τσοῦ πατριωτῆς μου! τὴ μουσική μου, μωρές!...

Καὶ ὁ συμπαθέστατος μαέστρος ἀκράτητα
τώρα ἀναλύθη εἰς λυγμούς, καὶ ὄλοι τὸν ἐκῦτ-
ταζαν ἐμβρόντητοι, καὶ ὄλοι ἐκαταλάβαιναν πὰ
τὸ βαθύτατο παράπονο τοῦ Λιναρᾶ διὰ τὴν
ἀπορφάνισιν τῆς στρατιωτικῆς του μουσικῆς,
καὶ ὄλοι, ἐνθυμούμενοι τὴν μακαρίτισσαν, τὴν
ὁποῖαν ἐλάτρευαν ὡς τροφὸν καὶ μητέρα ἀνε-
ξάντητην τῆς φιλομουσίας των, ἤρχισαν νὰ ξε-
χνοῦν τὸ ἁμάρτημα τοῦ μαέστρου καὶ νὰ τὸν
συμπαθοῦν καὶ νὰ συμμετέχουν εἰς τὸν πόνον
του καὶ νὰ τὸν θαυμάζουν ἀκόμη, ἀκόμη καὶ νὰ
τὸν δικαιώνουν πολλοὶ διὰ τὸ πραξικόπημά του.
Καὶ αὐτὸς ὁ Κωστογιάννης, ὁ συγγενὴς τοῦ σιῶρ
Τζῶρτζη, ἤρχισε νὰ μετανοῇ, διότι τὸσον ἀπό-
τομα, τὸσον ἄγρια τὸν ὕβρισε, ἂν καὶ ἡ πρᾶ-
ξις τοῦ Λιναρᾶ ἦτο φρικτὴ καὶ πρωτάκου-

στη. Διὰ μιᾶς λοιπὸν ἄκρα σιωπῆ καὶ ἀμη-
χανία ἐντούτοις εἶχε καταλάβῃ ὄλους κ' ἐκῦτ-
ταζαν ἀναποφάσιστοι τὸν Λιναρᾶν ἰστάμενον
τώρα ὡς στήλην ἄλατος καὶ ἀποροῦντα καὶ αὐ-
τὸν διὰ τὴν κατὰσθημα πού ἐδημιούργησε καὶ
πού δὲν ἐλογόριαζε ποτὲ τόσο τραγικῆν. Εὐτυ-
χῶς ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤρχισε καὶ ἡ δοξολογία.
Τότε μερικοὶ καλοὶ φίλοι τοῦ μαέστρου τὸν
ἔπεισαν εὐκόλα νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ καὶ νάφησῃ
τὴν διεύθυνσιν εἰς τὸν ἀρχαιότερον μουσικὸν διὰ
νὰ μὴ συμβοῦν νέα ἐπεισόδια, καὶ ἡ Μαντζάρου
λοιπὸν εἰσῆλθε μὲ τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ἐκκλη-
σίαν καὶ ὅλα ἐτελείωσαν τώρα κάπως ὑποφροτά.
Τὴν ἰδίαν ὁμοῦς ἡμέραν συνελθὼν ἐκτάκτως τὸ
Προεδρεῖο τῆς Μαντζάρου ἀπεφάσισε, μὲ μεγά-
λην του λύπην, νὰ παύσῃ τὸν μαέστρον.

Ὁ Λιναρᾶς ὅταν τὸ ἔμαθε, ἐσήκωσε τοὺς
ὤμους ἀπότομα κ' ἐμουρμούρισε: «Δὲν ἔχω
ἀνάγκη κανένα!» Καὶ ὁμοῦς ὁ μαέστρος εἶχε
ἀνάγκην ὄλον τὸν κόσμον. Σπάταλος ἦ, καλύτερα,
ἀνίκανος νὰ ἐκτιμῆσῃ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν μου-
σικὴν του, ποτὲ δὲν εἶχε σκεφθῆ ὅτι ἔχει πολυ-
μελὴ οἰκογένειαν, καὶ πάντα ἔμενε καταχρωμέ-
νος, ὅσα καὶ ἂν ἐκέρδιζε—καὶ εἰς τὴν Κέρκυραν
ἐκέρδιζε πολλά. Εὐρεθεῖς λοιπὸν διὰ μιᾶς χωρὶς
ἐργασίαν, εὐρέθηκε ὅπως τὸ ἀηδόνι πού χρόνια
ἐκελαῖδουσε ἐλεύθερο μέσα εἰς μυρωμένα καὶ
ἀπέραντα δάση, κ' ἔξαφνα αἰχμάλωτο ἐκλείσθηκε
εἰς στενόχωρο καὶ βρώμικο κλουβί. Τὸ παρα-
δείσιο πουλὶ τότε, σκοτισμένο εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπὸ
τὴν ἀπότομην μεταβολὴν, θαρρεῖ ἀκόμη πὼς ζῆ
εἰς τὰ δάση του μέσα καὶ, ὀρμητικώτερο τώρα,
πρῶτα-πρῶτα χτυπιέται ἀκατάβλητο ἐπάνω καὶ
κάτω πρὸς τὰ σιδερένια δεσμά του καὶ διαλαλεῖ
μαζὶ διανυγέστερα, αἰθεριώτερα τὰ τραγούδια
τῆς ἐλεύθερης ζωῆς του μὲ ἁρμονίαν κελαϊδή-
ματος δουλευμένην ἀπὸ χιλίων εἰδῶν μελωδικὰς
στροφὰς πού σκορπίζονται εἰς τὴν γύρω του
μονότονην φύσιν ὅπως σκορπίζονται γύρω εἰς νε-
όσκαπτον τάφον προσφίλους μας νεκροῦ τρυφε-
ρῆς εὐωδιᾶς ἀπὸ ροδόλεγκα τριαντάφυλλα καὶ
βελουδένιους μενεξέδες καὶ κατακίτρινους κρύ-
νους ἀγκαλιασμένους εἰς ἁρμονικὴν χρωμάτων
ἀνθοδέσμη... Ὅταν ὁμοῦς ὀλίγον κατ' ὀλίγον
τὸ ἄμοιρο πουλάκι πληγῶν τὰ φτερούγια του
μὲ τὰ χτυπήματα εἰς τὰ σεδερῆνια ἀγκάθια τοῦ
κλουβιοῦ του καὶ ὁ πόνος τῆς αἱματομένης καὶ

τρυφερῆς του σαρκὸς τοῦ δηλητηριάξῃ τὸ βαθυ-
στόχαστο μουσικὸ αἶσθημα καὶ τοῦ πνίγῃ εἰς τὸ
σμαράγδινο λαρύγγι τὰς ἁρμονίας τῶν μελωδιῶν
του, τότε λιπόθυμο μαζεύεται ταπεινά, ἀποφα-
σιστικὰ εἰς μίαν ἄκρην τῆς φυλακῆς του καὶ, ἀπελ-
πισμένο διὰ τὴν ἀπίστευτην συμφορὰν, κυρτώνει
τὸ εὐγενικὸ του κεφάλι καὶ μπήγει τὸ ράμφος του
εἰς τὰ φτερά τοῦ λαιμοῦ του σὰν νὰ ζητῇ ἢ νὰ
ξερριζώσῃ ἀπὸ μέσα του τὸν ἀνεκτίμητον μουσι-
κὸν θησαυρόν του ἢ νὰ τὸν ἐξασφαλίσῃ βαθύ-
τερα εἰς αἰωνίαν λήθην καὶ ἀπονέκρωσιν θαι-
μένον εἰς τὰ μαῦρα φτερά του καὶ τὴν κατὰμω-
ρον αἰχμαλωσίαν του... Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Λιναρᾶς
τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς του ἀπὸ τὴν
«Μαντζάρου» ἐθαροῦσε πὼς ἀπέκτησε μεγαλύ-
την ἐλευθερίαν δράσεως, γλήγωρα ὁμοῦς ἡ
τραχεῖα πραγματικότης τοῦ ἔσβυσε τὴν γλυ-
κεῖαν αὐταπάτην. Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν μὴ ἔχων
διαθέσιμα χρήματα διὰ τὰς οἰκογενειακὰς του
ἀνάγκας ἐδανείζετο μὲ τὴν πλέον χαριτωμένην
ἀφέλειαν ἀπὸ τοὺς φίλους του, ἀλλ' ὅταν καὶ οἱ
φίλοι του, παρ' ὄλην τὴν ἀνεξάντητην γενναϊό-
τητά των, ἤρχισαν τέλος νὰ τοῦ ὑποδεικνύουν ὅτι
δὲν ἠμποροῦν νὰ τοῦ δίδουν ἐπὶ πλέον, ἤρχισε
καὶ ὁ Λιναρᾶς νὰ δοκιμάζῃ τὰ καλὰ τῆς οἰκονο-
μικῆς στενοχωρίας. Εἶδε τότε ὅτι ἔχει τρία κο-
ρίτσια εἰς ἡλικίαν γάμου, ἔχει γυναῖκα φιλά-
σθενην, πατέρα παράλυτον καὶ δύο ἀγόρια νάπο-
καταστήσῃ. Εἶδε συγχρόνως ὅτι πρὸ πολλοῦ
εἶχε περάσει τὰ πενήντα χρόνια καὶ τὰ γερά-
ματα ἐπλησίαζαν, καὶ εἶδε πρὸ πάντων ὅτι, κα-
τόπιν τοῦ πραξικοπήματός του κατὰ τὴν δοξολο-
γίαν, εἶχε χάσῃ πολὺ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἰσχυ-
ρῶν τῆς Κερκύρας καὶ εἰς τὴν βαθεῖαν ἀγάπην
τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ· αὐτὰ αἱ ὄψιμαι παρατη-
ρήσεις του, καὶ μάλιστα ἡ ἀνακάλυψις ὅτι ἔχασε τὴν
μεγάλην ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τῶν συμπατριωτῶν
του, ἐπέφεραν ριζικὸν ψυχικὸν κλονισμόν εἰς τὸν
ἄπειρον ὡς ὄρφανὸ παιδάκι μαέστρον, καὶ τὸν
ἔροισαν ἀπότομα εἰς ἓνα πέλαγος μελαγχολίας
καὶ αἰσθηματικῶν συλλογισμῶν τὸσον πικροτέ-
ρων ὅσον, ἐπειδὴ τοῦ ἤρχοντο ἔξ ἀπροόπτου καὶ
τοῦ ἐπολιορκοῦσαν πολυποίκιλοι τὸν νοῦν, πολυ-
πλοκώτερα τοῦ ἐσκοτίζαν τὴν κρίσιν καὶ τὸν
ὠδηγοῦσαν ὡς τυφλὸν εἰς ἀδιέξοδον βιωτικὸν
λαβύρινθον. Καὶ αὐτός, πού ἡ ὄψις του ποτὲ
δὲν ἐμετροῦσε «μὲ βία τὴ γῆ,» ἐπλανᾶτο τώρα

όλομόναχος εἰς τοὺς ζοφεροὺς δρομίσκους τῶν Κερκυραϊκῶν συνοικιῶν ὡς ἀγριόταυρος καὶ μὲ διαρκῶς σκυμμένο τὸ κεφάλι καὶ μὲ τὰ χέρια χωσμένα μέσα εἰς τὰ κενά του θυλάκια. Ἀδιάκοπη μελαγχολία ἐπεκάθητο εἰς τὴν εὐαίσθητην καρδιά του καὶ τοῦ ἀπομυζοῦσε κάθε χυμὸν χαρᾶς, κάθε ζωοφόρον ἀκτῖνα εὐοίωνου μέλλοντος, καὶ ὅλος ὁ βίος του τώρα ἦτον ἓνα ἀτελείωτο καὶ μονότονο «Addio del passato» μέσα εἰς τὴν ἐπίμονην ἠχὴν τοῦ ὁποίου ἐσβυνε κάθε ἄλλο ὑψηλότερο αἶσθημα ἢ κάθε ἄλλη ταπεινότερη ἄλλ' ἀναγκαῖα πρὸς βιοπάλην σκέψις. Καὶ αὐτὸς ποὺ ἀνέκαθεν ἦτον ἡ φαιδρότερη Κερκυραϊκὴ μορφή τῆς διασκεδάσεως καὶ τῆς παντελοῦς ἀδιαφορίας ἀκόμη καὶ διὰ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῆς σήμερον, ἐπλανᾶτο τώρα ἄεργος ἀλλὰ διαρκῶς κατεχόμενος ἀπὸ τὴν σατανικὴν μερίμναν τῆς αὔριον. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἶχε γεράσει κατὰ πολλὰ ἔτη αὐτὸς ποὺ καὶ μεσόκοπος ἀκόμη ἐφαίνετο κατὰ πλεῖστα ἔτη νεώτερος. Καὶ αὐτὸς ποὺ δὲν ἤμποροῦσε καὶ στιγμὴν νὰ περάσῃ χωρὶς φίλους καὶ συμπόσια, ἀπέφρευγε ταῦτα καὶ ἔδιωχνε συστηματικὰ καὶ ἐκείνους. Ἄλλ' ὁ Λιναρᾶς μισῶν τώρα ὅλους τοὺς γνωρίμους του ἐδεικνυε μίαν φορὰν ἐπὶ πλεόν πόσον ἦτον ἄπειρος, διότι ὁ ἀγαπητὸς μαέστρος εἶχε ἐλιχρινεῖς καὶ ἀφωσιωμένους φίλους ποὺ ναὶ μὲν δὲν ἐννοοῦσαν ἐπ' ἄπειρον νὰ τὸν τρέφουν, ἀλλὰ εἰς τὰ κρυφὰ ἐγαλοῦσαν τὸν κόσμον διὰ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσουν ἓνα καλὸ μέλλον. Καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπαν ὅτι ὁ μακρυνὸς χρόνος μόνον θὰ ἐπαναφέρει τὴν ἀγάπην τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ εἰς αὐτόν, εἶχαν φροντίσῃ νὰ τοῦ εὔρουν θέσιν εἰς ξένο τῆς πατρίδος του ἔδαφος. Αὐτοὶ ἀκόμη οἱ κομματάρχαι τοῦ Θεοτόκη προεινυόματα εἶχαν ἀναλάβῃ νὰ ἐνεργήσουν διὰ τὸν Λιναρᾶ, καὶ ὀλίγους μῆνας ἀφ' ὅτου εἶχε παυθῆ ἀπὸ τὴν «Μαντζάρου» κατώρθωσαν νὰ ζητηθῆ ὡς μαέστρος μιᾶς νεοσυστημένης μουσικῆς εἰς τὸ Λαύριον. Ὅταν τοῦ ἐξησφάλισαν τὴν θέσιν αὐτήν, ἐφρόντισαν μὲ τὰς μεγαλυτέρας προφυλάξεις νὰ τοῦ

Ἀκολουθεῖ.

προταθῆ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ Λαύριον ὡς νὰ μὴν ἐνήργησε κανεὶς Κερκυραῖος καὶ ὡς νὰ ἀντενήργησαν μάλιστα μερικοὶ Θεοτοκικοὶ καὶ ὡς νὰ ἦτον αὐτόματος καὶ διακαῆς πόθος τῶν Λαυριωτῶν νὰποκτήσουν τέτοιας ἀξίας μαέστρον εἰς τὴν πόλιν των. Τοῦ ἔγραψαν λοιπὸν ἀπὸ τὸ Λαύριον καθ' ὑπόδειξιν πολλῶν ἰσχυρῶν Κερκυραίων ὅτι, «ἀφ' οὗ ἡ ἀχάριστη πατρίδα του τὸν ἄφησε εἰς τοὺς πέντε δρόμους καὶ μάλιστα τὸν καταδιώκῃ καὶ ὅλα, θὰ ἦτο τιμὴ τῶν Λαυριωτῶν, νὰ τοῦ ἐμπιστευθοῦν τὴν διεύθυνσιν τοῦ μουσικοῦ Σωματείου των». Ὅταν ἔμαθε τὴν πρότασιν ὁ Λιναρᾶς, ἐθάρρησε διὰ μιᾶς ὅτι τὸ πνεῦμά του εἶχεν ἐλευθερωθῆ τέλος ὡς διὰ μάγείας ἀπὸ ὅλον ἐκείνον τὸν συρφετὸν τῶν σκέψεων καὶ συλλογισμῶν διὰ τὴν αὔριον ποὺ ἐμυρμήκιαζαν εἰς τὰ ἐγκεφαλικά του κύτταρα χωρὶς νὰ χωσθῆ τίποτε εἰς αὐτάς, χωρὶς νὰ τὰς προκαλέσῃ ὁ ἴδιος καὶ χωρὶς νὰ ἦναι ὑποχρεωμένος καὶ χωρὶς κἂν νὰ δύναται νὰ τὰς ταξινομήσῃ διὰ νὰ συμπεράνῃ τι γυρεύουν ἐπὶ τέλους καὶ τοῦ ἐνοχοῦν τόσο τὰ μουσικά του αἰσθήματα, ὥστε νὰ τοῦ τὰ χαντακώσουν, νὰ τοῦ τὰ παραλύουν καὶ νὰ τοῦ τὰ στιβάζουν ἀνάκατα καὶ ξεθυμασμένα εἰς τὰ βάθη τῆς ἀπογοητευμένης καρδιάς του. Καὶ ὡς νὰ ἦτον ἐρεβώδης οὐρανὸς ἡ ψυχὴ του ποὺ ξαναφαίνεται λαμπρός, ὅταν ὁ ἥλιος τὸν καθάρισῃ ἀπὸ τὰ συννεφώδη βουνὰ ποὺ τὸν ἐσκέπαζαν, τὸ ἴδιο καὶ τοῦ μαέστρου ἡ καρδιὰ αἰθρίασε καὶ ἐφωτίσθηκε πάλαι διὰ μιᾶς ἀπὸ μουσικὰς ἐκλάμψεις μὲ τὴν φαινήν εἶδησιν ὅτι διωρίσθη ἀρχιμουσικὸς εἰς τὸ Λαύριον καὶ δὲν ἔχει νὰ στενοχωρηθῆ εἰς τίποτε πλέον διὰ τὰς βιωτικὰς του ἀνάγκας. Καταληφθεὶς λοιπὸν διὰ μιᾶς τότε ἀπὸ νευρικὴν ἀνυπομονησίαν νὰ φύγῃ αὔριο, σήμερα, αὐτὴν τὴν ὥραν, τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἂν εἶναι δυνατόν, μακρὰν τῶν ἀχαρίστων συμπατριωτῶν του, ἐβίασε τὴν οἰκογένειάν του, νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὅπως-ὅπως, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ, χωρὶς νὰ χαιρετίσῃ κανένα, ἀπολύτως κανένα.

ΙΩ. Α. ΓΚΙΚΑΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ “ΑΡΡΩΣΤΕΣ ΠΝΟΕΣ”

Ο ΡΗΜΑΓΜΕΝΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ Ε. ΑΓΓΕΛΙΔΗ
ΣΤΟ ΒΟΛΟ

*Στὸν Πύργο τὸν ἀθώρητο
μακρὰ σὰ δάση πέρα,
ποῦ χίσανε μὰ μέρα
πανώρητες ξωτικές,*

*Καὶ ξάνοιγες σὰν πέτραγες
μορφές σὰν ἀγγελούδια
καὶ γροίκαγες τραγούδια
κι' αἰθέριες μουσικές,*

*Στὸν Πύργο τὸν ἀθώρητο
ξανὰ σὰ θὰ γυρίσης,
τοῦ κάκου θὰ ζητήσης
τὰ γλέντια τὰ παληά.*

*Στὸν Πύργο, ποῦ βασίλευε
τὸ νέο τὸ παλληκάρι,
ποῦ πέτραγε σὴ χάρι
τὴν κάθε ὁμορφονιά,*

*Καὶ ζοῦσε γιὰ ἐνὸς Ἔρωτα
μονάχα, τὰ κοπέλλα,
τὰ χάρη καὶ τὰ γέλοια
καὶ τ' ἄσωτα φιλιά,*

*Στὸν Πύργο τὸν ἀθώρητο
ξανὰ σὰ θὰ γυρίσης
τὴ λύπη θὰ γροικίσης
νὰ στήγῃ ἐκεῖ φωλιά.*

*Στὸν Πύργο τὸν ἀθώρητο
ξανὰ σὰ θὰ γυρίσης
χορτάγια θ' ἀπαντήσης
στὴν πόρτα του μπροστά,*

*Κι' ἐκεῖνα τὰ παράθυρα,
ποῦ ἀντίκρουζες μὰ μέρα,
σὰν πέτρας κεῖθε πέρα,
θὰ ταῦρης σφαλιστά.*

*Καὶ τὸ περβόλι, ποῦ ροχέτο
τ' ὀλόξανθο ζευγάρι
στὸν ἤσκιο του νὰ δροσιστῆ,
νὰ γείρη στὸ χορτάρι,*

*Καὶ τὸ περβόλι ρήμαξε
καὶ σὰ διαβῆς κεῖ πέρα
θὰ βρῆς, φτωχὲ τραγουδιστή,
τοῦ πόνου τὴ μητέρα.*

*Τὰ γρούλια, τὰ τοιαντάφυλλα,
τὰ ὀλόλευκα τὰ κοῖνα
θὰ δῆς, φτωχὲ, κι' ἐκεῖνα
στὸ χῶμα νὰ θρηγοῦν.*

*Τ' ἀνθέμια καὶ τ' ἀντίρρινα
καὶ τὴ γλαυκαογημῶνα
νὰ γέροννε τὸ γόνα
στ' ἀγέρια ποῦ περοῦν.*

"Ολ' ἄχ!... θλιμμέν' ἀργόσβυσαν
στοῦ Χάρωντα τὶς νίκες!
κ' ἢ κελοσιές ἢ λοφωτὲς
καὶ τ' ἀνανθα λαγούρια·

Βαλσαμινῆς, βασιλικοί,
βερβένες, βερονίκες,
γαϊλλαροδιές, καλλίστεφα,
γομφρένες καὶ दाτούρια.

Καὶ τῆς λιμνούλας τὰ νερά,
ποῦ στέκαν μαγεμένα
κάθ' ἀγρινὴ τὸ δόλοενκο
σὰ δέχονταν κορμί τους,

Καὶ πλέκαν ἀφροστέφανα
κί' ἀπλῶναν μεθυσμένα
τὸ πρὸ ἐναρμόνιο φλοίσβισμα,
τραγοῦδι στή ζωή τους,

Καὶ τῆς λιμνούλας τὰ νερά,
σιὰ δάκρυα, στήν ἀπελπισιά
ποῦ ἀφίαν τ' ἀγοροκρῖνα
θολώσανε κι' ἐκεῖνα·

Τ' ἀηδόνια τὰ γλυκόλαλα,
ποῦ μὲ τὸ λάλημά τους
ξυπνοῦσαν τ' ἀπονούχτερου
τὴν ἄγια σιγαλιά,

Κί' ὄλο ἔκραζαν τοὺς νεόνυμφους
νὰ ποῦν τὰ πατερμά τους,
νὰ θύσουνε στὸν Ἔρωτα
μ' ὀλόφλογα φιλιὰ,

Τ' ἀηδόνια τὰ γλυκόλαλα,
σὰν ὄλα μαραθῆκαν
κί' ἐκεῖνα βουβαθῆκαν
δὲν ἔχουν πρὶ λάλιά.

Καὶ τώρα, ὦϊμέ! στὸ σῦδδεντρο
κί' ὀλοεῦδο λαγκάδι,
ποῦταν γλυκὸ τὸ βράδυ
κ' ἢ μέρα πρὶ γλυκεριά,

Δὲ θάχη, παρὰ ρήμωσι,
ταλαίπωρε διαβάτη,
τ' ὀλόφλογό σου μάτι
γρὰ αἰώνια σαστικιά.

Στὸν κῆπο ποῦσαν λούλουδα
κ' ἡσχιόδεντρα περίσσια,
φυτροῶσαν κυπαρίσσια
καὶ βάτσα ἀγκαθωτά·

Κί' ὁμοιάζει ὁ Πύργος, ἄμοιρε,
σὰν ἓνα μοναστήρι,
πῶχει καὶ κοιμητήρι
στὸ πλάγι του κοντά.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΓΝΗΣ

ΝΥΧΤΟΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Κάτι σὰ σκοτεινὸ σύννεφο πλέγει στὸν οὐ-
ρανό. Εἶναι πολὺ ψηλὰ ἄγριο καὶ χαροπρό-
σωπο. Πότε φουσκώνει καὶ θολώνει ὄλο τὸ
χορσοποικίλο καπακωτό, καὶ πότε σμίγεται σὲ
μιά μονάχα μπάλλα, μικρούτσικη καὶ αὐτὴ,
ἀφίνοντας ξεθαρετὰ νὰ προβάλλουν τὰ ξα-
σθενημένα μάτια τῶν ἀστέρων. Τώρα τεντώνε-
ται μέσα στοῦ χάρωνα τὸ μελανὸ σεντόνι.
Νά το!.. "Α, ὄχι αὐτὴ τὴ στιγμή μικραίνει καὶ
κυλᾷ πρὸς τὰ κάτω. Πλησιάζει!.. Τί φρίκη!..
Πῶς ἔτσι!.. Τί ζητοῦν τὰ φλογερὰ μάτια αὐ-
τοῦ τοῦ τέρατος μακρὰ καὶ μ' ἀτενίζουν;
Πότε τὸ εἶδα;! καὶ τί τούφταιξα καὶ με φο-
βερίζει, δαγκάνοντας μὲ θυμὸ, σὰ νὰ ζητᾷ
ἐκδίκησι, τ' ἀτσάλινο δάχτυλό του μὲ τ' ἀστε-
ρωτά του δόντια καὶ κουνεῖ τὸ τρομερό του
καὶ ἀπαίσιο τοῦ δήμιου γέριζο κεφάλι; Τί
ἄνοστα γένεια!.. "Α, ὄχι γελάσθηκα! Δὲν
κυττᾷ σὲ μένα. Μπᾶ, πῶς ἀνατριχίασα!.. Κρύ-
ωσεν ὄλο μου τὸ αἶμα. Ἐνώθηκεν ἡ κάτω μά-
σκα τῶν δοντιῶν μου μὲ τὴν πάνω!.. Κί' ὄλες
οἱ σάρκες μου ριζώθηκαν στὰ κόκκαλα ποῦ μὲ
πονοῦν, ναι πονοῦν ἀκόμα!.. "Ααχ!.. Μὰ πού'
ναι το; Πῶς χάθηκε χωρὶς κι' ἐγὼ κἂν νὰ τὸ
νοιώσω! "Οχι δὲν κοίταξε μένα. Μὴ μᾶζα
π' ἀέρινα φαντάσματα στὸ βάθος στέκει. Δί-
χως ἀμφιβολία ἐκεῖνα θᾶβλεπε. Πετοῦνε στὸν
ἀέρα χωρὶς γὰ φτερογίζουν. Τί ἄσχημα ποῦ
εἶναι!.. "Εχουν φαλακροκέφαλα μὲ τρεῖς γω-
νιῆς καὶ μαλλιά στὸ κούτελο καὶ στὸ λαιμό.
Σὲ κάθε των γωνιά κι' ἀπὸ ἓνα μάτι. Καὶ
τοῦτο εἶναι περίεργο· ἔχουν καὶ τρία πόδια.
Δὲν ξεύρω, ἴσως μὴ ξεχωρίζω καὶ καλά τόνα,
τὸ πρὸ λεπτότερο, θᾶναι νουρά, τί τὸ παρά-
δοξο!.. μὰ τᾶλλα δυό... τί νὰ σᾶς πῶ, μπορεῖ
κανεὶς νὰ τὰ περάσῃ καὶ γρὰ φτερούγια, ἔτσι
μοιάζουνε. Ἐχει καὶ λίγα ὄμορφα. "Ολα τους
ὅμως φαίνονται θυμωμένα. "Ολα κρατοῦν κάτι
στὰ χέρια τους καὶ σπρώχνονται. Ἐνώνονται
σένα σωρὸ δίχως μιλιὰ νὰ βγάλουν. Μὰ κι' ἂν
μιλοῦσαν θᾶ τοὺς ἔπερνα χαμπάρι;... Καὶ
προχωροῦσε τὸν κατήφορο. Πὸ μυλλιούγια μὲ-

τρα μακρὰ ἓνας ψηλὸς καλαμοπόδης, μ' ἓνα
ραβδί στὸ κοκκαλένιο κίτρινο χέρι—ὦ τρο-
μάρα νὰ τοῦρη!—μ' ἓνα πήδημα ἔφθασε
καὶ στάθηκε μπροστὰ στή μᾶζα. "Ολοι οἱ
τριγωνοκέφαλοι σταθήκανε σὲ προσοχή, ὑψώ-
σανε πίσω καὶ τὰ τρία των, ἄς τὰ ὀνομάσωμε,
ποδάρια καὶ τὸν χαιρέτησαν. Κάμποσοι κρέ-
μασαν καὶ τὰ κεφάλια των πρὸς τὰ κάτω.
"Ο ψηλὸς κατακλώνοντας τοὺς χωρίζει καὶ
στέκεται στή μέση. Κανένας δὲν κουνιέται.
Μόνο ἀπὸ μακρὰ ἀπὸ τὸ βάθος σέρνεται...
τί σέρνεται;.. "Οχι φαίνεται σὰ στήν ἀγκα-
λιά τους νὰ τὴν κρατοῦν... Ποιὰ κρατοῦν;..
Δὲ θάχη πρὶ ζωὴ, ἀπέκαμε!.. Καὶ θᾶταν ὄμορ-
φη. Ἐχει τὰ μάτια της κλειστά· ἀδυνατεῖ
καὶ νὰ τ' ἀνοίξῃ. Τὰ στήθια της ποῦ θᾶναι
παρθενικά, δίχως ἄλλο, μένουν ἀκόμη ἀνθη-
ρά. Καὶ ἀπὸ τὰ χεῖλη της τ' ἀφίλητα ποῦ
ποιὸς γνωρίζει ἄλλοτες σὰν πόσα λόγια ξεπρο-
βάδισαν σοφά, φωτιῆς πετοῦν ἀκόμα. Καὶ
ὅμως ὄλοι τώρα τὴν κλωτσοῦν, ὕστερα ποῦ
τὸ παράδειγμα τόδωκεν ὁ ψηλὸς ὁ καλα-
μοπόδης μὲ τὸ ραβδί στὰ κοκκαλένια κίτρινα
χέρια του. Ναι τὴ χτυποῦν ἀλύπητα. Καὶ μὲ
τὰ κέρατά τους μερικοί, ποῦ ξεπροβάλλουν ἀπὸ
ποῦ, νὰ καταλάβω δὲ μπορῶ, τῆς κεντοῦν
ἀλύπητα τ' ἀφρόατο της σῶμα. Πόσον ἀκαρ-
δοί! Τὴν τραβοῦνε τώρα πρὸς τὸν κατήφορο.
"Ολοι τὴν ἀκλουθοῦνε σὰ σὲ πανηγῆρι. Μ'
αὐτὴ καθόλου δὲ δυναίεται μίτε τὰ πόδια
της, μίτε τὰ χέρια της νὰ κουνήσῃ. Ἴσως
νὰ ξεψύχησε!. Γελάει κάποιος μὲ εἰρωνεία
ποῦ πάει νὰ τὴν τσακώσῃ πὸ τὰ γυμνά της
πόδια, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὴν γκρεμίσῃ, ναι τὸ
τέρας, καὶ νὰ τὴν ξευτελίσῃ. Γελάει μὰ καὶ
χάνεται προτοῦ τὴν πιθυμιά του ἐκπληρώσῃ.
Μαζὺ μ' αὐτὸν ἐξαφανίζεται κι' ὄλ' ἡ παρέα
του. Ἐνα τακίμι ὄλοι τους. Ὡς καὶ ὁ ψηλὸς
ἀκόμη ὁ καλαμοπόδης μὲ τὰ κοκκαλένια κίτρι-
να χέρια του, γίνεται ἀφαντος. Μένει μονάχα
αὐτὴ στήν ἀγκαλιὰ παληκαριοῦ ἀγγελολπό-
σωπου. Στὸ κάλεσμά του ἀμέτρητοι προβάλλ-

λουν. Όλοι τους όμορφοι, μὰ κάπως θαμπεροί. Κρατοῦν τρουμπέτες οἱ περισσότεροί στὰ χέρια τους καὶ παίζουν. Ἄλλοι τραγοῦδι λυπητερά καὶ μὲ πνεῦμα ἀγγελικό, τονίζουν καὶ ἄλλοι βαστοῦν ἀμίλητα τὴν πεθαμμένη σ' ἀστεροζέντητο σεντόνι, καὶ προχωροῦνε τὸν κατήφορο. Γεμίζει ὅλο τ' ἀπέραντο πὸ ψαλμοδιές. Φθάνουν στὴν ἄκρη, πέρα στὸν ὄριζοντα, σκάβουνε λάκκο σκοτεινὸ πρὸς μεγάλο καὶ μὲ βαθειὰ εὐλάβεια μέσα τὴ ρίχνουν... Ἔνας ἕνας σμίγουνε κι' αὐτοὶ στὸ τίποτα καὶ ξαστερώνει πέρα γιὰ πέρα...

Τὸ ναρκωμένο ἀγέρι ξάπλωσε τὰ φτερούγια του, κλώνισε λίγο τὰ δέντρα καὶ πάλι ἤσυχασε. Δὲ θέλησε νὰ ἐνοχλήσῃ μήτε τῆς ἀγάπης τὴν παρηγορήτρα, τὴ νύχτα, μήτε τὴ σκέπη τῶν ἐρωτευμένων, τὸ πλατὺ σκοτάδι, τὸ βασίλειό της. Δὲν ἀκούγεται τσιμουδιὰ οὔτε πὸ ζωντανὸ οὔτε πὸ ἄψυχο. Μήτε τὸ φόρεμά της ἢ βασίλισσα ἀλλάζει φορετὴ τὸ ἴδιο, τὸ πένθιμο τῆς πάει τὸ θαμπερό. Μὰ δὲν τ' ἀρνεῖται γαρνιτούρες τῆς ἀρέσουν καὶ νάτην πέρα ὡς κεῖ πὸν φθάνει ἀνθρώπου μάτι, ξεπλέγει μὲ τ' ἀφάνταχτα δάκτυλά της φωτοῦφανη τραχιλιά.

Ἀγγελογέννητες παρθένες, πλούσιες σὲ χάριτες καὶ κάλλι προβάλλουν νὰ τῆς τὴν φορέσουν. Μὲ τὰ διαφανῆ των χέρια τὴν πλάνουν τὴν ὑψώνουν σιγὰ σιγὰ τὴν ταράσσουν μὲ χάρι καὶ σὰ μάγισσες, σὲ κἀνιστρο γεμάτο πὸ λουλούδια τὴ μεταβάλλουν. Τὸ κρατοῦν ἀπὸ τὰ κομψὰ του χερουλίαι κἀμινουν δαδὸ τρεῖς στροφές,

Assiut Ὀκτώβριος 1908.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Περὶ σὲ μιὰ φεγγοβολή, σκορπῶ μιὰ ἀνατριχίλα,
Μέσ' στὴν καρδιά μου ἀστεϊρεντὴ γλυκολαλεῖ μιὰ βρύση,
Πολλές γιὰ τὸ τραγοῦδι μου μ' ἔχουν τρελλὰ ἀγαπήσῃ
Κι' ὅπως ὁ ἄνεμος στρώνει τὰ μαῦρα φῦλλα
Στῆς ἁρμονία μου τὰ μίση.

Μὰ ὅταν καρφώνῃς ἄξαφνα στὰ μάτια μου τὸ μάτι
Θεογεύει μέσα μου ἢ ψυχὴ καὶ λέγω πὼς ἀνίσως
Εἶμ' ἕνας ἀνθρώπος κι' ἐγὼ μὲ τοὺς θεοὺς εἶμ' ἴσος
Καὶ λέγω πὼς ἀπέθανα καὶ λέγω πὼς μ' ἀγγίζει κάτι
Βαθύτερο ἀπ' τὸν ἔρωτα, τρανότερο ἀπ' τὸ μῖσος.

(Ἀπὸ τὸν Ἄτιαντα)

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

τ' ἀφίρουν νὰ πέσῃ κάτω κι' ὀλόγυμνες παλαίουν μ' ἀνθοκίματα πὸν σμίγουν στὸ αἰθέριο ἀκρογιάλι μὲ γλυκόφωτο. Δὲ φαίνονται χωθήκανε βαθειά. Ἀὐς νὰ πνιγῆκαν;.. Ὅχι, ἀλλὰ λουλούδια ἦσαν καὶ μὲ λουλούδια ξανὰ ἀγκαλιασθήκαν. Πετοῦν μὲ χάρι δίδουνε τὰ χέρια των ἢ μιὰ στὴν ἄλλη καὶ στήνουνε χορὸ πὸν καὶ οἱ θεοὶ πὸ τὰ ψηλά τους δώματα ἂν τις διακρίναν θὰ τις ζήλευαν. Γύρω μενεξεδένια μαξιλάρια ἀνάερα τις προσιμένουν. Τὰ βλέπουνε καὶ κάθονται πάνω σ' αὐτὰ σταυροποδίζ.

Κύκλο ἔχουνε σχηματίσῃ καὶ στὴ μέση ἕνα πολὺν ἰδιότροπο σεντριβάνι σκορπῶ λουλούδια φωτερὰ. Ἡ κάθε μιὰ σωριάζει ἀμέτρητα μπροστὰ στὰ σκέλη της τὰ θεϊκά κι' ἀρχίζει στέφανα νὰ πλέκη καὶ νὰ ἐνώνῃ συμπλέγματα. Ἦτοίμασε πρὸς ἕκαστη τὸ ἰδικό της κι' ὑψώνουσα τὸ τὸ τηρᾷ μ' εὐχαρίστησι γιὰ τὴν ἐπιτυχία του. Ὅλες σὲ μιὰ στιγμή σηκώνονται, στενεύουνε λίγο τὸν κύκλο καὶ πλέκουνε ἀπὸ κοινῶν ἕνα τρανὸ στεφάνι μὲ τὰ μικρότερα πὸν χωριστὰ εἶχαν ἐτοιμάσῃ. Κάτω ἢ μαύρη λωρίδα σχίζεται καὶ φωτίζεται. Οἱ δροσοσταλάχτες παρθένες κρατοῦν ψηλά καὶ μὲ τὰ δαδὸ τους χέρια γύρω τὸ στεφάνι καὶ ἀκούνητες προσιμένουν. Λίγη λάμψι προπορεύεται κι ἀπὸ τὴν χαρμαῖδα μεγαλόπρεπη βασίλισσα προβάλλει στρογγυλόμορφη στεφανωμένη πὸ τις νηές τις μάγισσες. Τὴ συμπαθητικὴ μορφή, πόσο τὸ στέφανο τῆς πάει!. Μοιάζει τὴ νηὰ τὴ πεθαμμένη. Ἀυτὴ θὲ νᾶναι. Ἀπὸ τὸ μνημὴ τῆς ἐβγήκε...

ΠΗΛΙΟΣ ΖΑΓΡΑΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΑΡΘΑΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Θ'.

Συχνάκις ἀναπολοῦ τὸν πρῶτον μετὰ τῆς μνηστής μου περίπατον. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει, ἀλλ' αἱ ἀκτίνες του ἐφώτιζον εἰσέτι τὴν ἐξοχήν. Κατεβαίνομεν τὸ βουνὸν ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πόλιν. Ἐκράτει δέσμη ἀνθῶν ἀγρίων εἰς τὴν μίαν χεῖρα, διὰ τῆς ἄλλης ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς χειρός μου. Ἡ ψυχὴ μου ἦτο πλήρης εὐτυχίας! Δηροχόμεθα τὸν ἔμπροσθεν τοῦ ἀνεμομύλου ἀγρὸν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως. Ὁ τροχὸς του δὲν ἐκινεῖτο, εἶχον ἐλυθεθῆ τὰ ἱστία του. Εἰς τὴν θύραν τῆς παρακειμένης καλύβης ἐκάθητο ὁ γέρον μωλωνᾶς καὶ ἢ σύζυγός του. Ὁ υἱὸς των ἐπότιζε τὸν περὶ τὸν μύλον κῆπον, ἢ νύμφη των ἐπὶ χαμηλοῦ σκαμνίου ἔδραπεν εἰσέτι, κῆπτονσα διὰ νὰ βλέπῃ, τὰ δὲ δύο τῆς τέκνα, οἱ ἔργονοι τῶν δύο γερόντων, ἐπαιζον ἐκεῖ, καὶ ἀντήχον οἱ γέλωτές των. Ἦτο σκητὴ ἀληθοῦς εὐτυχίας ἐκεῖνη. Ἐστάθημεν καὶ ἐβλέπομεν, ἀπολαύοντες μακρόθεν τὴν ἡδονὴν τῆς γαληνιαίας φαιδρότητός της. Ἐθλαρα ἐν συγκινήσει τὴν χεῖρα τῆς μνηστής μου. Ὡ! ἐπιθύρῃσα, θὰ μᾶς ἀξιώσῃ καὶ ἡμᾶς ὁ Θεὸς νὰ γηράσωμεν οὕτω περιουκλωμένοι;

Ἐμειδιάσεν ἐκεῖνη.—Πολὺν βιάζεσαι, εἶπεν. Ἄς χαρῶμεν τὴν νεότητα καὶ ἄς μὴ προμελετῶμεν τὸ γῆρας.

Δὲν ἐχάρημεν τὴν νεότητα, καὶ δὲν θὰ ἔλθῃ τὸ γῆρας. Δι' ἐκεῖνην βεβαίως ὄχι. Εἶθε ὄχι καὶ δι' ἐμέ!

Ι'.

Βάσις τῆς εὐτυχίας ἢ ἄγνοια τοῦ μέλλοντος. Τίς θὰ ἔχαρε ποτέ, ἐὰν ἠδύνατο νὰ προῖδῃ ὅτι ἢ παροῦσα χαρὰ θὰ μετατραπῇ εἰς λύπην; Τίς θὰ ἠγάπα, ἐὰν ἐγνώριζεν ὁποῖους σπαραγμοὺς μέλλοντας ἐποκρύπτει ἢ πηγὴ ὁπόθεν ἀναβροῖει σήμερον ἢ εὐδαιμονία; Τίς θὰ ἠλπίζεν, ἐὰν δὲν ἔμενον χουμμένα τὰ ἐπερχόμενα δεινά; Ἐνόσφον εἶναι ὁ ἀνθρώπος νέος, τὸ σάδιον τοῦ ἀγνώστου ἀπλοῦται ἐδρότερον ἐνώπιον τῆς τεγλότητός του,

ὅσον δὲ πλείοτερον ἀπέχει τὸ μέλλον, τόσο μὲν γαλειτέρα ἢ ἐκ τῆς ἀγνοίας του πηγάζουσα εὐτυχία!

Ἄλλ' ὅταν τὸ δάκτυλον τῆς Εἰμαρμένης σπηλωθῇ εἰς σελίδα ὑπὸ τῆς χειρός της ἀνοιχθεῖσαν, ὅταν ὁ κρύπτων τὰ μετέπειτα πέπλος σχισθεῖς ἀποκαλύψῃ τὰς ὀπισθεν αὐτοῦ συμφορὰς, τότε διαλύεται ἢ πλάνη, τότε ἐπέροχεται ἀφύπνισις σκληρά, τὰ δὲ ὄνειρα διαδέχεται ἢ ἀπελπισία.

Τὸ βλέπω ἐγὼ τὸ δάκτυλον τῆς Εἰμαρμένης, βλέπω τὴν σκιάν του ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς μου. Διὰ τοῦ σχισθέντος πέπλου βλέπω προκεχαραγμένην τὴν τροχίαν μου μέχρη τοῦ κρημνοῦ ὅπου θὰ καταλήξῃ!

Ἄλλ' ὄχι! Ἀπατωῶμαι καὶ ματαιοφρονῶ. Οὐδ' ἐπὶ τοσοῦτον δύναμαι νὰ κανηρθῶ. Ὁ ἄνευ ἐλπίδος ζῶν γνωρίζει μόνον τὴν ἐστερήθη, γνωρίζει ὅτι θὰ διέλθῃ ἡμέρας ἀφωτίστους ἐκ τοῦ φωτός τῆς εὐτυχίας, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει οὔτε δύναται νὰ προῖδῃ τί εἰσέτι κρύπτεται ἐντὸς τοῦ ἔμπροσθεν αὐτοῦ σκοτός.

Ἄλλ' εἶναι πλήρες τὸ ποτήριον, δὲν χωρεῖ ἄλλην πλέον ρανίδα! Καὶ μὴ ἀπαιτῆται αὐξήσις ποσοῦ διὰ ν' αὐξήσῃ ἢ πικρία τῆς πικρίας του; Μὴ δὲν αὐξάνῃ ἀφ' ἑαυτῆς, καθ' ὅσον ὁ χρόνος παρόροχεται;

Ὡ, τὸ βάρος, τῆς ζωῆς! Ὡ, ἢ ἀφόρητος ἀνία τῆς ὑπάρξεως!

ΙΑ'.

Ἐπὶ τέλους! ἢ λύσις παρουσιάζεται ἀφ' ἑαυτῆς! Ἐπέροχεται ἢ ποθητὴ διέξοδος ἐπὶ τέλους!

Τὴν νύχτα, ἐνῶ ἐσθόριζεν ὁ ἄνεμος περὶ τὴν σκέπην τοῦ ἐξώστου μου καὶ ἢ θάλασσα ἐβρόντα κάτωθεν μου, ἤκουσα αἴφνης ξύλον τρογμὸν καὶ ἠσθάνθη τὸν ἐξώστην σεισθέντα ὑπὸ τὴν κεράλην μου. Ἀλλὰ διήλθεν ἢ φόβος ὡς ἀστραπή, καὶ ἐπλήσθη χαρᾶς ἢ καρδία μου.

Ἐπὶ τέλους!

Ἀρένεψα καὶ ἐκάθισα βλέπων κάτωθεν μου τὴν ἀφρίζουσαν θάλασσαν. Ἐσεισα τὸν ἐξώστην.

Μόνον ἢ πρὸς τὴν κεφαλὴν μου πλευρὰ του ἐνέ-
διδεν ὑπὸ τὴν πίεσιν, ἀλλ' ἐπανήρχετο μετ' ἐλα-
στικότητος εἰς τὴν προτέραν τῆς θέσιν. Ἐπρο-
σπάθησα νὰ καθησυχάσω τὰ αἰσθήματά μου
καὶ νὰ κατατάξω τὰς σκέψεις μου. Τί ἔτριξε;
Πῶς καὶ διατί;

Δὲν κατέβην ποτὲ εἰς τὸν κρημνὸν διὰ νὰ ἐπε-
ξεργασθῶ κάτωθεν τὰ τοῦ ἐξώστου μου. Ἐκ
τῶν ἐπὶ τῶν σανίδων του καρφίων φαίνεται ὅτι
στηρίζεται ἐπὶ δύο πασσάλων κτισμένων ἐντὸς
τοῦ τοίχου, ἀλλ' οὔτε τὸ πάχος οὔτε τὴν στερεό-
τητα τῶν πασσάλων δύναται τις ἄνωθεν νὰ ἐξα-
κριβώσῃ. Ὅπωςδήποτε φανερὸν ὅτι ἡ ὑπόκρου-
φος ἐργασία τῆς φθορᾶς ἐγένετο βαθμιαίως καὶ
ἤδη τὸ ξύλον ἀπέκαμιν. Ἐχωρίσθησαν αἱ φθα-
ρεῖσαι ἰνὲς του, ἀλλ' ὄχι καθ' ὀλοκληρίαν εἰσέτι.
Ἄλλὰ καὶ οἱ δύο πάσσαλοι θὰ εἶναι ἐξ ἄπαυτος
τῆς αὐτῆς προελεύσεως καὶ τῆς αὐτῆς στερεότη-
τος. Διατί δὲν ἔτριξεν ἐπίσης καὶ δὲν σαλεύει καὶ
ὁ ὑπὸ τοὺς πόδας μου; Διότι τὸ βάρος ἐκεῖ ὀλι-
γώτερον, ἢ δὲ φθορὰ κατὰ συνέπειαν βραδυτέρα.

Ἄλλ' ἐὰν ὁ εἰς μόνος πάσσαλος θρωσθῆ, ἔνῳ
ὁ ἄλλος ἀντέχει εἰσέτι, ὁ ἐξώστης θὰ κρε-
μασθῆ χωρὶς διὰ μᾶς νὰ καταπέσῃ. Καὶ τότε;
τί ἐκέρδισα; Διὰ νὰ καταπέσῃ ἀνάγκη ἐκ πα-
ραλλήλου καὶ ταυτοχρόνως νὰ προβῆ καὶ τῶν
δύο πασσάλων ἡ φθορὰ. Καὶ τότε; Τότε ὑπὸ τὸ
βάρος μου θὰ συντριβῆ καὶ θὰ πέσῃ μίαν νύκτα
ὁ ἐξώστης, καὶ λήγῃ τὸ μαρτύριον!

Θὰ μεταβάλω θέσιν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου. Θὰ το-
ποθετήσω τὸ προσκέφαλον ἐκεῖ ὅπου μέχρι τοῦδε
ἦσαν οἱ πόδες μου.

Παραβαίνω μῆπως τὴν δοθεῖσαν ἐπόσχεσιν;
Ὅχι. Δὲν πηγαίνω ἐγὼ πρὸς τὸν θάνατον, ἀλλ'
ἰδοὺ ὁ θάνατος ἀπροσκλητὸς ἔρχεται πρὸς ἐμέ.—
Καλῶς νὰ ἔλθῃ!

IB'

Ἐβδομᾶς παρήλθεν ὀλόκληρος, ἀντέχει δὲ
στερεῶς εἰσέτι ὁ ἄλλος πάσσαλος. Οὐδὲ τοιγμὸς
οὐδὲ σάλεμα. Θὰ περιομείνω μὲ ὑπομονήν, δὲν
θὰ ἐπισπεύσω τὴν καταστροφὴν. Θὰ ἔλθῃ ἀφ'
ἐαυτῆς. Θὰ ἔλθῃ!

Ἐδοξίμασα τί θὰ συμβῆ ὁπότεν συντριβῆ
καὶ πέσῃ ὁ ἐξώστης. Ἐρριψα λίθον ὀγκώδη
κατὰ κάθετον ἐπὶ τοῦ βράχου. Ὁ λίθος ἐκλύσθη
πηδῶν μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ κρημνοῦ, ἐκεῖθεν κα-
τέπεσε, καὶ ἤκουσα κάτωθεν τὴν βοῆν τῆς βαθείας

θαλάσσης. Ἐρριψα λιθάριον μικρὸν καὶ κατε-
κρημνίσθη κυλισθὲν ἐπίσης. Οὐδεμία ἐπὶ τῶν
βράχων ἐξοχὴ ἱκανὴ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κύλισμα οἴ-
ουδήποτε βαρέος σώματος.

IG'

Προσοχή, προσοχή! Σήμερον συνέλαβα τὸν
ἐαυτὸν μου ἐπ' ἀποφύρῳ μονολογοῦντα,—ἴσως
καὶ χειρονομοῦντα.

Ἐνῳ ἐπέστρεφα εἰς τὴν οἰκίαν μου, μία γραῖα
εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ ἐστάθη διὰ μᾶς ἀπέ-
ραντί μου, ὡς τρομάξασα, καὶ μὲ παρετήρει. Συ-
νελθὼν ἐν ἀκαρεῖ, ἤκουσα τὸν ἦχον τῆς φω-
νῆς μου.

Προσοχή! Ἐὰν προδοθῶ, ἐὰν ἐνοηθοῦν οἱ
σοκοί μου, ἐνδέχεται νὰ ἐμποδισθῆ ἡ ἐκτέλεσίς
των. Διὰ τοῦτο δὲν διέκοψα τὴν ἐργασίαν μου,
ἀλλ' ἐξακολουθῶ ἐπισκεπτόμενος τὰ γραφεῖα τῶν
πελατῶν μου ὡς πρότερον. Ἄλλ' ἐὰν δὲν εἶμαι
κύριος ἐμμαντοῦ, ἐὰν ἡ φωνή μου ἐμφαίνῃ τὰ δι-
ανοήματά μου χωρὶς νὰ τὸ θέλω καὶ χωρὶς νὰ τὸ
γνωρίζω, τότε τί τὸ ὄφελος τῶν μέτρων μου περὶ
τὰ λοιπά; Προσοχή μὴ προδοθῶ!

IA'

Σήμερον συνήντησα καθ' ὁδὸν τὸν Γερμανὸν
ἱατρὸν μόλις δυνάμενον νὰ σταθῆ εἰς τοὺς πόδας
του. Ἦτο μεθυμένος ὡς κτήνος! Ἦκουσα καὶ
ἄλλοτε ὅτι τὸ συνηθίζει, ἀλλὰ δὲν ἔτρεχεν νὰ τὸν
ἴδω ποτὲ καθὼς τὸν εἶδα σήμερον. Ἦτο ἐλεεινός!

Ἐννοῶ τὸ κινεῖν αὐτὸν ἐλατήριον. Θέλει ὁ
δυστυχῆς νὰ πνίξῃ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως,
θέλει νὰ μὴ τὴν ἀκούῃ.

Ἐπάρχον σκέψεις καὶ ἀναμνήσεις, εἰς τῶν
ὁποίων τὴν βάσανον ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀντέχει.
Προσπαθεῖ νὰ τὰς διώξῃ, ἀλλὰ δὲν ἔμπορεῖ νὰ
τὰς ἐξαλείψῃ, οὔτε νὰ τὰς διεκφύγῃ. Ἐὰν ὑπο-
βάλῃ τὴν διανοίαν του εἰς ἀδιάκοπον ἐργασίαν,
μεταξὺ τοῦ ἀντικειμένου τῆς μελέτης καὶ τῶν
ὀφθαλμῶν του παρεισδύεται ἡ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν
ἐπεθύμει νὰ λησμονήσῃ. Ἐὰν κλείσῃ τοὺς ὀφθαλ-
μούς, τὴν βλέπει καὶ πάλιν ζωντανὴν ἐνώπιόν
του. Ἐὰν ἐπιζητήσῃ τὴν λήθην εἰς τὰς περιπε-
τείας βίου πλάνητος, δὲν θὰ τὴν εὔρῃ οὔτ' ἐκεῖ.
Ὅσο μακρὰν καὶ ἂν ὑπάρῃ, τὸν παρακολουθεῖ
ἀναπόσπαστος ἡ συνειδήσις του καὶ τὸν συνοδεύει
ἢ θλίβει του. Παραδίδεται τότε εἰς τὴν μέθην,

θέλων καὶ προσπαθῶν ν' ἀποκηρωθῆ. Τινές,
ἐδνυχέστεροι, παραφρονοῦν.

Θεέ μου, θεέ μου, δὲν εἶναι ἀπλούστερον καὶ
προτιμότερον ὁ θάνατος;

IE'

Ὁ ἐξώστης εἶναι εἰσέτι στερεὸς ὑπὸ τὴν κεφα-
λήν μου, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς πόδας μου τὸν αἰσθάνο-
μαι κλονούμενον περισσότερον καὶ ἐδνολώτερον.
Εἰκάσω ὅτι ὁ πάσσαλος ἐσχίσθη ὀριζοντίως, ἀλλ'
ὄχι καθ' ὅλον τὸ μῆκος του, καὶ διὰ τοῦτο ἀντέ-
χει εἰσέτι. Ἐσκέφθην ὅμως ὅτι, ἂν καταστραφῆ
αὐτός, ὁ ἐξώστης θὰ κρημνισθῆ καὶ ἂν ἔτι δια-
τηρηθῆ στερεὸς ὁ ἄλλος πάσσαλος. Δὲν θὰ κα-
ταπέσῃ ἴσως ἐπὶ τῶν βράχων διὰ μᾶς, ἀλλὰ θὰ
μείνῃ κρεμάμενος ἐκ τῆς μᾶς τῶν πλευρῶν του,
τὰ δ' ἐπ' αὐτοῦ θὰ πέσουν ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τοῦ
κρημνοῦ. Αἱ κυγκλίδες δὲν θὰ ἐμποδίσουν τὴν
πτώσιν τοῦ ἐξώστου. Ἐξήτασα καλῶς τὰ ξύλα,
τὰ ὁποῖα συνδέον ἄνωθεν τὰς κυγκλίδας. Εἶναι
ἐκατέρωθεν προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ τοίχου τῆς οἰ-
κίας, ἀλλὰ τόσον ἀτέχνως καὶ ἀσθενῶς, ὥστε θὰ
ἐνδώσουν εἰς τὴν ἐλαχίστην βίαν ἢ πίεσιν. Οὐδε-
μία ἀνάγκη νὰ περιομείνω μέχρι οὐ τριῖξῃ καὶ δι-
ατραγῆ καὶ ὁ ἄλλος πάσσαλος. Θὰ τοποθετήσω
καὶ πάλιν τὸ προσκέφαλον εἰς τὴν σαλευομένην
πλευρὰν τοῦ ἐξώστου. ἴσως οὕτω τὸ τέλος ἐπέλθῃ
ταχύτερον.

IST'

Ἡ Μοῖρα προώρισε τὸ πέλαγος ὡς τάφον τῆς
οἰκογενείας μου. Ἀνέκαθεν εἶχα τὸ προαίσθημα
ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ θὰ εὔρω καὶ ἐγὼ τὴν αἰώνιον
ἀνάπαυσιν. Τοὺς ἄλλους τρώγει τὸ χῶμα, τὰ
ἰδικά μας ὁστὰ καλύπτονται ὑπὸ φρυκῶν καὶ
ὀστράκων εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης.

Ἐκ τῆς λέμβου τοῦ Ἀμερικανικοῦ πλοίου, εἰς
τὴν ὁποίαν οἱ ναῦται διὰ τῆς βίας μᾶς ἔσπρωξαν
τὴν μητέρα μου κ' ἐμέ, τὸν εἶδα κατὰ τὴν φρι-
κτὴν ἐκείνην νύκτα, τὸν εἶδα τὸν δυστυχῆ μου
πατέρα καλυπτόμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων.

Οἱ Τοῦρκοι ἐλεηλάτουν καὶ ἔσφαζον ἐντὸς τῆς
πόλεως, ἐνῳ ἡμεῖς ἐφεύγομεν πρὸς τὴν παρα-
λίαν. Ἡ λέμβος ἐπερίμενε πλήρης ἡδὴ προσφύ-
γων. Μᾶς ἔσπρωξαν ἐντὸς αὐτῆς οἱ ναῦται, τὴν
μητέρα μου κ' ἐμέ, καὶ ἡ λέμβος ἀπεμακρύνθη
τῆς ἀκτῆς. Ὁ πατήρ μου ἐρρίφθη εἰς τὴν θά-
λασσαν καὶ μᾶς ἠκολούθει κολυμβῶν. Ἄλλ' οἱ

Τοῦρκοι ἦσαν ἤδη ἐπὶ τῆς παραλίας μὲ τὰ ξίφη
γυμνά, μὲ τὰ ὅπλα ἀπαστραπτόντα ὑπὸ τὸ φῶς
τῆς σελήνης. Ἐκράτουν τὸ φόρεμα τῆς μητρός
μου, ὀρθίως ἐντὸς τῆς λέμβου, βωβὸς ἐκ τοῦ
τρόμου, μὲ τὰ βλέμματα προσηλωμένα πρὸς τὸν
πατέρα μου. Αἴφνης εἶδα τὰς λάμπεις ἐκπυρ-
σοκροτήσεων, ἤκουσα τουφεκισμοὺς καὶ εἶδα τὸν
πατέρα μου ὑψοῦντα τὰς χεῖρας, καὶ ἔπειτα...
δὲν τὸν εἶδα πλέον.

Ἡ μήτηρ μου ἔπεσεν ὡς νεκρὰ ἐντὸς τῆς
λέμβου, καὶ ὡς νεκρὰν τὴν μετέφερον οἱ ναῦται
ἐπὶ τοῦ πλοίου. Καὶ ἐγὼ ἐξηκολούθουν κρατῶν
μὲ τὰς δύο χεῖρας τὸ φόρεμά της. Αἱ φιλάν-
θρωποι φροντίδες τῶν ξένων τὴν ἐπαγέφερον
εἰς τὴν ζωὴν. Ἄλλὰ δὲν ἦτο ζωὴ ἐκείνη! Ἐ-
φαντάζετο διαρκῶς ὅτι βλέπει τὸν σύζυγόν της
διωκόμενον ὑπὸ τῶν Τοῦρκων, δὲν μὲ ἀνεγνώ-
ριζεν, ἔκλαιε λέγονσα ὅτι ἔσφαζαν καὶ τὸ τέκνον
τῆς οἱ Τοῦρκοι. Εἰς μάτην κατεφίλον τὰς
χεῖράς της, εἰς μάτην ἔκραζα: — Ἐδῶ εἶμαι
μητέρα! Παραφρόνησεν ἡ τάλανα. Ἄλλὰ τὸ
μαρτύριον ἐκείνης δὲν ἦτο μακρὸν ὡς τὸ ἰδικόν
μου. Συγχρόνως μὲ τοῦ νοῦ ἐξηγητήθησαν καὶ
τοῦ σώματός της αἱ δυνάμεις. Ἀπέθανε! Καὶ
ἐκ τοῦ καταστροφώματος τοῦ πλοίου ὅπου, ἀντὶ
ἱερέως, ὁ πλοίαρχος ἀνέγνωσεν εἰς ξένην γλῶσ-
σαν τὰς νεκρωσίμους προσευχάς, τὸ λείψανόν
τῆς σαβανῶθεν ἐντὸς ἱστίου, μὲ σφαῖραν βαρεῖαν
εἰς τοὺς πόδας, ἐρρίφθη εἰς τὰ βάθη τῆς θα-
λάσσης.

Ἦμην δεκαετῆς τότε, ἤμην εἰς ἡλικίαν ὥστε
νὰ αἰσθανθῶ ὀλόκληρον τὴν πικρίαν τῶν τραγι-
κῶν ἐκείνων περιπετειῶν. Ἐκτοτε ἐνετυπώθη
εἰς τὴν ψυχὴν μου τὸ προαίσθημα ὅτι τὰ ὁστὰ
μου, καθὼς τὰ ὁστὰ τῶν γονέων μου, πέρω-
ται νὰ κυλιῶνται εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ πελάγους, μέ-
χρις οὐ ἡ κόνις ἀνέλθῃ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἀ-
ναμυγνυομένη μὲ τοὺς ἀφροὺς τῶν κυμάτων.

IZ'

Τέσσαρες ἐβδομάδες συνεληρώθησαν σήμε-
ρον, ὁ δὲ ἐξώστης ἀντέχει εἰσέτι. Ἀνὰ πᾶσαν
ἐσπέραν προσδοκῶ τὸ τέλος, ἀλλ' ὁ ἥλιος ἀνα-
τέλλων μού τὸ ἀναβάλλει εἰς τὴν αὔριον. Ἀπῆ-
δησα περιμένων. Ἡ κεφαλὴ μου ἀλγεῖ, βομ-
βοῦν τὰ ὀτά μου, οἱ ὀφθαλμοί μου καίουν, αἰ-
σθάνομαι ὅτι δὲν δύναμαι πλέον ἐπὶ πολλὸν νὰ κυ-

βροντῶ τὸν νοῦν μου. Ἐλπίζω ὅμως, ἐλπίζω ὅτι προσεγγίζει ἡ καταστροφή. Αἰσανίδες τοῦ ἐξώστου τρίζουν καὶ κλονίζονται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Ὁ οὐρανὸς εἶνε σήμερον ζοφερός, ὁ ἄνεμος γίνεται σφοδρότερος, καθ' ὅσον ὁ ἥλιος καταβαίνει πρὸς τὴν δύσιν του. Ἐὰν μεταβληθῇ εἰς τρικυμίαν τὴν νύκτα, ἴσως οἱ πάσσαλοι ἐπὶ τέλους συντριβῶσιν.

Ἴσως! Χθὲς πρὸς τὸ λυκαυγὲς μία λευκὴ περιστερὰ ἦλθε κ' ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν κικλίδων τοῦ ἐξώστου ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μου, πάλλουσα τὰς πτέρυγας τῆς. Ἐντὸς τοῦ διαλυμένου σκοτους, προτοῦ ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, τὴν εἶδα προσηλοῦσαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου τοὺς λάμποντας ὀφθαλμούς τῆς. Τὸ βλέμμα τῆς ἐξέφραζε θλίψιν ἄφατον. Ἐφρατίσθη ὅτι ἦτο ἡ ψυχὴ τῆς γυναικὸς μου καὶ ἔκλανσα. ὦ, πρὸ πόσου καιροῦ δὲν ἔχουσα δάκρυα! Ἐκλανσα καὶ ὠμίλησα πρὸς τὴν λευκὴν περιστεράν. Εἶπα τῆς ψυχῆς μου τὸν πόνον. Καὶ μὲ ἤκουεν ἡ περιστερὰ καὶ μ' ἔβλεπε μὲ τὸ θλιβερὸν βλέμμα τῆς. Εἶπα τὴν ἐλπίδα μου ὅτι ἐπέρχεται τῶν δεινῶν μου ἡ παῦσις, ὅτι θὰ συνενωθῶμεν καὶ πάλιν. Καὶ ἤνοιξε τὰς λευκάς τῆς πτέρυγας ἡ περιστερὰ καὶ ἀπεμακρύνθη προσηλοῦσα εἰσέτι ἐπ' ἐμοῦ τὸ βλέμμα. Μοῦ ἐδείκνυν ἀρά γε τὸν δρόμον; ὦ ψυχὴ τῆς γυναικὸς μου, θὰ σὲ ἀκολουθήσω! Ἐρχομαι!»

Ἐνταῦθα λήγον αἱ ἀτόγραφοι σημειώσεις τοῦ Φιλίππου Μάρθα. Δὲν ἀπαιτοῦνται γνώσεις βαθεῖαι, ἱατρικῆς, ὅπως ἐκ τῆς ἀγαπώσεώς των ἐννοήσῃ πᾶς τις ὅτι ὁ δυστυχὴς κατεῖχετο ὑπὸ τῆς μονομανίας τῆς αυτοκτονίας. Εἰς τὰ ἀποσπάσματα ταῦτα διαφαίνονται πάντα τὰ παθολογικὰ συμπτώματα νοσοῦσης διανοίας.

Ἐπὶ ἰκανὰς ἡμέρας ἠρεῖνησα εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἐρμουπόλεως πρὸς ἀνεύρεσιν ἐγγράφων οἰουδὴποτε ἀναγομένων εἰς τὸν θάνατόν του. Ἐπὶ τέλους ἀνεκάλυψα δικαστικὴν ἀπόφασιν, διαλαμβάνουσαν ὅτι μὴ παρουσιασθέντος συγγενοῦς τινος διεκδικούντος τὴν κληρονομίαν του, μήτε δανειστοῦ οὐδενός, ἡ περιουσία του μετεβιβάζετο εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου. Ἐπισημειωμένη δὲ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ ἤρχεν ἡ σημείωσις τῆς ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποιήσεως τῶν ὀλίγων σκευῶν του, ἐκκαθαρισάντων, κατὰ λεπτομερῆ ἀπογραφὴν, δραχμὰς πενήκοντα τρεῖς καὶ λεπτὰ τριάκοντα.

Ἐξ ἐτέρου ἐγγράφου, περιοριζομένου εἰς τὴν βιβλιοθήκην Ἐρμουπόλεως, ἐξάγεται ὅτι τὰ βιβλία του δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην. Τὰ πλεῖστα εἶναι Ἀγγλικά καὶ ὕλης ἱατρικῆς, ἀλλ' ὑπάρχουν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τινες Ἀγγλικά ἐκδόσεις Ἑλλήνων συγγραφέων. Τὸ ὄλον τῆς μικρᾶς βιβλιοθήκης τοῦ Μάρθα ἀπετελεῖτο ἐκ τόμων τεσσαράκοντα περιπίου. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι δι' ἐμὲ τὸ κειμήλιον τῆς συλλογῆς ἦτο τὸ ιδιόγραφον σημειωματῶν του.

Ἄλλ' ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἐγγράφων τούτων οὐδόλως ἐφωτίσθη ὡς πρὸς τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἀποβιώσεώς του, παρήτησα δὲ πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν περιέργειάν μου, ὅτε φυλλολογῶν, χάριν ἄλλων μελετῶν, τὴν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Ἐρμουπόλεως συλλογὴν τῆς ἐφημερίδος «Ὁ Φανὸς τοῦ Αἰγαίου», ἀνεκάλυψα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 319 καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1847 φύλλον αὐτῆς, μεταξὺ τῶν διαφόρων τὴν ἐξῆς παράγραφον:

— «Πλησίον ὅσων ἄλλων καταστροφῶν ἐπέφερον ἡ φοβερὰ τρικυμία τῆς προχθεσινῆς νυκτός, ἔχομεν δυστυχῶς νὰ συγκαταρριθμίσωμεν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου Μάρθα. Οἱ γείτονες, μὴ ἰδόντες αὐτὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας χθὲς, ἐπληροφόρησαν τὴν ἀστυνομίαν ὅτι κατέπεσεν ὁ ἐξώστης τῆς οἰκίας του, κειμένης παρὰ τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν. Διαρρηχθείσης τῆς θύρας, ἐπεκρῶθησαν αἱ ὑποψαῖαι τῶν γειτόνων. Καθ' ἄς ἐλάβομεν πληροφῶριαν, ὁ Μάρθας ἐκοιμᾶτο συνήθως ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, τὸν ὁποῖον ἡ βία τοῦ ἀνέμου κατέρριπεν ἐπὶ τῶν κατοφερῶν βράχων. Ὁ ἐξώστης καὶ πάντα τὰ ἐπ' αὐτοῦ κατακυλισθέντα κατεποντίσθησαν ἐντὸς τῆς βαθείας εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος θαλάσσης. Ὁ δυστυχὴς, πεποιδῶς εἰς τὴν στερεότητα τοῦ ἐξώστου, δὲν ἐπρόφρασε νὰ σωθῇ ἀφυπνιζόμενος. Ἡ καταστροφή ἐπῆλθεν ἀκαριαίως ὡς ἐκ τῆς σφοδρότητος τῆς τρικυμίας. Ἡ ἐξακολούθησις αὐτῆς δὲν ἐπέτρεπεν εἰσέτι τὴν ἐκεῖ ἔρευναν, ἀλλ' ἄνωθεν οὐδὲν φαίνεται ἐπιπλέον, οὔτε πτώμα, οὔτε σάνις, οὔτε σινδόνι. Ὁ ἄνεμος πνέει νοτιοδυτικῶς, ὥστε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ φέρῃ τὸ λείψανον τοῦ πνιγέντος πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Τήρου».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ

OSCAR WILDE

THE BALLAD OF READING GAOL

I

Δὲν εἶχε πειὰ τὸ κοκκινοβαμμένο φόρεμα, γιατί τὸ αἷμα καὶ τὸ κρασί ναι κόκκινα, κ' εἶχε στὰ χέρια του κρασί καὶ αἷμα ὅταν τὸν βοήξαν μὲ τὴν νεκρὴν, τὴν δύστηνη νεκρὴν ποῦ ἀγαποῦσε κ' εἶχε σκοτώσει στὸ κρεβάτι τῆς.

Περπάταγεν ἀνάμεσα στοὺς κατάδικους, ντυμένος μ' ἕνα ξεθωριασμένο σταχτι ροῦχο· στὸ κεφάλι του εἶχεν ἕνα κασκέτο τοῦ cricket, τὸ βῆμα του φαίνονταν ἀνάλαφρο καὶ χαρούμενο, ἀλλὰ ποτέ μου δὲν εἶδα ἄνθρωπο νὰ θωρεῖ τόσο προσεχτικὰ τὴ μέρα.

Ποτέ μου δὲν εἶδα ἄνθρωπο νὰ θωρεῖ μὲ βλέμμα τόσο προσεχτικὸ τὴν μικροῦλα γαλαζένια τέντα, καθὼς λέν' οἱ φυλακισμένοι τὸν οὐρανὸ, καὶ κάθε νέφαλο π' ἀρμένιζε κ' ἐδιάβαινε μὲ ἀσημένιαν ἀρματωσιά.

Πηγαίνονταν μ' ἄλλες δύστηνες ψυχὲς σὲ μιὰν ἄλλην αὐλή, κ' ἀνερωτιόμουν ἂν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, εἶχε κάμει πολὺ ἢ λίγο, ὅταν μιὰ φωνὴ πίσωθὲ μου μοῦ μουρμούριζε χαμηλόφωνα: αὐτὸς θὰ κρεμαστῆ.

Ὁχ! Χριστέ μου!! Ξάφνου οἱ τοῖχοι τῆς φυλακῆς μοῦ φάνηκε πῶς σειούνταν κ' ὁ οὐρανὸς ἀπάνωθὲ μου ἔμοιαζε μὲ πυριωμένο κράνος· μολονότις ἦμουνα κ' ἐγὼ ψυχὴ δυστυχισμένη, τὸν πόνο μου δὲν μπόρεια νὰ ἀιστανθῶ.

Ἐμαθα μόνο ποιὰ κυνηγημένη σκέψη ἐβίαζε τὴν περπατησιά του, καὶ γιατί θῶρειε τὴν ἐνοχλητικὴ λάμψη τῆς μέρας μὲ βλέμμα τόσο

προσεχτικὸ: ὁ ἄνθρωπος εἶχε σκοτώσει ἐκεῖνο π' ἀγαποῦσε: καὶ γι' αὐτὸ πρεπε νὰ ποθάνει.

**

Κι ὅμως κάθε ἄνθρωπος σκοτώνει ἐκεῖνο π' ἀγαπᾷ, καὶ ὁ καθεὶς ἄς τὸ ξέρει: πῶς ἄλλοι τὸ κάνουν μὲ μιὰ ματιὰ γεμάτη μῖσος, ἄλλοι μὲ χαϊδιάρικα λόγια, ὁ ἄτιμος μ' ἕνα φιλί, καὶ ὁ ἀντρέιος μὲ τὸ σπαθί.

Ἄλλοι σκοτώνουν τὸν ἔρωτά τους σὺν εἶνε νέοι, ἄλλοι πάλε στὰ γερατεῖα, μερικοὶ τὸν στραγγουλᾶν μὲ τὰ χέρια τοῦ Πόθου, ἄλλοι μὲτὰ χέρια τοῦ χρυσουαφιοῦ: οἱ καλλίτεροι μεταχειρίζονται τὸ μαχαῖρι, γιατί γρήγορα κρῶνουν οἱ πεθαμμένοι.

Ἄλλοι ἀγαπᾶνε πολὺ ὀλίγο, ἄλλοι ἀγαπᾶνε πολὺν καιρὸ, ἄλλοι τὸν ποιοῦν καὶ ἄλλοι τὸν ἀγοράζουν· κάποτε-κάποτε πουλιέται ὀλοκληρωτικὰ μὲ λίγα δάκρυα, ἄλλοτε πάλε δίχως κενά στεναγμό, γιατί ὁ καθένας μας σκοτώνει ἐκεῖνο π' ἀγαπᾷ, κ' ὅμως καθ' ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰποθάνει.

**

Δὲν πεθαίνει ἀπὸν θάνατο ἀτιμωτικὸ, μιὰ μέρα ζοφερῆς κακοτυχίας, δὲν ἔχει ὀλόγυρα στὸ λαιμό του τὴν γλυστερὴ θηλειά, μήτε τὴν μάσκα στὸ πρόσωπό του· καὶ οὐτ' αἰσθάνεται, ἀνάμεσα ἀπ' τὸ σανίδωμα, τὰ πόδια του νὰ πέφτουν στὸ κενό.

Δὲν κάθεται μ' ἀμίλητους ἀνθρώπους ποῦ τὸν φυλᾶνε μερουνχτῆς ποῦ τὸν φυλᾶνε σὺν θέλει νὰ κλάψει, ποῦ τὸν φυλᾶνε σὺν θέλει νὰ κάμει τὴν προσευχὴ του, ποῦ τὸν φυλᾶνε ἀπὸ φόβο

μήπως στερήσει ο ίδιος τη φυλακή από την λεία της.

Χαράημερα δὲν ξυπνᾷ νὰ ἰδεῖ μέσ' στὸ κελλί του, κοπαδιαστά, μορφές τρομαχτικές, τὸν Παπᾶ ποῦ τρέμει ντυμένος στ' ἄσπρα, τὸν αὐστηρὸ Σερίφη νὰ στέκεται μὲ κατάνυξη, καὶ τὸν διοικητὴ μὲ τὴν γυαλιστερόμαυρη φορεσιά του καὶ τὴν ὀλόχλωμη μορφή τῆς Μοίρας.

Δὲ σηκώνεται μὲ βία ἀξιολύπητη γιὰ νὰ ντυθεῖ τὰ ρούχα τοῦ κατάδικου, ἐνῶ ὁ γιατρὸς μὲ τὸ χοντρὸ στόμα τότε κυττᾷζει προσεχτικά, καὶ παίρνει σημεῖωση κάθε παραξενῆς κίνησής του καὶ κάθε σύσπασης νευρικής, κρατώντας ἕνα ρολόι, ποῦ τ' ἀδύνατα τικ-τάκ του μοιάζουνε μὲ τοὺς ὑπόκωφους χτύπους ἑνὸς ἀπαίσιου σφυριοῦ.

II

Ἐξῆ βδομάδες ὁ στρατιώτης μας περπατάγε στὴν αὐλὴ, μὲ τὸ ξεθωριασμένο σταχτί του ρούχο· στὸ κεφάλι του εἶχε τὸ κασκέτο τοῦ cricket καὶ τὸ βῆμά του φαίνονταν ἀνάλαφρο καὶ χαρούμενο, ἀλλὰ ποτέ μου δὲν εἶδα ἄνθρωπο νὰ θωρεῖ τόσο ἐπίμονα τὴ μέρα.

Ποτές μου δὲν εἶδα ἄνθρωπο νὰ θωρεῖ μὲ βλέμμα τόσο ἐπίμονο τὴν μικροῦλα γαλαξίνα τέντα, καθὼς λὲν οἱ φυλακισμένοι τὸν οὐρανὸ, καὶ τὸ καθένα ἀπ' τ' ἀργοπλάνητα νέφαλα ποῦ ἔσπερνε τὸ μπερδεμένο μαλλί του.

Τὰ χέρια του δὲν τὰ στριφογύριζε, ὡσὰν τοὺς τρελλοὺς ἀνθρώπους, ποῦ τολμᾷ νὰ νάαζήσουν μέσα τους τὴν υἰοθέτη Ἑλπίδα, στὸ σπῆλο τῆς μαύρης Ἀπελπισίας: δὲν θώρειε πάριξ τὸν Ἥλιο καὶ ἐρουφούσε τὸν Ἀυγινὸν ἀγέρα.

Τὰ χέρια του δὲν τὰ στριφογύριζε, μήτε ἐκλαιγε, μήτε θλιβόνταν, ἀλλὰ ρουφούσε τὸν ἀγέρα σὰν νᾶκλειε μέσα του κάποια ἀνώδυνη ιδιότη· μὲ ἀνοιχτὸ στόμα ρουφούσε τὸν Ἥλιο σὰν νάταν κρασί!

Δὲ νοιώθει τὴν ἀποκαρδιωτικὴ δίψα ποῦ στεγνώνει τὸ λάρυγγα, προτοῦ ὁ δῆμιος μὲ τὰ χοντροπέτσινά του γάντια, γλυστρήσει ἀπὸ τὴν καφασωτὴ θύρα, καὶ τὸν δέσει μὲ τρεῖς λουρίδες γιὰ νὰ μὴν διψᾷσει πλέον ὁ λάρυγγας του.

Δὲ γέρονε τὸ κεφάλι γιὰ ν' ἀκούσει τὴν ψαλμοδιὰ τῆς Νεκρικής Ἀκολουθίας, κ' ἐνῶ τῆς ψυχῆς του ὁ τρόμος τὸν βεβαιώνει πὼς δὲν εἶνε νεκρός, ὅμως συντυχαίνει τὸ νεκροκρέββατό του, μπαίνοντας στὸ ἀπαίσιο παραστέγασμα.

Δὲ ρίχτει τὴν ὕστερη ματιὰ του στὸν οὐρανὸ, μέσα ἀπὸ μιὰ μικροῦλα στεγασιά· δὲν παρακαλεῖ μὲ χωματένια χεῖλια νὰ περάσει ἡ ἀγωνία του· καὶ δὲν αἰσθάνεται στὸ ὀλόστραβη ψυχῆ του, τὸ φιλὶ τοῦ Καϊάφα.

Κ' ἐγώ, κ' οἱ ἄλλες δύστηνες ψυχές ποῦ πηγαυνορόμασταν στὴν ἄλλη αὐλὴ, ξεχάναμε ἂν εἶχαμε κάμει πολὺ ἢ λίγο, καὶ κυττᾷσαμε μὲ βλέμμα σκότιας ἐκπληξῆς τὸν ἄνθρωπο, ποῦ πρεπε νὰ κρεμαστεῖ.

Κ' ἦταν παράξενο βλέποντάς τον νὰ διαβαίνει μὲ τόσο ἀνάλαφρο καὶ χαρούμενη περπατησιά, κ' ἦταν παράξενο βλέποντάς τον νὰ καρφώνει τὸ βλέμμα του τόσο ἐπίμονα στὴ μέρα, κ' ἦταν παράξενο σὰν σκέφτονταν κανεὶς πὼς ἔπρεπε νὰ ξεπληρώσει ἕνα τόσο μεγάλο χρέος.

Ἡ δροῦ καὶ ἡ φτελιὰ ἔχουν εὐχάριστη φυλλωσιά, π' ἀναβράζει στίς ἀνοιξιατικὲς ὥρες! μὰ εἶνε ἀπαίσια ἡ θωριά τοῦ δέντρου τῆς κρεμάλας μὲ τίς ρίζες του δαγκωμένες ἀπὸ τίς ὄχνητρες, καὶ πράσινο ἢ ἀπόξερο, ἕνας ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀποθάνει προτοῦ φέρει τὸν καρπό του!

Ἡ ψηλότερη θέση αὐτ' εἶναι ἡ ἔδρα τῆς χάρις ποῦ τήνουνε ὅλες οἱ κοσμικὲς δυνάμεις: μὰ ποιὸς θενάθελε νὰ βρῖσκονταν μὲ μιὰ καναβουρένια κρεββάτα, ψηλὰ πάνου σὲ μιὰ κρεμάλα καὶ

μέσ' ἀπὸ τὴν σιδερένια ἀλυσίδα τοῦ φονηᾶ νὰ ρίχτει τὴν ὕστερη ματιὰ του στὸν οὐρανὸ;

Εἶνε εὐχάριστος ὁ χορὸς συντροφεμένος ἀπ' τοῦ βιολιοῦ τὸν ἀχό, ὅταν ὁ Ἐρωτας καὶ ἡ Ζωὴ μᾶς εἶν' εὐνοϊκά: ὁ χορὸς συντροφεμένος ἀπ' τοῦ φλάουτου καὶ τοῦ λαγούτου τὸν ἀχό εἶνε ντελικάτος καὶ σπάνιος: μὰ δὲν εἶνε καθόλου εὐχάριστος ὁ χορὸς στὸν ἀγέρα μ' ἀνάλαφρο πόδι!

Γι' αὐτὸ μὲ περίεργα μάτια καὶ ξετρελλατικὲς ὑποθέσεις τὸν ἐκνττάζαμε καθημερνὰ κὶ ἀνειρωτευόμασταν ἂν ὁ καθένας μας δὲν θενά τέλειωνε παρόμοια, γιὰτὶ κανένας δὲν εἴμπορεῖ νὰ πεῖ, ὡσαμε πιά κόκκινη Κόλαση ἢ ὀλόστραβη ψυχῆ του μπορεῖ νὰ πλανηθεῖ.

Στὸ ὕστερο ὁ νεκρὸς ἄνθρωπος δὲν περπα-

τήξε μὲ τοὺς κατάδικους, κ' ἔμαθα πὼς στέκονταν ὀλόρτος στὸ φριχτόμαυρο κουτί ὅπου παρουσιάζονται οἱ κατηγορούμενοι κὶ ὅτι ποτέ πλέον δὲν θὲ νάβλεπα τὴν μορφή του σ' αὐτὸν τὸν τερπνὸ κόσμον τοῦ Κυρίου.

Ὡσὰν δύο πλοῖα ποῦ κιντυνεύουν καὶ διαβαίνουν στὴν σαλαλὴ συναπαντηθήκαμε στὸν δρόμο: μὰ δὲν ἐκάμαμε κανένα σημεῖο, δὲν εἶπαμε τὴν παραμικρότερη λέξη, δὲν εἶχαμε τίποτε νὰ ποῦμε· γιὰτὶ δὲν συναπαντηθήκαμε στὴν ἄγια νύχτα, ἀλλὰ στὴν ἀπαδιάντροπη μέρα.

Ἐνας τοῖχος φυλακῆς μᾶς περιγύριζε καὶ τοὺς δύο, εἴμασταν δύο ἀπόκληροι: ὁ κόσμος μᾶς πέταξεν ἔξω ἀπ' τὴν καρδιά του, κ' ὁ Θεὸς ἔξω ἀπ' τὴν φροντίδα Του: κ' ἡ σιδερένια ἐπιβουλή ὁποῦ προσμένει τὴν Ἀμαρτία μᾶς εἶχε πιάσει στὰ ξώβεργὰ της.

III

Στὴν αὐλὴ τῶν χρεωσιτῶν τὸ λιθόστρωτο εἶνε τραχὺ καὶ οἱ ὕργοι τοῖχοι εἶν' ἀψηλοί, ἐκεῖ μέσα ἔπαιρνε τὸν ἀγέρα του κάτω ἀπ' τὸν μολυβένιον οὐρανὸ, καὶ στὸ κάθε του πλευρὸ περπατάγε κὶ ἀπῶνας φύλακας, ἀπὸ φόβο μήπως σκοτωθεῖ.

Ἡ καθῶνταν μ' ἐκείνους ποῦ κατασκόπευαν τὴν ἀγωνία του μερονηχίς· ὁποῦ τὸν φύλαγαν σὰν σηκώνονταν γιὰ νὰ κλάψει ἢ σὰν ἔσκυφε γιὰ νὰ κάμει τὴν προσευχή του· ποῦ τὸν φύλαγαν μήπως ὁ ἴδιος στερήσει τὴν κρεμάλα τους ἀπὸ τὴν λεία της.

Ὁ Διοικητὴς ἦταν ἐθνότυπος στὰ ἄρθρα τοῦ Κανονισμοῦ· ὁ Γιατρὸς ἔλεγε πὼς ὁ θάνατος δὲν ἦταν παρὰ ἕνα ἐπιστημονικὸ συμβάν· καὶ δύο φορὲς τὴν μέρα ὁ Παπᾶς ἐρχόνταν κὶ ἄφινε ἕνα μικρὸ θρησκευτικὸ βιβλίο.

Καὶ δύο φορὲς τὴν μέρα κάπνιζε τὴν πίππα του, κ' ἔπινε τὸ κανάτι του μὲ τὴν μπίρα ἢ ψυχρὴ του ἦταν ἀποφασιστικὴ· καὶ σὲ καμμιά γωνιά ὁ τρόμος δὲν μπόρεσε νὰ κρυφτεῖ· ἔλεγε

συχνὰ πὼς ἦταν εὐχαριστημένος γιὰτὶ τὰ χέρια τοῦ δῆμιου ἦσαν σιμά.

Ἀλλὰ, τὸ γιὰτὶ ἔλεγεν ἕνα τόσο παράξενο πρᾶγμα, κανένας φύλακας δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ρωτήξει· γιὰτὶ ἐκείνου ποῦ τοῦ λαχαίνει γιὰ ἐπάγγελμα ἢ τύχη τοῦ κατάσκοπου, πρέπει νὰ βάνει μιὰ κλειδωνιά στὰ χεῖλια του καὶ νὰ κάνει μᾶσκα τὸ πρόσωπό του.

Γιὰτὶ ἀλλοιώτικα ἴσως νὰ συγκινοῦνταν καὶ νὰ προσπάθαγε ν' ἀνακουφίσει ἢ νὰ παρηγορήσει, καὶ τί θὲ νάκανε ὁ Ἀνθρώπινος Οἶκος κλεισμένος στὴν Σπηλιὰ τῶν Φονηάδων; Σὰν τί λογῆς παρηγοριά σ' ἕνα τέτοιο μέρος μπόρει νὰ βοηθήσει τὴν ψυχὴ τῆς ἀδερφοῦ μας;

Μὲ βαρεῖα καὶ ζυγιστὴ περπατησιά, γύρω στὴν αὐλὴ, ἐκάμαμε τὴν ἐπίδειξη τῶν Τρελλῶν. Τὶ μᾶς ἐνοιάζει! Ξεύραμε πὼς ἦμασταν ἢ Καθαυτὸ Ἐνωμοτῖα τοῦ Διαόλου: καὶ ξουρισμένες κεφαλὲς καὶ μολυβένια πόδια κάνουν μιὰ χαρούμενη μασκαράτα.

Ξεφτούσαμε τρίχα-τρίχα, τὸ κατραμωμένο σκονὶ μὲ τὰ φαγωμένα καὶ ματωμένα νύχια μας τρίβαμε τὶς πόρτες, κ' ἐσφουγγαρίζαμε τὰ πατώματα, κ' ἐκαθαρίζαμε τ' ἀστραφτερὰ κάγκελα καὶ ὀμάδες-ὀμάδες, ἐσαπουνίζαμε τὰ σανιδώματα, χτυπώντας μὲ θόρυβο τοὺς κουβάδες.

Ράφταμε τὰ σακιά, κ' ἐσπάζαμε πέτρες κ' ἐγυρνούσαμε τὸ σκονισμένο συρματόπανο, χτυπούσαμε τὶς γαβάθες καὶ κακόφωνα ψέλναμε τοὺς ὕμνους, κ' ἰδρώναμε στὸν μῦλο: μὰ στὴν καρδιά τοῦ καθενὸς ὁ τρόμος ἔμεινε ἥσυχά κοιμημένος.

Ἦτανε τόσο ἥσυχος ποῦ καθημερινὰ σύρονταν ὡς ἓνα κῆμα μπουδισμένο ἀπὸ χόρτα: κ' ἐξεχάσαμε τὸ σκληρὸ ριζικὸ ποῦ προσμένει τὸν ἀνόητο καὶ τὸν κατεργάρι, ὥσπου κάποτε ἐπιστρέφοντας ἀπὸ κάποια ἀγγάρεια, διαβήκαμε σιμὰ ἀπὸ τὰ τάφον ἀνοιχτό.

Μὲ ἀνοιχτὸ στόμα ἢ κίτρινη τρίπα χασμουριώνταν γιὰ ζωντανὴ τροφή: καὶ αὐτὴ ἀκόμα ἢ λάσπη ζήταγεν αἷμα ἀπὸ τὴ διψασμένη ἀσφαλτόστρωτην αὐλή: κ' ἐμάθαμε ὅτι προτοῦ σκάσει ἢ ξανθὴ αὐγοῦλα κάποιος φυλακισμένος ἔμελλε νὰ κρεμαστεῖ.

Μπήκαμ' ὀλοῖσα, μὲ τὴν ψυχὴ προσεχτικὴ στὸ θάνατο, στὸν τρόπο καὶ στὴ Μοῖρα: ὁ δῆμιος μὲ τὸν μικρὸ του σάκκο διάβηκε, σέροντας τὰ πόδια μέσα στὰ σκότη, καὶ κάθε φυλακισμένος ἔτρεμε γλυστρώντας στὸν ἀριθμημένο του τάφο.

Ἐκεῖνὴ τὴ νύχτα οἱ ἀδειανοὶ διάδρομοι γέμισαν ἀπὸ σήματα τρόμου καὶ ἀπὸ πᾶνου ἴσαμε κάτου στὴν Σιδερένια Πόλη αἰσθανόμαστε κρυφοπερπατήματα, ποῦ δὲν δεινόμαστε ν' ἀκούσουμε, καὶ ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ κάγκελα ποῦ κρούβουν τ' ἀστέρια, σὰν νὰ μᾶς κύτταζαν μὲ περιέργεια πάλαινεκς μορφές.

Ἀναπαύονται, σὰν ἐκεῖνον ποῦ κοιμᾶται καὶ ὄνειρεύεται πᾶνου στὴν ὄμορφη γλωροσιά τοῦ λειβαδιοῦ: οἱ φύλακες τὸν τήραγαν καθὼς κοιμῶνταν καὶ δὲν δύνονταν νὰ ἐννοήσουν πῶς

εἶναι δυνατὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς τόσο ἥσυχά, ὅταν ὁ δῆμιος κοντοζυγώνει.

Μὰ ὕπνος δὲν ὑπάρχει ὅταν θὰ κλάψουν ἐκεῖνοι, ποῦ δὲν ἐκλαψαν ποτέ τους, γι' αὐτὸ ἔμεινε οἱ ἀνόητοι, οἱ πονηροὶ, οἱ κατεργάριδες ἐκάναμε αὐτὴν τὴν ἀτέλειωτην ἀγρύπνια καὶ μέσα σὲ κάθε ἐγκέφαλο, πᾶνου στὰ χέρια τοῦ πόνου, ὁ τρόμος ἀλλουνοῦ ξεγλύστρησε μ' ἀνάσυρμα.

Ἄλλοι! εἶνε τρομερὸ νὰ δοκιμάζῃ κανεὶς τ' ἀλλουνοῦ τὰ δάκρυα. Γιατὶ ὀλοῖσα στὴν ψυχὴ, τὸ σπαθὶ τῆς Ἀμαρτίας ἔμπαινε ὡς αὐτὴν τὴν φαρμακωμένη λαβὴ του, καὶ σὰν λυωμένο μολύβι ἦταν τὰ δάκρυα ποῦ χύναμε, γιὰ τὸ αἷμα ποῦ δὲν εἶχαμε χύσει.

Οἱ φύλακες μὲ τὰ πανένια τους παπούτσια, γλυστρουῦσαν μπροστὰ ἀπὸ κάθε πόρτα μανταλωμένη κ' ἐτήραζαν κ' ἔβλεπαν μὲ φοβισμένα μάτια, σταχτιές φόρμες στὸ πάτωμα, καὶ ἀνερωτιούνταν γιατί αὐτοὶ γονάτιζαν γιὰ νὰ προσευχηθοῦν, ποῦ ποτέ τους ὡς τώρα δὲν εἶχανε προσευχηθεῖ.

Ὅλονυχτὶς γονατισμένοι προσευχηθήκαμε, τρελλοὶ πενήφοροι ἑνὸς πτωμάτου! Τὰ κινάμενα φτερά τοῦ μεσανυχτιοῦ ἔμοιαζαν μὲ τὰ φτερά μιᾶς νεκροφόρου, καὶ σὰν ξυρισμένο κρασί σ' ἓνα σφουγγάρι ἦταν ἡ γεύση τῆς Τύφης.

Ὁ σταχτὸς πετεινὸς ἔκραξεν, ὁ κόκκινος πετεινὸς ἔκραξεν, ἀλλὰ δὲν ἐρχόνταν ἡ μέρα: καὶ στρεβλωμένες φόρμες ἀπὸ τρόπο ἐλούφαζαν σὲ γωνιές ποῦ κοιτώμασταν καὶ κάθε κακὸ πνεῦμα ποῦ περπατοῦσε μέσα στὰ σκότη φαίνονταν σὰν νάκανε μπροστὰ μᾶς σερπετιές.

Γλυστρουῦσαν καὶ διάβαιναν, γλυστρουῦσαν γοργὰ σὰν διαβάτες μέσα στὴν ὀμίχλη: μιμοῦνταν τὴν Σελήνη σ' ἓνα γοργὸ χορὸ ἀπὸ μορφές καὶ κινήσεις ντελικάτες: καὶ μὲ βήματα καμαρωτὰ καὶ ἀηδιαστικὰ καμώματα ἔφταναν στὰ ραντεβοῦ τους.

Μὲ μορφασμοὺς καὶ διαολιές, τάδαμε νὰ διαβαίνουν, σκιές ἀνάλαφρες, καὶ χέρι μὲ χέρι, γύρω-γύρω, σὲ μιὰ φαντασμογορικὴ σαλαλὴ, χόρευαν τὴν σαραμπάντα: καὶ οἱ ἀλλόκοτοι κολασμένοι ἔφταναν ἀραμπεσκ, σὰν τὸν ἄνεμο στὴν ἄμμο.

Μὲ νευροσπάστων στριφογυρίσματα χόρευαν ἀνάλαφρα πᾶνου στὲς μύτες: ἀλλὰ μὲ τοῦ φόβου τὰ φλάουτα γιομίζαν ταῦτι, ὀδηγώντας τὴν φοβερὴ τους μασκαράτα, κ' ἐτραγουδοῦσαν δυνατά, κ' ἐτραγουδοῦσαν δυνατά, ἐπειδὴ ἐτραγουδοῦσαν γιὰ νὰ ξυπνήσουν τὸν Θάνατο.

Ἐχέ! φωνάζανε, «Ἐἶνε πλατὺς ὁ κόσμος, μὰ τὰ πεδονκλωμένα μέλη πᾶνε τρικλίζοντας! καὶ μιὰ φορὰ ἢ δυὸ φορές, νὰ ρίχνει κανεὶς τὸ ζάρι εἶνε παιγνίδι εὐγενικό, μὰ δὲν κερδίζει ἐκεῖνος ποῦ παίξει μὲ τὴν Ἀμαρτία στὴν μυστικὴ Κατοικία τῆς Ἐντροπῆς.»

Δὲν ἦτανε καθόλου μορφές ἀγέρινες, τᾶλλόκοτα αὐτὰ ὄντα ὅπου χοροπηδοῦσαν τόσο εὐθυμία: γιὰ κείνους ποῦ οἱ ζωές τους κρατιέονται ἀλυσσοδέτες, καὶ τὰ πόδια τους δὲν δύνανται νὰ περπατήξουν ἐλεύθερα! Ὡ! Πληγὲς τοῦ Χριστοῦ! ἦτανε ὄντα ζωντανά, τρομερὰ στὴν ὄψη.

Γύρω-γύρω βαλσάριζαν κ' ἐστριφογύριζαν, μερικὰ γύριζαν ξεγυρωμένα κἀμνοντας τσακίσματα μὲ προσπονημένα βήματα μισοαρετῶν, μερικὰ ἄγγιζαν τὶς σκάλες, καὶ μὲ πονηροὺς σαρκασμοὺς καὶ χαϊδιάρικες ματιές, καθένα ἀπ' αὐτὰ μᾶς παράστεκε στὴν προσευχὴ μᾶς.

Ὁ πρωῖνὸς ἀγέρας ἀρχίνησε ν' ἀναστενάζει, μὰ ἡ νύχτα ξεκολοθοῦσε: στὸν γιγαντινὸν ἀργαλειὸ ξεγλύστρησε τὸ πανὶ τοῦ σκοταδιοῦ ὥσπου ὑφάνθηκε κάθε κλωστή: κ' ἐνῶ προσευχόμεσταν μᾶς ἔπιασεν ὁ τρόμος τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Ἡλίου.

Ὁ ἀγέρας ποῦ στέναζε πλανιῶνταν γύρω ἀπὸ τὸν δακρυμένο τοῖχο τῆς φυλακῆς: ὥσπου σὰν μιὰ ρόδα ἀτσάλεια ποῦ γυροῦσε, αἰστανθήκαμε τὰ λεπτὰ καὶ μπαίναν μέσα μᾶς. Ὡ! ἀγέρι π'

ἀναστενάζεις! Τὶ κάμαμε γιὰ νάχουμε τέτοιο φύλακα.

Τέλος εἶδα τῶν καγκέλων τὴν ἰσκιωσιά, σὰν ἓνα καφάσι μολυβόφκιαστο νὰ σχεδιάζεται στὸν ἀσβεστομένο τοῖχο, ποῦ ἦταν ἀντίκρου στὸ σανιδένιο μου κρεβάτι κ' ἐνοιῶσα πῶς σὲ κάποια γωνιὰ τοῦ κόσμου ἢ τρομερὴ αὐγοῦλα τοῦ Θεοῦ ἦταν ἐρυθρόντυπη.

Στὶς ἔξι σαρώσαμε τὸ κελλὶ μᾶς, στὶς ἔφτὰ ὅλα ἦταν ἥσυχά, μὰ ἡ τρεμάμενη ὀρμὴ ἑνὸς δυνατοῦ πετάματος μᾶς φάνηκε πῶς γιόμιζε τὴ φυλακὴ, γιατί ὁ Κύριος τοῦ Θανάτου μὲ τὴν ξεπαγωμένη πνοή του εἶχε μπεῖ γιὰ νὰ σκοτώσει.

Ἀλικοφόρετος δὲν διάβηκε, καὶ δὲν ἦταν καβαλλάρης πᾶνου σ' ἓνα φαρι φεγγαρίστας ἀσπράδας. Τρεῖς γυάρες σκοινοῦ καὶ μιὰ ξεγλυστερὴ σανίδα, ἀπὸ μιὰ μονάχα ἀρκοῦν γιὰ τὴν κρεμάλα: ἔτσι μὲ τῆς ἀτιμίας τὸ σκονὶ ἦρθε ὁ Κήρυκας νὰ κάμει τὸ ἔργο του τὸ μυστικό.

Παρομοιάσαμε τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ μέσα σ' ἓνα βάλτο ἀκάθαρτης σκοτινιάς, περπατᾶνε πασπατεντὰ: δὲν ἐτολμούσαμε νὰναστενάζουμε μιὰ προσευχὴ, μήτε νὰφήσουμε ἐλεύθερη ὀλοτελα τὴν ἀγωνία μᾶς κατιτὶς νεκρώθηκε μέσα μᾶς καὶ κείνο ποῦ νεκρώθηκεν ἦταν ἡ Ἑλπίδα.

Γιατὶ ἡ Ἄγρια Δικαιοσύνη τ' Ἀνθρώπου τραβάει ἴσα τὸν δρόμο της, χωρὶς νὰ λοξέψει καθόλου: χτυπάει τὸν ἀδύνατο, χτυπάει τὸν δυνατό, εἶν' ἀδιάλλαχτη ἢ περπατηξιά της: μὲ σιδερένια φτέρνα συντρίβει τὸν δυνατό, ἢ τερατὸμορφη πατροφόνισσα.

Προσμέναμε νὰ σημάνουν οἱ ὀγκῶ. Στεγνές καὶ διψασμένες ἦταν οἱ γλῶσσες μᾶς: γιατί τὸ χτύπημα τῶν ὀγκῶ εἶνε ὁ χτύπος τοῦ Πεπρωμένου ποῦ κάνει ἓναν ἄνθρωπο καταραμένο, καὶ τὸ Πεπρωμένο μεταχειρίζεται μιὰ ξεγλυστερὴ θηλειά, γιὰ τὸν καλλίτερο καὶ γιὰ τὸν χειρότερον ἄνθρωπο.

Δὲν εἶχαμε τίποτε ἄλλο νὰ κάνουμε παρὰ νὰ

προσμένουμε τὸ ἐρχόμενο σημεῖο· κ' ἔτσι, ὅμοια
μὲ πέτρινα πράγματα σὲ μιὰν κοιλάδα ἐρημι-
κιά, καθόμασταν ἀκούνητοι καὶ βουβοί· μὰ τοῦ
καθένα ἡ καρδιά χτυποῦσε δυνατὰ καὶ γοργά,
σὰν τὸν τρολλὸ σ' ἓνα τύμπανο πάνου.

Μὲ χτύπημα ξαφνικό, τῆς φυλακῆς τὸ ρολοῖ
ἔσεισε τρεμουλιαστὰ τὸν ἀγέρα, καὶ ἀπ' ὀλόκλη-
ρη τῆ φυλακῆ σηκώθηκε ἓνα γόγγυσμα ἀνί-
σχυρης ἀπελπισιάς, ὡσὰν τὴν κραυγὴ τοῦ ἀκου-
γαν οἱ τρομαγμένοι βάλτοι ἀπ' τὸ καταφύγιο
κάποιου λεπροῦ.

Καὶ καθὼς βλέπουμε τὰ τρομαχτικώτερα πράξι-

Τὸ τέλος σ' ἀκόλουθο φύλλο.

M. MAITERLINK

ΛΑΜΕΝΤΟ

- Μὰ σὰν γυρίσῃ κάποτε
ἡ ποθητὴ σου φίλη....
- ὦ! πές της πῶς “περίμενα
μὲ τὴ ψυχὴ ὀστὰ χεῖλη”.
- Κι' ἂν μὲ ρωτᾷ καὶ μὲ ρωτᾷ
χωρὶς νὰ σταματᾷ;
- Πές της λογάκια ἀδελφικά
ἴσως κι' αὐτὴ πονάει.
- Μὰ ποῦ νὰ πῶ πῶς βρίσκεσαι
σὰν μὲ ρωτήσῃ πάλι;
- Δός της τὸ δαχτυλίδι μου
ὅσ τὸ χέρι της νὰ βάλῃ.
- Καὶ σὰν μοῦ πῆ γιατί ἀδειανὸ
τὸ σαλονάκι μένει;
- Δεῖξ' της τὴ λάμπα τῆ σβυστή
τὴν πόρτα του ἀνοιγμένη.
- Καὶ τότε— ὦϊμέ— γιὰ τὴ στερνὴ
τὴν ὥρα ἂν μὲ ρωτήσῃ;
- Πές της πῶς “χαμογέλαγα”
ἀπὸ φόβο μὴ δακρύσῃ.

21 Μαῖου 1908.

ΜΑΝΩΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ

ματα στὸ κρύσταλλο τ' ὄνειρου, εἶδαμε τὸ λα-
δομένο σοκοῖνι νὰ κρέμεται ἀπ' τὸν μαυρισμένο
στόλο, κι' ἀκούσαμε τὴν προσευχή, ὅπου τοῦ
δήμιου ἡ θηλειὰ ἔπνιξε μέσα σὲ μιὰ μεγάλη
κραυγὴ.

Κι' ὀλόκληρο τὸν πόνο, ποῦ τὸν ἐκλόνησε τό-
σο πολὺ κ' ἔβγαλεν ἐκείνην τὴν ἀπαίσιμα κραυ-
γὴ, καὶ τὴν Τύχη ποῦ τὸν ξέσκιζε, καὶ τοὺς αἰ-
ματένιους ἰδρωτὲς του, κανεὶς δὲν τοὺς ἄνωωσε
τόσον καλά σὰν κ' ἐμένα: γιατί ἐκεῖνος ποῦ δὲν
ζεῖ μονάχα μιὰ ζωὴ, δὲν πρέπει ν' ἀποθάνει ἀ-
πῶνα θάνατο μονάχα.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

CARLYLE

ἈΠ' ΤΟ SARTOR RESARTUS

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — ΓΚΑΙΤΕ

Δὲν ὑπάρχει θρησκεία; τρολλέ! εἶνε μιὰ σοῦ
λέω. Ἐκτύπηξες προσεχικὰ τὴ ὑπάρχει σὶν
ἀσύμμετρο ἀφρισμένον Ὁκεανὸ ὅπου καλοῦμε
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ; Κομάτια μιᾶς ἀνεπιτήδευτης
Ὁμιλιτικῆς— Ἐκκλησιᾶς βρίσκονται σκόρπια
ὅπου ὁ Χρόνος θὰ συμμαζέψει θὲ νὰ δυ-
νάμοννα μάλιστα νὰ δείξω τὰ πρώτα σχέδια
τῆς Δειτουργίας.

Καὶ δὲν εἰξεύρεις κάποιον Προφήτη, μὲ τὴν
ἐνδυμασία, τὸ περιβάλλον καὶ τὴν διάλεχτο αὐ-
τοῦ τοῦ αἰῶνα; Δὲν εἰξεύρεις κανένα ὅπου τὸ
Θεῖο ν' ἀπεκαλύφθη διὰ μέσον κάθε λογῆς
φόρμας, ποταπῆς ἢ εὐγενικιάς τῆς κοινῆς Ζω-
ῆς, κι' ἀπ' τὸν ὁποῖο ξανά προφητικὰ ἀποκα-
λύφθηκε; κανένα ποῦ σὶν ἐμπνευσμένη με-
λωδία του ἢ ἀνθρώπινη ζωὴ, ἀκόμα καὶ σ'
αὐτὲς τὶς μέρες ποῦ συμμαζεύουνε κουρέλια
καὶ καίνε κουρέλια, ξαναρχίζει ἔστω καὶ
ἀόριστα, νὰ εἶνε θεία; Δὲν τὸν γνωρίζεις αὐ-

τὸν τὸν ἄνθρωπο;— Τότε γνωρίζω καὶ διαλα-
λῶ τὸ ὄνομά του εἶνε ὁ— Γκαῖτε.

Ἄλλὰ δὲν ἔχεις ἀκόμα Ναὸ τῆ φωνῆ σου
δὲν τὴν ἐνώνεις μὲ κανένα ψαλμὸ λατρείας;
αἰσθάνεσαι πολὺ καλά, ὅτι ὅπου δὲν ὑπάρχει
Παπᾶς γιὰ νὰ ἱεροουργεῖ χάνουντ' οἱ ἄνθρω-
ποι Κουράγιο! Δὲν λέμε γιὰ κάποια κοινω-
νία— τῶν Ἁγίων,— ἀόρατη μ' ἀληθινή, ποῦ σ'
ἀκλονθάει κι' ἀδελφικά σὲ ἀγκαλιάζει, ἂν εἶ-
σαι ἄξιος; Τὰ ἡρωικά τους βᾶσανα ἀνεβαίνουν
ὀμάδι μελωδικὰ σὶν οὐρανὸ, ἀπὸ κάθε τόπο
καὶ κάθε χρόνο, σὰν ἓνας ἀπέραντος, αἰώνιος
Ψαλμὸς Θριάμβου. Καὶ μὴν πῆς ὅτι δὲν ἔχεις
τόρα ἓνα Σύμβολο τοῦ Θεῖου. Τὸ Ἄπειρο
δὲν εἶνε Ναός; ἢ Ἱστορία τ' ἀνθρώπου δὲν
εἶνε ἓνα παντοτεινὸ Βαγγέλιο; Ἀκροάσον καὶ
γιὰ ὄργων μουσική, θὲ ν' ἀκούσεις πάντα,
σὰν ἄλλοτες, τ' Ἀστέρια τὴν Ἀυγὴ νὰ τρα-
γουδᾶνε ὅλα μαζί.

ΔΟΥΛΕΥΤΗΣ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Τιμῶ δύο ἀνθρώπους καὶ ὄχι τρεῖς. Πρῶ-
τα— πρώτα τὸν Δουλετῆ, τὸν δουλεμένο ἀπ' τὴ
δουλειά, ποῦ μὲ τὸ Ἐργαλεῖο του παρμένο
ἀπὸ τὴ γῆ κοπιαστικὰ κατακτάει τὴ Γῆ καὶ
τὴν κάνει ιδιοκτησία τ' ἀνθρώπου. Μοῦ εἶνε
σεβάσμιον τὸ σκληρὸ χέρι, τὸ παραμορφωμένο
καὶ κόμπους γεμᾶτο ὅπου ὑπάρχει ὁμως μιὰ
λεπτὴ ἀρετὴ ἀπαράγραπτα βασιλικιά, σὰν νὰ
κρατᾷ τὸ Σκήπτρο αὐτοῦ τοῦ Πλανήτη. Καὶ
μοῦ εἶνε σεβάσμιον ἢ τραχιά ὄψη δουλεμένη ἀπ'
ὄλους τοὺς καιροὺς, ὀλοκληρωτικὰ λερωμένη
μὲ τὴν στρυφνὴ της εὐφρῆ γιὰτὶ εἶνε ἢ μορ-
φῆ ἑνὸς Ἀνθρώπου ποῦ ζεῖ σὰν ἄνθρωπος.

ὦ! ἢ στρυφνότη σου σὲ κάνει πὺδ σεβά-
σμιον, καὶ γιὰτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ σὲ σπλα-
χνιζόμεσαι καὶ νὰ σὲ ἀγαποῦμε! Ἀδερφέ, ποῦ
σοῦ φέρονται σκληρά! Γιὰ μᾶς λυγίζει πα-
ρόμοια ἢ ραχοκοκκαλιά σου, γιὰ μᾶς τὰ δεξιὰ
μέλη καὶ τὰ δάχτυλά σου παραμορφώθηκαν
τόσο πολὺ! ἦσαν ὁ Στρατεύσιμος, ποῦ κλη-
ρώθηκες, καὶ γιὰ νὰ πολεμήσεις τὶς μάχες
μας παραμορφώθηκες ἔτσι. Ναι, σὲ σένα ἐπί-
σης ὁ Θεὸς ἔβραξε μιὰ Μορφή κατ' εἰκόνα
του. Ἄλλὰ δὲν ἦταν πεπωμένο ν' ἀναπτύ-
χθῃ. Πρέπει νὰ μένει πεπωμένη καὶ μωλω-
πισμένη ἀπ' τὴ δουλειά. Καὶ τὸ κορμὶ σου,

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΑΚΟΜΑ

Θεωρούμε καθήκον απαραίτητο να εκφράσωμε και από την στήλην αὐτή τὰς εὐχαριστίας μας σὲ ὄσους ἔγραψαν σ' ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ γιὰ τὸ ἔργον μας.

Εἴμεθα εὐτυχεῖς ποῦ ἴδαμεν ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως, ὅσοι ἔγραψαν γιὰ μᾶς, ἐνόησαν καλὰ τὸ σκοπὸν μας καὶ τὴν εὐκρίνεια τοῦ ἀγῶνος μας.

Κί' ἂν τὰ λόγια ὅλων μᾶς κάμνουν νὰ ὑπερφηανευώμεθα, ἢ συναίσθησις ὅμως ὅτι τὸ ἔργον ποῦ ἀνελάβομεν ἀπαιτεῖ ἀτελείωτην ἐργασία, μᾶς κάμνει νὰ ἐντείνωμε περισσότερον τὰς δυνάμεις μας καὶ νὰ ἐργασθῶμεν ἀκούραστα.

Φυσικὰ ὑπῆρξαν μερικοὶ ποῦ παρεξήγησαν λίγες λέξεις καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ πρώτου φυλλαδίου. Καὶ γιὰ νὰ λείψῃ κάθε παρεξήγησις δηλοῦμεν, ὅτι κανένα προσωπικῶς δὲν ἠθέλησαμε νὰ περράξωμε οὔτε μὲ λέξεις (καλογεροδασκαλισμὸς κ.τ.λ.), οὔτε μὲ ὑπαινιγμοὺς φράσεων.

Τὰ βλέμματά μας εἶνε στραμμένα πολὺ ψηλότερα καὶ ἄς μὴ μᾶς ἀποδίδουν σκέψεις, ποῦ οὔτε μᾶς πέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ, καὶ κομματικὲς προσχωρήσεις, ποῦ δὲν ἔχουν καμμιά σχέσι μὲ τὸ σκοπὸν μας.

Ἡ "Νέα Ζωή"—τὸ εἶπαμεν εὐκρινὰ καὶ καθαρὰ—ἔχει δικό της χαρακτῆρα καὶ τιμῆ καὶ σέβεται καὶ ἀληθινὸν ἐργάτη τῆς Τέχνης, ποῦ ὅλοι μας γιὰ τὸ μεγαλεῖο της ἀφιερωθήκαμεν ἐγκάρδια.

Ἡ ΣΥΝΤΑΞΙΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΖΙΖΙΝΙΑ

ΣΑΡΑ ΜΠΕΡΝΑΡ

"Ἡλιθε, τὴν εἶδαμε, μᾶς ἐσκόλαβωσε καὶ πάλι": αὐτὲς αἱ λέξεις μᾶς ἔρχονται σὸ νοῦ τότε ποῦ πιάνομε τὴν πέννα σὸ χέρι. Θὰ προσπαθήσωμε νὰ δώσωμε μιά κάποια ἰδέα τῆς ἐξελιξέως τῶν σκέψεών μας ποῦ κατέληξαν σὸ συμπέρασμα αὐτό.

Εἶνε ἀλήθεια πὼς πῆγαμε σὸ θέατρο μὲ κάποια προκατάληψιν. Αἱ κρίσεις μερικῶν φίλων μας ποῦ τὴν εἶδαν τότε τελευταία σὸ Παρίσι δὲν ἦταν διόλου εἰρηστικὲς γι' αὐτή. Πολλοὶ λογάριζαν μὲ κάποια ἐπιμονὴ παραξενὴν τὰ ἐξηγηταίσεσά της χρόνια. Ἄλλοι ἐπῆγγαυαν ἀπὸ συνήθειαν καὶ ἄλλοι πάλιν γιὰ τοὺς ἡλέκτροις τὸ ὄνομα. Κανεὶς ὅμως δὲν ἔτρεξε μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐκεῖνο ποῦ δὲν λογαριάζει τίποτα, ποῦ δὲν λαμβάνει ἐπ' ὄψει τὸν τίποτα, ποῦ μοιάζει μὲ μεθύσι καὶ εἶνε λατρεία, ποῦ μοιάζει μὲ τρέλλα καὶ εἶνε προαισθημάτων ἡδονικῆς ἀπολαύσεως ἐξηγῆσιμα.

Σχεδὸν κανεὶς.

Λίγοι, πολὺ λίγοι ἦταν ὅσοι εἶχαν μείνει πιστοί.

Ἐμεῖς—τόμολογοῦμεν εὐκρινὰ—δὲν εἴμεθα μεταξὺ τῶν ὀλίγων αὐτῶν. Εἴχαμεν, καὶ ἔχομε καὶ τότε ἀκόμα τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλα γερῶν ἐδῶ κάτω. Καὶ κεῖνο ποῦ βλέπομε νὰ γίνεται γύρω μας κάθε χρόνο, κάθε ἐποχῆ, κάθε μέρα, κάθε στιγμῆ, τὴν ἀδιάκοπην ἀλλαγὴν καὶ τὸ ἀλύπητο τοσκόφισμα σὸ κάθε τι ποῦ ξεπετιέται τὴν

ὁμορφίαν νὰ μᾶς θυμίζῃ, τὸ φαντασθῆκαμεν ἀνδρώπητο γιὰ ὅλα. Εἴχαμε καὶ ἔχομε καὶ τότε ἀκόμα τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλα γερῶν ἐδῶ κάτω. Καὶ μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν πῆγαμε νὰ δοῦμε κάτι τὸ μοιραῖως θλιβερόν, κάτι τὸ λυπηρὸν ὡραῖον, πῆγαμε νὰ δοῦμε μίαν—πὼς νὰ τὴν ποῦμε—μίαν δέσιν, μίαν δέσιν ποῦ τὴν ἐπεριμένεμεν ἰπέροχον ὅμως.

Καὶ εἶδαμε τὴ Σάρα Μπερνὰ νὰ μεταμορφώνεται σὲ "Μάγισσα", νὰ σπᾶρατοῦ σὰν "Τόσκα", νὰ στριφογυρίζῃ σὰν "Ἀητόπουλο" σκλαβωμένο, νὰ γὰρ καὶ νὰ ποῦν σὰν "Κυρία μὲ τὰς Καμελίαν".

Καὶ ἦταν ἡ μεταμόρφωσις τέτια, ποῦ μᾶς ἔκαμε νὰ χάσωμε κάθε ὑπολογισμόν, ποῦ ξεχάσωμε κάθε ἐπιφύλαξιν καὶ ξεχασθήκαμε καὶ μεῖς οἱ ἴδιοι.

Καὶ περισσότερον ἀπ' ἄλλοῦ σὸ "Ἀητόπουλο". Παλληκαράκι μὲ ὅλα ἴσως. Θαυροεὶς πὼς μερικὲς κινήσεις, βαριές, σιγανές, δύσκολες, ποῦ τις ἐπέβαλλε στὴν καλλιτέχνην ἢ ἡλικία της, θαυροεὶς πὼς καὶ αὐτὲς ἔδιναν μιά ἰδιαίτην ἁρμονίαν σ' ὅλο τὸν ἐπιβλητικὸν χαρακτῆρα τοῦ φτεροφυλλιδισμένου παιδιοῦ. Καὶ ἡ γρηῃ τῶν ἐξήντα τεσσάρων ἐπὶν κατώρθωσε νὰ σκορπίσῃ τὴν νεανικὴν ζωὴν τρυφῶν της, ποῦ θὰ τὴν ἐξήλεσον πολλοὶ νέοι τῆς ἡλικίας μας. Καὶ δὲν ἦτο πλέον ζωὴ ἐκεῖνη. Ἦτο κάτι τι περισσότερον. Ἦτο σπάταλον σκῆπτισμα

καθὼς κ' ἡ ψυχὴ σου, δὲν ἦταν γραπτὸ νὰ νοιώσουν τὴν ἐλευθερίαν. Κι ὅμως, ἐμπρός, δούλευε, δούλευε, πάντα: ξεπληρώνεις τὸ χρέος σου.

Σὺ κοπιάζεις ἀκόμα γιὰ τ' ἀπαραίτητο, γιὰ τὸ καθημερινὸ ψωμί.

Τιμῶ ἕναν ἄλλον ἄνθρωπον ἀκόμα πὺ πολὺ.

Ἐκεῖνον ποῦ κοπιάζει γιὰ τὸ πνευματικὸν ἀπαιτήτο ὄχι γιὰ τὸ καθημερινὸ ψωμί, ἀλλὰ γιὰ τὸ ψωμί τῆς Ζωῆς. Δὲν κάνει καὶ αὐτὸς τὸ χρέος του, προσπαθῶντας νὰ φτάσῃ στὴν ἐσωτερικὴν ἁρμονίαν, ἀποκαλύπτοντας αὐτὴν μ' ἔργα καὶ μὲ λόγια, διὰ μέσου ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν της ὑποχρεώσεων, εἴτε εἶνε εὐγενικὲς εἴτε ταπεινές;

Ὁ ἀνώτερος ὅλων, ὅταν ἡ ἐξωτερικὴ του καὶ ἐσωτερικὴ προσπάθεια δὲν κάνουν παρὰ ἕνα ἀξεδιάλυτον ἕνα, ὅταν μποροῦμε νὰ τὸν εἰποῦμε Καλλιτέχνην ὅταν σὸ εἶνε τὸν μποροῦμε ν' ἀντιγράψωμε ὄχι μοναχὰ τὸν Γῆϊνον Δουλευτή, ἀλλ' ἕνα ἐμπνευσμένον Σκεπτικιστὴν, ποῦ μ' ἕνα ἐργαλεῖο παρμένο ἀπ' τὸν Οὐρανόν, γίνεται κατακτητὴς τ' Οὐρανοῦ;

Ἄν ὁ φτωχός, ὁ ταπεινός κοπιάζει γιὰ νάχουμε τροφή, ὁ μεγάλος, ὁ δοξαζόμενος δὲν πρέπει καὶ αὐτὸς γι' ἀνταμοιβὴν νὰ κοπιάζει γιὰ τὸν ἀδελφόν του ποῦ εἶνε χάμου, γιὰ ν' ἄξει Φῶς, νὰ ὀδηγηθῆ νὰ κερδίσει τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν Ἀθανασία;

Αὐτοὺς τοὺς δύο, σὲ ὅλους τοὺς βαθμούς, τοὺς τιμῶ ὅλα τὰλλα εἶνε φρόκαλα καὶ σκόνες ποῦ τὸ ἀγέρι συνεπαίρνει ὅπου βουληθῆ.

Ἄλλὰ συγκινοῦμαι σ' ἕνα ἀπίστευτο βαθμό, σὰν συντυχαίνω τὶς δύο εὐγένειες ἐνωμένες: ὅταν ἐκεῖνος ποῦ χροιστάει νὰ κοπιάζει ἐξωτερικῶς γιὰ τὰς ταπεινότερες ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου, κοπιάζει ἀκόμα ψυχικῶς γιὰ τὶς ψηλότερες.

Δὲν γνωρίζω τίποτες θαυμασιώτερον σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν Ἅγιο χωρικό, ἂν εἶνε δυνατὸ νὰ βρεθῆ σήμερις πουθενὰ ἕνα τέτοιο ὄν. Αὐτὸ τὸ ὄν, θὰ σᾶς κάμει ν' ἀνεβῆτε ἕως τῆς Ναζαρετ ἀκόμα, θὲ νὰ ἰδῆτε τὴν λαμπεράδα τ' Οὐρανοῦ νὰ ξεπετιέται ἀπ' τὰ ταπεινότερα βάρθρα τῆς Γῆς, ὡσὰν μιά λάμψη ἀστραφτερῆ μὲσ' ἀπ' τὰ σκοτάδια.

Δὲν συμποῶ τὸν φτωχόν, γιὰ τὴν κοπιάζει ὅλοι πρέπει νὰ κοπιάζομε ἢ ἀκόμα χειρότερον νὰ κλέφτομε (ὅτι λογιῆς ὄνομα καὶ ἂν δίνον στὴν κλεψιά μας).... Ἄλλὰ τὸν κλαίω γιὰ τὸ σβύνεται ἡ λαμπάδα τῆς ψυχῆς του: γιὰ τὸ οὔτε μιά ἀχτίδα οὐράνιας γνώσεως, εἴτε καὶ γῆϊνης δὲν τὸν ἐπισκέπτεται καὶ ὅτι μοναχὰ, μέσα σ' ἄγρια σκότι, ὁ Φόβος κ' ἡ Ἀγανάκτησις, σὰν δύο φαντάσματα, τὸν περιγυρίζουν. Ἄλλοι! ἐνῶ τὸ Κορμὶ εἶν' ὄρθιον, μεγάλο καὶ ρωμαλέον, πρέπει ἡ Ψυχὴ νὰ κοίτεται χάμου τυφλωμένη, ἀτροφικὴ, ἐκκληκτικὴ, σχεδὸν ἐκμηδενισμένη! Ἄλλοίμονο! ἦταν καὶ αὐτὴ πνοή!

Πνοὴ τοῦ Θεοῦ πνοὴ δοσμένη ἀπ' τὸν Οὐρανόν, ποῦ δὲν ὄφειλε ποτέ ν' ἀναπτύχθῃ πάνου στὴ γῆ.

Μετάφρασις: Α. Γ. Χ.

ἀνατριχασμάτων, ἐγγλότων κινήσεων κυριασμοί, και μὲ ἀναγκάσει ἀναμνήσεων πλημύρας ξέσπασμα.

Καὶ ὁ κόσμος ἀσφρακτικὰ στριμωμένος κάτω καὶ γύρω κιάτῳ καὶ παρτοῦ κρατοῦσε τὴν ἀναπνοή του εὐσεβής, μὴ τυχόν καὶ τοῦ ξεφύγη κι ἕνας ἀκόμα παλμός, ποῦ γέμιζε τὴν καρδιά του μὲ πόνον ἡδονικόν, ἐπιδόδεκτον.

Καὶ τότε δὲν ξέφυγε ἂν θὰ βροῦμε λέξεις νὰ ποῦμε τὴν αἰσθανθήκαμε, τὴν μᾶς ἔκαμε νὰ αἰσθανθοῦμε ἢ ἀκούραστη αὐτὴ καλλιτέχνης στὴν «Κυρία μὲ τὰς Καμελίαις».

Καὶ μοιάζει πάρα πολὺ ὁ ἀγῶνας τῆς Σάρας μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς Μαργαρίτας. Ἡ ἴδια προσπάθεια τῆς ἡρωϊδος νὰ κρατήσῃ ἐστὶ ζωὴ τὴν ἀρρωστημένη τῆς ψυχῆ, ἢ ἴδια προσπάθεια τῆς ἡθοποιοῦ νὰ κρατήσῃ στὴ σκηνὴ τὸ κορυφωμένο τῆς σώμα.

Καὶ βρέθηκαμε μπροστὰ σὲ μιὰ φυσικότητα σπάνια, ἀφθαστη, ἀνείπωτη.

Καὶ ὑπῆρξαν στιγμὲς ποῦ πολλὰ χέρια μὲ τὸ μαντίλι στὰ δάχτυλα σηκῶνοντο πρὸς τὰ μάτια, ὡς ἕνα καινούργιο σταυροκόπημα παλαιῆς λατρείας καὶ εἶδαμε μέσα στὸ σιωπηλὸ σκοτάδι πολλοὺς ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνους ἐπιστήμονας καὶ λογοτέχνες μᾶς νὰ λαμβάνουν μέρος μὲ τὸν πλέον ἀνυπόκριτο τρόπο στὴ λατρείαν αὐτὴ, ποῦ ἔμοιαζε μὲ μεθύσι καὶ ἦταν τρέλλα καὶ ἦταν ἡδονικῆς ἀπολαύσεως γαλήνη.

Καὶ σήμερον μέσα στὰς ἀναμνήσεις τῶν ὀλίγων βραδῶν—καὶ ἴσως τῶν τελεταίων—ποῦ περάσαμε μαζί της, μιὰ σκέψις κυριαρχεῖ ἐπίμονα: «Ὅτι ἡ Σάρα Μπερνάρ μᾶς ἔκαμε νὰ ξεχάσωμε τὴν ἡλικία της. Κάθε ἄλλη σκέψις, ἢ ἐκλογὴ τάχα τῶν ἔργων ποῦ παίξει, τὸ ἔνδοξο παρελθόν της καὶ ἄλλες, δὲν εἶνε παρὰ παράδοξοι κακοζήλων κριτικῶν ἀπαιτήσεις.

Καὶ ὅταν μιὰ Σάρα Μπερνάρ δὲν ἐγκατέλειπεν ἀκόμα τοὺς βωμοὺς της, μᾶς ἐπιβάλλεται ἐμᾶς νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτὴν τὴν λατρεία μας ἀνυπόκριτα.

ΜΑΝΟΣ ΑΡΤΑΚΗΣ

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Στὸν ἥσκιό τῆς σκυιάς

«Ὁ κ. Πέτρος Βλαστός ἔστρεψε ἀπὸ τὸ πρῶτο ξάνοιγμα «Τῆς Ζωῆς» καὶ τὸ πανέλιδο ξεκίνημα τῆς «Ἀγωγῆς» μᾶς φέρνει τώρα τελεταία «Στὸν ἥσκιό τῆς σκυιάς» νὰ κλείσωμε τὰ μάτια μας μαζί του καὶ νὰ ἰδοῦμε μερικὲς ξεχωριστὲς ζωγραφιὰς ἀπὸ τὴ ζωὴν ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὰ μυθικὰ καὶ θεογονικὰ χρόνια τοῦ Προμηθέα καὶ τῆς Πανδώρας, ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἀλληλοφάγωμα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἕνα σπαρτάρισμα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς κάτω ἀπὸ τὸ ποδάρι τῆς Φραγκοκρατίας, μιὰ μεγαλόπρεπη εἰκόνα τοῦ Βυζαντινίου καὶ στὸ τέλος ἕνας στεναγμὸς τῆς σκλαβιάς στὴν Ἐπαναστάσι—νὰ τὴν μᾶς ἀναπαραστήσει στὸ τελεταίον του αὐτὸ βιβλίον σὲ

πέντε διηγήματα ὁ συγγραφεὺς μὲ τὸν ὅποιον στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο θάσχοληθοῦμε λεπτομερέστερα.

Τὸ Λεξικόν

Ὁ ἐπιτομὸς τῆς Παιδείας κ. Στάης εἶνε ἄξιος τῆς παλλήριου ἐγνωμοσύνης, ποῦ ἀνέθεσε εἰς τοὺς σοφούς μας ἐπιστήμονας τὴ σύνταξι Μεγάλου Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ πρὸς ἔορτασιν τῆς προσεχοῦς ἑκατοταετηρίδος τῆς Μεγάλῃς μας Ἐπαναστάσεως. Τὸ γεγονός αὐτὸ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα. Θὰ συμπληρωθῇ στὸ Λεξικόν αὐτὸ ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα χωρὶς καμμιά ἐξαιρέση.

Ὁ κ. Μιστριώτης ὅμως διαμαρτυρεῖται! Προσεχῶς εἰδικὸς συνεργάτης μας θὰ μᾶς γράψῃ ιδιαίτερη μελέτη γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

Οἱ ξένοι διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἔργα

Ὁ Δημήτριος Ἀστεριώτης (Philéas Lebesgue) μέσα στὸν Ἑρμὴ τῆς Γαλλίας στὴν τρίμηρον ἐπιθεώρησι ποῦ συνειδέει νὰ κάμῃ στὰ νεοελληνικὰ Γράμματα, ἀναφέρει πρῶτα πρῶτα τὴν ἔκδοσι τῶν ἔργων τοῦ Βαλαωρίτη, ποῦ τὸν χαρακτηρίζει ὡς τὸν κατ' εὐθειαν διάδοχο τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐπιλέγει: «Α! τοῖς θολωμένοις αὐτοῖς καιροῖς μὲ τὴν Βαλκανικὴ κρίσι, πόσο ὠφελεῖ, πόσο τοῦ κάνει καλὸ νὰ διαβῶνται καεῖς τοὺς ἐμπνευσμένους στίχους τοῦ μεγάλου αἰδοῦ!»

Ἐπειτα ὁμιλῶν ἀρετὰ ἐπαινετικὰ γιὰ τὸ «Μυστικόν τοῦ Βοσπόρου» τοῦ κ. Π. Δημητράκοπούλου καὶ γιὰ τὴν «Κληρονομία» τοῦ κ. Βασιλέτη, λέγει καὶ γιὰ τὸν κ. Παπαδιαμάντη ὅτι μὲ τὰ δύο ὠραία διηγήματά του «Ὀνειρο στὸ κῆμα» καὶ «Ἐρωτας στὰ χιόνια» τὰ μεταφρασμένα γαλλικά, θυμίζει τὸν ἀρχαῖο Λόγγο καὶ εἴχεται μιὰ μετάφρασις στὰ γαλλικά τῆς «Φόνισσας» τοῦ νεοέλληρος αὐτοῦ Δοστογιέφσκυ.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θανάτου τοῦ Βικέλα κάμνει μιὰ ἐπιθεώρησι τοῦ ἔργου του καὶ ἀναφέρει κοντὰ στὰ ἄλλα ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερά του διηγήματα καὶ τὸν «Φίλιππο Μάρθα» ποῦ δημοσιεύομε.

Ἀναφέρει ἐπίσης καὶ τὰ «Τρέλλα Τραγούδια» τοῦ κ. Γ. Περγαλιτῆ καὶ τὴν «Μεγάλῃ Ἀἶρα» τοῦ κ. Σ. Σκίπη, ποῦ τὸν χαρακτηρίζει ὡς μουσικόν καὶ ὀνειρώδη μὲ κατὰ τὸ βαθὺν θεοσοφικὸν καὶ γεμῆτο πάθος.

Νέα Ζωή

Μέσα στὴν μεγάλην αἶθουσα τῶν διαλέξεων τοῦ Συλλόγου μας ἄρχισαν νὰ γίνονται οἱ πρῶτες φιλολογικὲς βραδυνὲς μεταξὺ τῶν μελῶν.

Ἀπαγγελίαι ποιημάτων καὶ διηγημάτων κι ἔστρεψε γλωσσικαὶ συζητήσεις, ἀτελείωτες πάντα, δίνουν συχνὰ τὰ βράδια μιὰ ιδιαίτερη ὄψιν στὸ Σύνθημά μας, ποῦ μὲ τὴν Ἀναγνωστήριό του καὶ τὴν Βιβλιοθήκη του καὶ μὲ τὴν αἶθουσα τοῦ Μπιλλιάδου, καὶ τὴν αἶθουσα

τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Κριτικῆς καὶ Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ξεχωρίζει περὶ ὅσον ἕνα εὐρύχωρο, ὡς ἕνα παμπόθητο ἐντενικτῆριον μερικῶν νέων ποῦ ὄνειρευθῆσαν ἕνα ὠραῖον ὄνειρον καὶ ποῦ τὸ βλέπουν σιγά-σιγά νὰ πραγματοποιηθῆται. Σὲ λίγο θάοργίσουν κι οἱ διαλέξεις, ἰδιότερες μεταξὺ τῶν μελῶν κ' ἰδιαιότερες γιὰ τὸ κοινόν. Πολλοὶ δικεκομμένοι ἐπιστήμονες καὶ Λογοτέχνες καὶ πολλὰ μέλη τοῦ Συλλόγου μας εἶνε ἔτοιμοι νὰ κάμουν τὰς διαλέξεις αὐτάς. Ἀργότερα ὅταν μᾶς ἔρθουν καὶ Ἑλληνικοὶ θῆσοι—ὡς τὰ τώρα τὰ θεατρά μας σχεδὸν ἀγοστῶν καὶ μονάχα τὰ καφέ-σατῶν καὶ τὰ κατῆνα ὀργιάζουν εἰς βάρος τῆς καλαισθησίας μας—γίνεται σκέψις νὰ λάβωμε ὑπὸ τὴν προστασία μας πολλὰ ἑλληνικὰ ἔργα καὶ νὰ συντείνωμε στὴν ἐπιτυχία τους. Εὐτυχῶς ποῦ τὸ κοινόν ἐδῶ ἀρχίζει σιγά-σιγά νὰ ἐννοῇ τὴν εἰλικρίνεια τῶν σκοπῶν μας κ' αὐτὸ πρὸς τὸ παρὸν μᾶς ἀρκεῖ καὶ μᾶς δίνει μεγάλο θάρρος στὸν ἀγῶνα μας.

Ἡ Πεντηκονταετηρίδις τῆς Μιρέγιας

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν ποῦ θὰ γίνωνται τὸν ἐρχόμενον Μάιον στὰς Arles γιὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς Μιρέγιας, τοῦ ἀριστοτεχνικῆτος τοῦ ἐνδόξου γηραιοῦ ποιητοῦ Φρ. Μιστρᾶλ, ὁ κ. Paul Souchon μᾶς λέγει ὅτι ἀδίκως ἀποδίδεται ἢ ἀνακάλυψις τοῦ ποιήματος αὐτοῦ εἰς τὸν Λαμαρτίνον.

Ὅλη ἡ τιμὴ δορεῖται στὸν ποιητὴ Ἀδόλφο Λουμᾶ, ποῦ περὶ ὧντας ἀπ' τὴν Maillane τὸν καιρὸ ποῦ ἔγραφε ὁ Μιστρᾶλ τὴν Μιρέγια, ἐδιάβασε μέρος ἀπ' αὐτὴ πρὶν νὰ τὴν τελειώσῃ. Ἀργότερα ὅταν τὸ ἔργο ἐτελείωσε, ὁ Ἀδόλφος Λουμᾶς ἀπέφρασε ὁλόκληρο ἄρθρον γεμῆτο ἐνθουσιασμοῦ στὴν Gazette de France τὸ ἄρθρον πέρασεν ἀπαρατήρητο σχεδόν.

Ἐστρεψε ἀπὸ τρία χρόνια, τὸ 1859, τὸ ἔργο δημοσιεύθηκε στὴν Avignon καὶ ὁ Ἀδ. Λουμᾶς ἀνέλαβε νὰ τὸ παρουσιάσῃ μαζί μὲ τὸν συγγραφέα στὸ Παρίσι.

Ἐνας φίλος τὸν δημοσιογράφος τὸν ρωτᾷ μιὰ μέρα εἰρωνικὰ «Λοιπόν, τί γίνεται ὁ ποιητὴς σου;»

— Ἡρόθε.

— Καὶ τὸ ποίημά του;

— Τυπώθηκε.

— Καὶ ὁ θάνατός σου;

— Αὐξάνει μέρα μὲ τὴν μέρα...

Κι ὁ δημοσιογράφος πῆρε τὸ βιβλίον, τὸ διάβασε κι ἔστρεψε ἀπὸ λίγες μέρες ἔγραψε ἕνα ἄρθρον ποῦ τὸν ἐξίλειωνε γιὰ ὅλη τὴν δυοσιτία.

Ἐστρεψε ἀπὸ λίγο ὁ Ἀδόλφος Λουμᾶς παρουσίαζε τὸν Μιστρᾶλ στὸν Λαμαρτίνον, ὁ ὁποῖος, καθὼς ξέρουμε, ἀπέφρασε ἀργότερα ὀδύοντα σελίδες γιὰ τὴν Μιρέγια μέσα στὰ Cours familiers de littérature.

Ἀριστοκρατία τοῦ πνεύματος

Σὲ λίγες ἡμέρες ἰδρύνεται στὴν πόλι μας Σύλλογος τῶν Ἑλλήνων Ἐπιστημόνων Ἀλεξανδρείας. Μέσα τὴν αἶθουσαν τῶν διαλέξεων τοῦ δικοῦ μας Συλλόγου θὰ γίνουν αἱ πρῶται συσκέψεις. Ἀπὸ καιρὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς

ἀγαπητοὺς μας συνεργάτας ἐμελετοῦσαν τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς πόθου κοινού, ποῦ, ἕως χθές, εἶχε μόνον τὴν ἀβεβαιότητα ἑνὸς πλατιοῦ ὄνειρου.

Καὶ τότε κάποια συστηματικὴ ἐργασία ἀρχίζει νὰ γίνεται ἀπὸ τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος.

Ἡ «Νέα Ζωή» βλέπει τὴν κίνησιν αὐτὴ γύρω τῆς μὲ συγκίνησιν εἰλικρινῆ καὶ ἰεράν. Καὶ εἶνε ἰερά ἢ συγκίνησις μας σήμερον διότι αἰσθανόμεθα ὅτι καταθέτονται τὰ θεμέλια ἑνὸς Ναοῦ, ποῦ τὸν φανταστήκαμε ὑπέροχον καὶ τὸν ἐλπίζομε μεγαλοπρεπῆ.

Καὶ εἶνε εἰλικρινῆς ἢ συγκίνησις μας διότι βλέπομε στὸ πλευρὸν μας ἐργάτας ἐνωμένους σ' ἕνα ἔργο ἀδελφικὸ μὲ τὸ δικὸν μας, λατρευτὰς ποῦ θὰ ἐνωναμε καὶ μεῖς τὴν λατρεία μας γιὰ τὴν Τέχνη καὶ τὴν Ἐπιστήμη στὸν ἴδιον Ναόν, ἂν δὲν μᾶς ἐχόριζεν ἡ ἡλικία καὶ εἶνε ἀκόμη εἰλικρινῆς—ἄς μᾶς πιστεύσουν οἱ σεβαστοὶ φίλοι—διότι τὸ ὄνειρον τοῦ ὁποῖου ἀνέλαβαν τὴν πραγματοποίησιν εἶνε ὠραῖον καὶ ἦτο καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ δικὰ μας ὄνειρα.

Ἐταιρία Συγγραφέων

Ἰδρῦθη στὰς Ἀθήνας Ἐταιρία Δραματικῶν Συγγραφέων. Ἡ προεδρεία ἀνετέθη στὴν Α. Υ. τὸν πρίγκηπα Νικόλαον. Ἀντιπρόεδρος ἐξελέγη ὁ κ. Χρηστομάνος, Γεν. γραμματεὺς ὁ κ. Τσοκόπουλος, εἰδικὸς ὁ κ. Π. Χόρν, Ἐφορὸς ὁ κ. Σ. Μελάς. Ταμίας ὁ κ. Ν. Λάσκαρης. Τὸ γυναικεῖο φύλο στὸ συμβούλιον ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὴν κ. Καλλιρόην Παρρὲν καὶ τὴν κ. Εὐγενία Ζωγράφου.

Χαιρετίζομεν μὲ χαρὰ τὴν ὠραίαν αὐτὴ προσέγγισιν τῶν συγγραφέων μας καὶ μέσα ἀπὸ διανγεῖς ἐλπίδας βλέπομεν τὸ Θεατρὸν μας νὰ ὑψώνεται μὲ κάποιαν ἐπιβολή.

Κρουμπάχερ καὶ Μιστριώτης.

Ὁ κ. Κρουμπάχερ, ὁ γνωστότατος γερμανὸς καθηγητὴς τῆς Βυζαντινολογίας στὸ Μόναχο, ἔστειλε σὲ διάφορες Ἑλληνικὲς ἐφημερίδας ἕνα ἄρθρον μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἄμυνα».

Μέσα σ' αὐτὸ ἀνασκευάζει ὄσες κατηγορίες τοῦ ἀπεδόθησαν ἀπὸ τὸν καθηγητὴν κ. Μιστριώτην ἐπὶ μισελληνισμῷ κ.τ.λ. καὶ παραπονεῖται πικρὰ γιὰ τὴν ἄδικη συμπεριφορὰ τῶν Ἑλλήνων συναδέλφων του καὶ ὑποδεικνύει μὲ τὸν εὐγενέστερον τρόπο ὅτι πρέπει νὰ ανακαλέσουν τὰς ὕβρεις ποῦ δὲν ταιριάζουν σὲ ἐπιστήμονας ὅπως εἶναι ὁ κ. Μιστριώτης.

Εἰς ἀπάντησιν ὁ κ. Μιστριώτης στὶς ἐφημερίδας ἄρχισε νὰ γράφῃ σειρᾶν ἄρθρων καὶ νὰ ἐπιλαμβάνῃ ὅσα εἶπε ἐναντίον τοῦ κ. Κρουμπάχερ. Καὶ ἔτσι παρουσιαστήκαμε σ' ἕνα παράδοξο φαινόμενον, ποῦ ἂν καὶ ἀποφεύγωμε νὰ ποῦμε σήμερον τὴν γνώμη μας γι' αὐτὸ, δὲν κρύβομεν ὅμως καὶ ἄσχοπο νὰ μὴ τὸ ἀναφέρωμε χρονολογικῶς, μιὰ καὶ ἔγινε εἰς βάρος τῆς ἱστορίας τῶν νεοελληνικῶν γραμμάτων.

Ὁ Παλαμᾶς γιά τόν Ε. Δεληγιώργη

Ἀπό ἕνα ὥραϊον ἄρθρον τοῦ κ. Παλαμᾶ στό θάνατο τοῦ Δεληγιώργη—“Νουμᾶς” ἀριθ. 319— μεταφέρουμε λίγα κομμάτια χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας:

Πάντα μπροστά θέλω νά βλέπω, καί πῶς πολὺ ἀπό τοὺς γερασμένους, τοῦ σεβασμοῦ τὸ λιβάδι στὰ παλληκάρια τὸ καίω. Κάτι πάντα καρτερῶ ἀπὸ τοὺς πολίτες τοῦ μελλόνου, κάτι πού δὲν τὸ βρίσκω σὲ κείνους πού περᾶσαν. Ἐδῶ πού μιλεῖ συχνότερα καί πικρότερα ἢ ἀνθραδέστερη ἀμάθεια γιὰ ὅσα δὲν ξέροι, καί ἀλαφρόμυαλα ὁ μισογραμμισμένος γιὰ ὅσα δὲν ἐχόνησε ἐδῶ πού λείπει πρὸ πάντων κάποια φιλοσοφικὴ μόρφωση τὸ χάρισμα δηλονότι πού χρειάζεται διὰ τὰ μιλλῆς λογικά, πλατιά καί συστηματικά γιὰ τὰ λογιῆς ζητήματα, ὅποια γνώμη κι ἂν ἔχεις γιὰ κείνα, καί νὰ τὰ γκαλιάζης ὅλα σῆγκρομα, νὰ ποῦμε, ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, καί ἀκέραια γὰ ἕνα νέος, γὰ ἕνα ἄνθρωπος πού θὰ μπορούσε νὰ ἐνεργετήσῃ, πῶς ὡς τὸ ἀπὸ τοὺς διπλωματούχους τῆς ἐπίσημης ἐνεργείας. Καί δὲ γελάστῃκα.

Περᾶσαν ἀπὸ τότε χρόνια. Ἐτῆς νὰ μάθω πὼς ὁ νέος Δεληγιώργης γύρισε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, διωρισμένος πιά, σύμφωνα μὲ τίς σπουδῆς του, σὺν Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὅταν ἔξαφρα τίς μέρες πού ἐτοιμάζοταν κάποια γιορτὴ γιὰ τὸ Παπαδιαμάντη ἀπὸ θαναστῆς τῆς τέχνης του, βλέπω σὺν “Νέο Ἄστν” μίμηση στήλη ἀφιερωμένη σὺν συγγραφέα τῆς “Φόνησας” καὶ ἀποκάτων τὸ πρωτόβγαλτο τόνομα Ἐλαμεινῶντας Δεληγιώργης.....

Ὅμως ἐκεῖνο πού μ’ ἔκαμε νὰ χαρῶ καί νὰ τὸν ὀνειρευτοῦ τὸ νέο, σὰν ἀπόκλιμα τῶν ὥραϊων μας γραμμάτων πού θὰ μπορούσε μὲ τὸν καιρὸ πολῦ τιμᾶ νὰ βοηθήσῃ γιὰ τὸ ξανάθλημα τῆς νεοελληνικῆς Φαντασίας, εἶναι ἡ δοκιμὴ μιᾶς μελέτης ἀπάνων σὺν ἔργο τοῦ μεγάλου μας ἐπικού, τοῦ Καρκαβίτσα, δοκιμὴ πού φάνηκε σὺν στήλης τοῦ “Monde Hellénique”. Καί μόνο τὸ θέμα πού διάλεξε ὁ Δεληγιώργης φανερώει τὸ δρόμο πού ἴσα τράβηξε ὁ νοῦς του, σὰ νὰ εἶχε πάντα μπροστά του βαθιοχάραχτα τὰ λόγια τοῦ Ταινῆ ἀπὸ τὸν περίφημο πρόλογο τοῦ ἀθάνατου ἔργου του: “Ἐνα μεγάλο ποίημα, ἕνα ὥραϊο μινδιστόρημα, ὅσα μᾶς ξομολογίεται ὁ ὑπέροχος ἄνθρωπος, εἶναι πῶς πολὺ διδαχτικά ἀπὸ σωροὺς ἱστορίας καὶ ἱστοριογράφων. Θάδινὰ πενήντα τόμους νόμων κ’ ἑκατὸ τόμους διπλωματικῶν ἐγγράφων γιὰ τὰ πομπησθέντα τοῦ Σελλήνη, γιὰ τίς ἐπιστολὰς τοῦ Ἀπόστολου Παύλου, γιὰ τίς Ὀμιλίαις τοῦ Λούθηρον, γιὰ τίς κωμῶδες τοῦ Ἀριστοφάνη...”

— Ὅμως, καλὲ γερρέ, κι ἂν μπορούσαν ὡς ἐσένα νὰ φτιάσουν τὰ λόγια μου τοῦτο σὺν παράδεισο πού στυλιώθηκε τῶν μακαρισμένων λιτόζωων, πού πεθαίνονται νέοι, γιατί εἶναι πολυαγαπημένοι τῶν θεῶν, ἴσως κάποιο κίνημα ἀνυπομονησίας θὰ τὴν χαλοῦσε τὴν πλαστικὴν ἵπεροῦσία γαλήνη σου καί κάποιος μορφασμὸς θὰ δίπλωνε καταφρονετικά τὰ μαμρασμένα σου χεῖλη. Ὅλα τὰ ζητήματα τοῦτο καί τῶν ιδεῶν τὸ μεθύσι καί οἱ ἔργους πού μᾶς ἀναταράζουν, καί οἱ ἀγῶνες μας καί τὰ

ιδρώματά μας, δὲν ἀξίζονε μπροστὰ σὺν αἰωνιότητα ὅσο ἀξίζει τὸ καρφὶ τοῦ θανάτου πού σὲ κάρρωσε. Κ’ ἐρχονται ὄρες πού ὁ ἄνθρωπος ὁ στοχαστικὸς, ἀκόμα κι ὁ πάντα στρατιωτικῆς τῆς ἐνεργείας, τὴ σιχαίνεται τὴ ζωὴ, καί δέεται μὲ τοὺς στίχους τοῦ μεγάλου ποιητῆ “πρὸς τὸ θεῖο θάνατο, νὰ τόνε σφιχτοκλείσῃ σὺν ἀστερίων ἀγκάλια του, νὰ τόνε ληυρώσῃ ἀπὸ τίς ἀλυσίδες τοῦ Ἄρθρου, τοῦ Τύπου καὶ τοῦ Χρόνου, καί νὰ τοῦ ξαναδώσῃ τὴν ἀνάταξη πού τοῦ σάλεψε ἡ ζωὴ”.

Τὶ πίνουν οἱ συγγραφεῖς

Ὁ Gaston Paris ἀπάντῃ ὡς ἐξῆς σὲ μιὰ ἐρώτησι πού τοῦ ἔγινε: Πίνω πάντα σὺν φαγὶ μου κρασί, προτιμῶ τὸ κόκκινο, καθαρὸ ἢ κι’ ἀνακατωμένο μὲ νερό. Δὲ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἂν ἐργάζομαι καλλίτερα ὅταν δὲν πίνω παρά μόνο νερό, γιατί ποτέ δὲν μούτυχε τέτλια περὶ σᾶς. Ἐπειτα ἀπὸ τὸν καφεῖ παίρνω λίγο κονιάκ.

Ὁ Pierre Loti: Εἶμαι κατὰ τρία τέταρτα μουσουλμάνος· δὲν πίνω ποτέ σπύριττα, δὲν ἤπια ποτέ μου ὡς τὰ τόρα. Δὲν πίνω ἀκόμα οὔτε καί κρασί, οὔτε μπίρα.

Ὁ Paul Margueritte: Δὲν πιστεύω πὼς τὸ ἀλλοῦ ἀυξάνει τὴ δύναμι τοῦ καλλιτέχου, τοῦ μυθιστοριογράφου. Ποτέ!

Ὁ Henry Houssaye: Σπῆτι μου πίνω τακτικά κίτρο. Στ’ ἄλλα μέρη πίνω ὅ,τι μοῦ δίνουν. Πολὺ σπάνια μοῦ τυχαίνει νὰ πῶ ρακὴ. Ποτέ μου δὲν πίνω ποτὰ πού ἀνοίγουν τάχα τὴν ὄρεξιν: ἀφέντ, βερμουτ καί ἀπὸ τᾶλλα φαρμάκια. Ἀρκετὰ φαρμακωνομαί καθημερινὰ μὲ τὸ σιγάρο, τὸν πιστό μου σὺντροφο τῆς ἐργασίας.

Ὁ Maurice Barrès: Πίνω νερό, κάποτε καί κρασί, μὰ ὄχι κάθε μέρα. Σχεδὸν ποτέ δὲ πίνω μπίρα, ἕνα ποτήρι κάθε ἕξ ἡμέρες. Ποτέ, ποτέ ὁμως ἀλκοὺλ.

Κατὰ τὴν ιδέα μου γιὰ νὰ ἐγάζεται κανεὶς καλὰ ἀρκεῖ ἡ εἰρηνικὴ συγκράτησις τοῦ ἑαυτοῦ του. Τὸ ἰδεῶδες εἶναι μιὰ ὁμορφὴ φύσι, μὲ τὰ παράθυρα ἀνοικτὰ σὺν ἐξοχί.

Καί ὁ συγγραφεὺς τῆς “Ταβέρνας” ἔλεγε: Δὲν πίνω παρά μονάχα νερό. Ἄλλοι ὁμως σὰν τὸν Melchior de Vogüé, τὸν Rodin, τὸν Flammarion εἶνε θερμοὶ λάτρεις τοῦ Βάχχου. Καί γνωρίζουμε δύο ἀνθρώπους πού τὰ ἔργα τῶν τᾶ ὀφείλουν σὺν ἐπιδρασι τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Ἡ ζωὴ τῶν ὁμοῦ δὲν ἦταν ζηλευτή, κι’ ἀπόθιθαν νέοι καί δυστυχισμένοι. Ὁ ἕνας εἶνε ὁ Hoffmann, ὁ ἄλλος εἶνε ὁ Edgar Poe. Καί ὁ Musset καί ὁ Charles Cros καί ὁ Paul Verlaine ἦταν κι’ αὐτοὶ πόται. Εὐτυχῶς πού τὰ τραγούδια τῶν δὲν ἐπιρᾶσθησαν ἀπὸ τὸ κρασί, ὅπως κατεστράφηκεν ἡ ζωὴ τῶν.

Ὁ Σαρδοῦ

Ἀπέθανεν ὁ Σαρδοῦ καί μαζί μ’ αὐτὸν καί τὸ ἔργον του. Νὰ τὸ συμπέρασμα πού βγάξει κανένας ἀπὸ τὰ διάφορα κριτικά ἄρθρα πού δημοσιεύθηκαν σὺν Ἕλληνικῆς Ἐφημερίδες καὶ περιοδικά.

Θεέ μου! τί δίκαιοι, πού εἶναι οἱ κριτικοὶ μας καί πρὸ πάντων τί εὐσυνείδητοι! Ἰδρωσαν, ἔφτυξαν αἶμα, βλέπετε, μελετώντας τὸ φτωχὸ ἔργον του, κι’ ἄστερα γιὰ νὰ ξαλαφρώσουν τὴ συνείδησίν των—διαφορετικά θὰ εἶχαν τύψεις, θὰ εἶχαν ἐφιᾶλτας—ἐπιασαν τὴν πέννα—μὰ πέννα βαρεῖα σὰν τὸ σίδερο—καί διεκέρυξαν μὲ πολλὴν εὐσυνειδησία καί χωρὶς προκατάληψιν, πὼς ἡ τῶσων ἐτῶν ἀγῶνα ἐργασίας τοῦ Συγγραφέως τῆς «Πατρίδος» καί τοῦ «Μισους» πάει, ἐκνεύθησε μαζί μὲ τὸν ἴδιο!...

Ἄδιάρφορο τώρα ἂν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐπέρασαν νύχτες ὁλόκληρες πάνω σὲ κάποιο βιβλίον του—πολλοστιμῶριον τῆς ἰδιοφυῆς του—μελετώντες καί προσπαθοῦντες ἐκ προσθέσεως, ἐκ προμελέτης νὰ ἰμνηθοῦν—κακόζηλα πάντα—νάντιγράψουν, εἰ δυνατόν τὸν συγγραφεὶ πού ξετινάσσουν σὺν φανερά...

—Ἐ! ἐκεῖνο γίνεται σὺν κρυφὰ... Σὺν φανερά ὅμως τὸ πράγμα διαφέρει...

—Ἄ! ναι, ἔχετε δίκαιο: σὺν κρυφὰ ἀναλύουν τὸ πολλοστιμῶριον τῆς ἐργασίας του καί ἐντέλουν τὰς δυνάμεις τῶν γιὰ νὰ καταρθώσουν νὰ βγάλουν τὸ ζουμί του καί, σὰν προνοητικοὶ πατέρες, νὰ κάρουν μ’ αὐτὸ μερικῆς τονωτικῆς αἰνέσεως στάνεμικὰ τῶν παιδιᾶν...

Ἐνῶ σὺν φανερά... ὦ! σὺν φανερά... μεταχειρίζονται ὅλα τὰ ἐργαλεῖα, ὅλα τὰ μηχανήματα, καί ὅλας τὰς ἐφευρέσεις τῆς ἐπιστήμης κι’ ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου κι’ ὅλες τίς ὁμορφῆς φράσεις γιὰ νὰ δεξοῦν, πὼς περιφρονοῦν τάχα παρόμοιαν ἀπώτερη τέχνη, καί καμῶνονταν πὼς θέλουν νὰ μολιάσουν μὲ κάποιο θαυματουργῶν ὄροῦ τἀτροφικά τῶν κῦτταρα καί νὰ τὰ καταστήσουν refractaires—πὼς νὰ τὸ ποῦμε—ἀπρόσβλητα ἀπὸ κάθε ξενικὴν ἐπιδρομικὴ νόσο. Καί τὰ πλασματάκια, πού θὰ φέρουν σὺν φῶς, θὲ νᾶναι πεῖα, γνήσιο δημιούργημα τῆς γόνιμης φαντασίας τῶν...

Μ’ αὐτὰ δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πὼς ὁ Σαρδοῦ εἶναι μέγας συγγραφεὺς, πὼς ἀνοίξε νέους δρόμους σὺν δραματικῆς τέχνης, πὼς φώτισε νέους κόσμους σὺν ὄρεξιν τῆς δραματικῆς ποιήσεως, μήτε πὼς δημιούργησε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ αἷλα πλάσματα τῆς φαντασίας, πού μένουν ἀθάνατα καί τραβοῦν τὸν θαυμασμό ὅλων τῶν σκεπτομένων ἀνθρώπων.

Μὰ ἐκμηστρευόμεθα κάποιο παράπονο βλέποντας νὰ κατηγορεῖται τόσο ἄδικα ὁ τεχνίτης αὐτός, πὼς τάχα γιὰ χρηματισμὸν καί γιὰ ἐφήμερη δόξα ἔγραψε καθὼς ἔγραψε. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς ἀκολούθησε τὸν δρόμον αὐτό, διότι γι’ αὐτὸν ἦταν πλασμένος καί διότι αὐτὸς τοῦ ἄρεσσε.

Τώρα ἂν ἡ ἔντασις τῆς ἰδιοφυῆς του καί ἡ ἀκτινοβολία τοῦ πνεύματός του δὲν κατάρθωσαν νύγξουν κάποιας δυσπροσπέλαστες κορυφῆς, πού τὲς ἀγκαλιάζουν τὰ προνομιοῦχα μόνο πνεύματα, οἱ μεγαλοφυῆς, αὐτὸ δὲ σημαίνει καί πολὺ.

Φθάνει ὅτι εἶχε ἀτομικὸ χαρακτήρα, ὅτι ἐπέδρασε σὲ ὁλόκληρη γενεά, ὅτι ἐπιβλήθηκε, ὅτι ἀναδειχθῆκε διδάσκαλος σὺν περιγραφῆ μερικῶν συγχρόνων χαρακτηρισμῶν, καί σὺν περίτεχνο καί ἀπεγάδιαστο ἀνάβασμα τῶν ἔργων του σὺν σκηνῆ, φθάνει μὲ δυὸ λόγια πὼς ἐδημιούργησε δική του σχολή. Γι’ αὐτὸ σὺν εἶδος τοῦ Σαρδοῦ εἶνε μοναδικός.

Ἀπλοποιήσις Ὁρθογραφίας

Στὴ Γαλλία ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ ὑποβάλλῃ σὺν ἀνώτερο Συμβούλιον τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἀπλοποιήσις τῆς ὁρθογραφίας. Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ ἔγινε σύμφωνα μὲ τὰς ἀποφάσεις τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας καί μὲ τὰς τροποποιήσεις πού παρουσίασε σ’ αὐτὴ ὁ κ. Gréard τὸ 1893.

Ἐτσι καταργεῖται τὸ *h* εἰς τὰς Ἕλληνικὰς λέξεις πού ἀρχίζον ἀπὸ *r*: *rétorique* ἀντὶ *rhétorique*. Ἀντικαθίσταται τὸ *y*, ὅπου προφέρεται *i* μὲ *i*: *analyse* καί ὄχι *analyse*. Τὸ *t*, ὅπου εἶναι συριστικὸ μὲ *c*: *confidenciel* ἀντὶ *confidentiel*. Θὰ καταργηθοῦν ἀκόμα ὅλα τὰ διπλά σύμφωνα: *accord* ἀντὶ *accord*, καί *θ* ἀλλαχθοῦν *τ* ἀρχικά *ch, rh, th, ph,* μὲ *c, r, t, f*: καθὼς *léatre, phénomène* κ.τ.λ.

Καί τὸ χαρακτηριστικὸν σημεῖον τοῦ πληθυντικῶν θάνατι, χωρὶς καμμιά ἐξάρσεις τὸ *s*: *animaus, hibous* κ.τ.λ.

Καί τὸ σωτήριον αὐτὸ νομοσχέδιο θὰ ψηφισθῇ τὸν ἐρχόμενον μῆνα, ἢ τὸ πολὺ-πολὺ σὺν Σύνοδο τοῦ Ἰουλίου.

Εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ ποῦμε πὼς αὐταὶ αἱ τροποποιήσεις εἶναι σωστὴ ἐπανάστασις σ’ ἕνα καθιστὸς ἀνομφελῆς πλέον, καί σωστός θριάμβος τῶν νέων ιδεῶν πού ἐπολεμήθησαν βλακωδέστατα καί ἐκεῖ πέρα ἀπὸ τοὺς ὀπισθοδρομικοὺς, τοὺς *vieillards nés d’hier*, κατὰ τὸν ποιητὴ;

Καί φανταζόμεθα ἀπὸ τόρα τὴν χαρὰ καί τὴν ἀνακούφισιν τῶν Γαλλοπαίδων, τὴν ἀγαλῆνατη πλέον προθυμία ν’ ἀνοίγουν διάπλατα τοὺς πνευμονᾶς τῶν γιὰ νὰ ρουφοῦν γνώσεις καί ὄχι κανόνες.

Καί γυρίζομε τὰ μάτια καί γύρω μας καί πέφτοιν σὺν τρυφερά κεφαλάκια τῶν μικρῶν μας ἀδελφῶν, πού πηγαίνουν βαρεμένα κι’ ἄθελα, τὰ συνομιλικά αὐτὰ μὲ τὰ χαρούμενα καί πρόθυμα πιά Γαλλόπαιδα, πού πηγαίνουν σὺν σχολεῖο νὰ μνηθοῦν σὺν μυστήρια τῆς Ὁρθογραφίας καί βγαίνουν ὑστερα ἀπὸ χρόνια ξεφτέρια σὺν λύσει μερικῶν αἰνιγμάτων ὅπως αὐτό: ἔξ κι’ ὑπερήφανα γιὰ τὸν κατάρθωσαν νὰ μάθουν πὼς τὰ ἀγὰ λέγονται *φᾶ* κι’ οἱ μενεξέδες *ἴα*!...

Καί τὰ συμπονοῦμε τὰ μικρά 'Ελληνόπαιδα, κι ὁ πόνος μας τόρα εἶνε διπλός. Πονοῦμε στήν ἀνάμνησι, στό ἄγγισμα δικῶν μας παλαιῶν πληγῶν, καί πονοῦμε πού σᾶς βλέπουμε σήμερα νά βασανίζεσθε καί σεῖς καί νά σπαταλάτε τή ζωϊκή σας δύναμι ἔτσι ἀνώφελα, ὡ κακότυχα μικρά.

Κύριε Στάη, Κύριε Δροσίνη, ἔλσος. Φῶς...

ΔΙΑΦΟΡΑ

— Ἐδῶ στήν Αἴγυπτο ἡ θεατρική μας ζωὴ ἀρχίζει τὸ φθινόπωρο καί τελειώνει πρὶν τὴν Ἐνοιξι. Ὑστερα... ὕπνος καλλιτεχνικὸς καί φασουλῆς!

Φυσικὸν αὐτό. Τὸ Κλίμα καί ἡ Ἔργασια ἐχάραξαν κάποιο πρόγραμμα πού τάκολουθοῦμε καί χωρὶς νά τὸ θέλουμε. Ὁ κόσμος μετὰ τὴν Ἐνοιξι φεύγει τὸ κλίμα αὐτὸ καί πηγαίνει νάπολαύσῃ τοὺς καρποὺς τῆς ἐργασίας του ἔξω.

Βέβαια, ὅσοι μένουσιν ἐδῶ—καί μένουσιν ἀρκετοί—δὲν θὰ ἦταν ἄσχημα νάπελάμβαναν τὴν αἰσθησὶν τῶν ὑπερόχων ἀνατριχιασμάτων καί τὸ καλοκαίρι. Ἀλλὰ λείπει ἡ ἐνέργεια, λείπει ἡ πρωτοβουλία, καί ἡ ἀδιαφορία ξεπλώνεται καί ἐδῶ ἀμέριμνη.

Φαίνεται ὅμως πῶς κι' ἡ Ὁμορφιά εἶναι πολὺ ἐκδικητικὴ. Ἀλλοῦθι δὲν ἐξηγεῖται πῶς σὲ μερικὸς κύκλους ξεχωριστοὺς ἄρχισε νά παρατηρῆται τόρα τελευταία κάποια ἀνυπομονεσία γιὰ τὴ στέρησι τῆς τῆ μακρυνῆ.

Καί αὐτὸ μᾶς κάμνει νά ἐλπίζουμε καί νά περιμένουμε κάποια ἐνεργητικώτερα ἐκδήλωσι.

— Στὴν Τουρκία τὰ Γράμματα κάτω ἀπὸ τὴν προστατευτικὴν ματιὰ τῆς Ἐλευθερίας πέρνουσιν τόρα κάποια ζωὴ ὅπως διόλου ξεχωριστή.

Καί βλέπει κανεὶς τὴν ζωὴν αὐτὴ νάναβλύζει, νά ξεχύνεται καί πλημμυρῆ τὸ κάθε τι τριγύρω, πού ἦταν ξερὸ καί διψασμένο.

Ἐφημερίδες, Περιοδικὰ, Βιβλία ξεπετιοῦνται κάθε μέρα, καί ἀπορεῖ κανεὶς, πῶς τόση δύναμι μπόρεσε νά τῆ συγκρατήσῃ τόσον καιρὸ στὸν κρυερὸ του ἴσκιου τὸ σκορπισμένο τόρα πᾶ Φάντασμα.

— Στὸν Mercure de France ὁ κ. Henri Albert, ὁ γερός καί ἀκούραστος μεταφραστὴς τοῦ Νίτσε, ἄρχισε νά δημοσιεύῃ κι ἄλλο ἔργο τοῦ μεγάλου γερμανοῦ φιλοσόφου ποιητοῦ: τὸ «*Ecce Homo*».

— Ἡ Ἀλεξανδρινὴ Ἰταλικὴ ἐφημερίς «Ἀγγελιοφόρος τῆς Αἰγύπτου» ἐξ ἀφορμῆς τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Γερμανικῆς γλώσσης στὸ Αἰγυπτιακὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Καΐρου λέγει ὅτι ἡ πρώτη ξένη γλώσσα πού ἔπρεπε νά διδάσκεται δικαιοματικῶς ἐκεῖ μέσα εἶνε ἡ Ἑλληνική.

— Ἀπὸ τὸν περασμένο μῆνα ὁ θίασος Νίκα μὲ πρωταγωνίστρια τὴν κ. Ροζαλία Νίκα βρῖσκεται στὸ Καΐρο καί παριστάνει μὲ ἐπιτυχία μεγάλη πολλὰ δυνατὰ ἔργα.

— Στὸ Παρίσι τὸ ἔργο τοῦ Σούδερμαν «*Στὰ μαρμάρινα*» τράβηξε τὸ κοινὸν ὅσο μόνο λίγα ἔργα μπόρεσαν ἐφέτος νά τὸ τραβήξουν.

— *Le Voile de Pourpre*: μὲ τὸνομα αὐτὸ μερικοὶ νέοι στὸ Παρίσι θάρχισον νά βγάξουν κάθε τρεῖς μῆνες ἓνα περιοδικὸ μὲ μόνο σκοπὸ νά ἐργασθοῦν γιὰ τὰ Γράμματα ἐνωμένοι ἀδελφικὰ χωρὶς φωνῆς καί συστήματα τῆς μόδας.

— Στὸ Βέλγιο ἐωρτάσθη με ἐπιτυχία ἡ ἔκδοσις τοῦ 63ου ἔργου τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου καί κριτικοῦ Camille Lemonier. Στὴν ἔορτὴν αὐτὴ ἔλαβον μέρος μαζί μὲ τοὺς θαυμαστάς τοῦ συγγραφέως καί πολλοὶ διακεκριμένοι Γάλλοι σάν τὸν J. Claretie, J. Richepin, F. Mistral, A. Rodin, C. Mendés, A. Vallette κ.τ.λ.

— Ἀρκετὴ κίνησις παρατηρεῖται τόρα τελευταία στὸν τύπο καί στὴ φιλόμουσο κοινωνία τῆς Αἰγύπτου: Ἐφημερίδες ἐκδίδονται καί ἄλλες ἀναγγέλλονται· σύλλογοι μὲ διαφόρους σκοποὺς ἰδρύονται καί περιοδικὰ προετοιμάζονται κι ἔτσι ὁ ξενιτευμένος ἐδῶ Ἑλληνισμὸς πέρνει μιὰ καινούργια ζωὴ ἀσυνείδητη ὡς τὰ τόρα.

— Ἀγγέλλεται νέον ἔργον τοῦ ποιητοῦ κ. Σπύρου Μελά πού τὰ δύο δραματικά του ἔργα τὸν ἀνύψωσαν τόσο ὀρμητικὰ ἐκεῖ πού τοῦ ἀξίζει καί πού ἄλλοι ἐξωθεύουν μάταια κόπους καί χρόνια γιὰ νά φθάσουν.

— Ὁ μοναδικὸς μας κ. Κ. Χρηστομάνος δημοσιεύει κάθε Κυριακὴ στὴν «Ἐστία» χρονογράφημα μὲ τὴν ἐπιγραφὴ «*Exordium*».

— Δὲν προφθάσαμε νά ἀναγγελοῦμε στοὺς ἀναγνώστας μας τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἐταιρείας τῶν Ἑλλήνων δραματικῶν συγγραφέων, καί μαυθάνομε πῶς τᾶκαμαν κι ὅλα θάλασσα....

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ"

Εἰδοποιοῦμε ὅλους τοὺς συγγραφεῖς καί ἐκδότας ὅτι διατηροῦμε Βιβλιοθήκην, διὰ τὴν ὁποῖαν παρακαλοῦμε νά μᾶς στέλλουν τὰ φιλολογικὰ πρὸ πάντων ἔργα πού ἐκδίδουν. Κατάλληλος ἀγγελία ἢ καὶ κρίσις θὰ δημοσιεύεται γι' αὐτὰ στὸ περιοδικὸ μᾶς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.—Ὁ κ. Πέτρος Μάγνης παραιτήθη ἀπὸ μέλος τῆς Συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ μας.

— Ἀπὸ τὰκόλονθα φινλλάδια θάρχίσουμε νά δημοσιεύομε καί φιλολογικὰς ἀνταποκρίσεις ἀπὸ τὰ διάφορα κέντρα τῆς Ἐνρώπης.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ" ΚΑΣΙΜΑΘΗ & ΙΩΝΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ